РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
Секретаријат за урбанизам, грађевинске и стамбено-комуналне послове и саобраћај

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8
Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
СКУПШТИНА ГРАДА ПАНЧЕВО
Председник Скупштине града Панчева: _____
Тигран Киш

Број: 003258993 2026 08725 001 000 060 107
Дана: 15.07.2026.

Обрађивач:

ЈП "УРБАНИЗАМ"Панчево

Одговорни урбаниста:

Оливера Драгаш, дипл.инж.арх.
број лиценце: 200 0884 06

Директор:

Славе Бојаџиевски, дипл.инж.арх.

Панчево, јул 2026.год.

Карађорђева 4, 26000 ПАНЧЕВО
Тел. централа: (+381 13) 2190-300, 2190-310, секретар/факс: 319 005
e-mail: e-posta@urbanizam.pancevo.rs

Назив планског документа	**ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЦЕЛИНА 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево**
Наручилац	**ГРАД ПАНЧЕВО**
Градоначелник	**Александар Стевановић**
Носилац израде плана	**Секретаријат за урбанизам, грађевинске, стамбено-комуналне послове и саобраћај**
Обрађивач Плана	**ЈП "УРБАНИЗАМ" Панчево**
Број предмета	**05-60/2024**
Одговорни урбаниста	**Оливера Драгаш, дипл.инж.арх.** **број лиценце:** 200 0884 06
Стручни тим	
архитектура и урбанизам	**Оливера Драгаш,** дипл.инж.арх.
саобраћај	**Татјана Вуксан**, дипл.инж.саобр.
геодезија	**Марко Марић**, дипл.инж.геод. **Горан Ковач**, инж.геод,
водовод и канализација	**Петар Петровић**, дипл.грађ.инж.
термоенергетика	**Бранка Марић**, дипл.инж.маш.
електроенергетика и телекомуникације	**Оливера Радуловић**, дипл.инж.ел.
услови и сагласности	**Вера Марковић**, дипл.пр.планер
животна средина	**Иван Зафировић**, дипл.социолог (специјалиста еко менаџмента)
служба за правне послове	**Милан Балчин**, дипл.правник
Техничка одршка	**Гордана Пешић**, техн.геод.

Руководилац Службе за урбанистичко планирање, пројектовање и енергетску ефикасност	**Душица Черницин**, дипл.инж.арх.
Руководилац Службе за планирање и пројектовање инфраструктуре	**Татјана Вуксан**, дипл.инж.саобр.
Руководилац Сектора за урбанистичко планирање, пројектовање, енергетску ефикасност, планирање и пројектовање инфраструктуре	**Оливера Драгаш,** дипл.инж.арх.
Помоћник директора за послове урбанизма и управљање путевима	**Ива Стојанов**, дипл.пр.планер. маст.геогр.зашт.жив.сред.,маст.инж.урб.
Извршни директор	**Милан Балчин**, дипл.правник
Директор	**Славе Бојаџиевски,** дипл.инж.арх.

С А Д Р Ж А Ј

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

У В О Д 14

А – ОПШТИ ДЕО 15
А1 ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ 15
А2 ОБУХВАТ ПЛАНА 16

ИЗМЕНЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ТЕКСТУАЛНИ ДЕО ПЛАНА

1. ИЗМЕНЕ У ПОГЛАВЉУ: А – ОПШТИ ДЕО

1.1. Поглавље: А3 ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

1.1. А3 ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА
1.1.1. А3.1. ЈАВНЕ ПОВРШИНЕ, САДРЖАЈИ И ОБЈЕКТИ
А3.1.1.Део улице Спољностарчевачке
1.1.1.1. Хидротехничка инфраструктура 17
1.1.1.2. Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура 18

1.1.2. А3.3. ОСТАЛЕ ПОВРШИНЕ, САДРЖАЈИ И ОБЈЕКТИ
А3.3.3. ХИП Азотара – Дата центар
1.1.2.1. Намена објеката и површина 18
1.1.2.2. Комунална инфраструктура / Саобраћајна инфраструктура 19
1.1.2.3. Комунална инфраструктура / Хидротехничка инфраструктура 19
1.1.2.4. Комунална инфраструктура / Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура 20
1.1.2.5. Комунална инфраструктура / Термоенергетска инфраструктура 21
1.1.2.6. нови поднаслов: Животна средина 21

2. ИЗМЕНЕ У ПОГЛАВЉУ: Б – ПЛАНСКИ ДЕО

2.1. Поглавље: Б1 ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.1.1. Б1.1. ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА ПОСЕБНЕ ЦЕЛИНЕ/ЗОНЕ И ПЛАНИРАНА НАМЕНА
Б1.1.2. Планирана детаљна намена површина и објеката по целинама и зонама
Остале површине, садржаји и објекти 27

2.1.2. Б1.2. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ ЗА ЈАВНЕ САДРЖАЈЕ И ОБЈЕКТЕ
Б1.2.3.Урбанистички и други услови за уређење и изградњу мреже саобраћајне и друге инфраструктуре у површинама јавне намене
2.1.2.1. Б1.2.3.1. Јавне саобраћајне површине 27
2.1.2.2. Б1.2.3.4. Електроенергетска и телекомуникациона инфраструктура 27
2.1.2.3. Б1.2.3.5. Термоенергетска инфраструктура 29

2.1.3. Б1.3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И ЕФИКАСНОСТИ
2.1.3.1. Б1.3.1. Услови и мере заштите културно-историјских споменика и заштићених природних целина 30
2.1.3.1.1 Б1.3.1.1. Општи и посебни услови и мере заштите културног наслеђа 31
2.1.3.2. Б1.3.2. Општи и посебни услови и мере заштите живнотне седине и здравља људи 34
2.1.3.3. Ново поглавље: Б1.3.5. Мере предвиђене за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину 41

2.2. Поглавље: Б2 ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2.2.1. Б2.2. ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКАТИ ОСТАЛЕ НАМЕНЕ
Б2.2.4.ХИП Азотара – Дата центар 67

2.3. Поглавље: Б3 СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

2.3.1. Б3.1. ЗОНЕ И ЛОКАЦИЈЕ ЗА ДАЉУ РАЗРАДУ 80

ГРАФИЧКИ ДЕО

ИЗМЕНЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА

3а) Постојећа подела обухвата плана на зоне/целине са наменом и границом плана Р 1:5 000
4) Граница плана и граница планираног грађевинског подручја са детаљном наменом и поделом на зоне и/или целине и смерницама за спровођење Р 1:5 000
5) Регулационо-нивелациони план са урбанистичким решењем саобраћајних и јавних површина Р 1:5 000
6) Постојећа и планирана генерална решења мрежа и објеката инфраструктуре са синхрон планом Р 1:5 000
9) Карта спровођења Р 1:5 000

5000243105659

ИЗВОД О РЕГИСТРАЦИЈИ ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА

Република Србија
Агенција за привредне регистре

ОСНОВНИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТАК

Матични / Регистарски број	08484015

СТАТУСИ

Статус привредног субјекта	Активан
Са статусом социјалног предузетништва	Не

ПРАВНА ФОРМА

Правна форма	Јавно предузеће

ПОСЛОВНО ИМЕ

Пословно име	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ УРБАНИЗАМ ПАНЧЕВО
Скраћено пословно име	ЈП УРБАНИЗАМ ПАНЧЕВО

ПОДАЦИ О АДРЕСАМА

Адреса седишта		
Општина	ПАНЧЕВО	
Место	ПАНЧЕВО	
Улица	Карађорђева	
Број и слово	4	
Спрат, број стана и слово	/ /	
Адреса за пријем		

Дана 03.02.2026. године у 09:55:58 часова

електронске поште	
Е- пошта	e-posta@urbanizam.pancevo.rs

ПОСЛОВНИ ПОДАЦИ

Подаци оснивања	
Датум оснивања	18.03.1993
Време трајања	
Време трајања привредног субјекта	Неограничено
Претежна делатност	
Шифра делатности	7111
Назив делатности	Архитектонска делатност
Остали идентификациони подаци	
Порески Идентификациони Број (ПИБ)	101051396
Подаци од значаја за правни промет	
Текући рачуни	
	160-0058500000250-52 160-6000000777642-70 160-6000002342735-76 160-0000000461690-69
Контакт подаци	
Телефон 1	013/219-0-300
Телефон 2	013/219-0-320
Интернет адреса	www.urbanizam.pancevo.rs
Подаци о статуту / оснивачком акту	
	Датум важећег статута 22.05.2013
	Датум важећег оснивачког акта 29.11.2016

Законски (статутарни) заступници

Физичка лица				
1.	Име	Славе	Презиме	Бојаџиевски
	ЈМБГ	0103981710170		
	Функција	Директор		
	Начин заступања	Самостално заступа		

Надзорни одбор				
Председник надзорног одбора				
	Име	САША	Презиме	СТОЈАНОВИЋ
	ЈМБГ	1005991860040		
Чланови надзорног одбора				
1.	Име	Иван	Презиме	Ловић
	ЈМБГ	2008984761013		
2.	Име	МАЈА	Презиме	ЈАНОШ
	ЈМБГ	1902984865047		

Чланови / Сувласници

Подаци о члану

Пословно име: Град Панчево

Регистарски / Матични број: 08006911

Подаци о капиталу

Новчани

Дана 03.02.2026. године у 09:55:58 часова

износ	датум
Уписан: 1,000.00 RSD	

износ	датум
Уплаћен: 1,000.00 RSD	23.05.2013

Неновчани

вредност	датум	опис
Уписан: 0.10 RSD		Сва средства ЈП Урбанизам Панчево са стањем на дан 31.03.1993 године.Сва средства Друштвеног фонда грађевинског земљишта и путева општине Панчево са стањем на дан 31.03.1993 године.Сва средства ЈП Стан Панчево са стањем на дан 31.03.1993 године.

	износ(%)
Удео	**100.000000000000**

Основни капитал друштва

Новчани

износ	датум
Уписан: 1,000.00 RSD	

износ	датум
Уплаћен: 1,000.00 RSD	23.05.2013

Регистратор, Миладин Маглов

Електронски примерак овог документа потписан је квалификованим електронским сертификатом регистратора.
Дана 03.02.2026. године у 09:55:58 часова

Дигитално потписано
Maglov Miladin
издавалац сертификата:
Javno preduzeće Pošta Srbij
03.02.2026. 09:55:58

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА ПРОСТОРНО
ПЛАНИРАЊЕ И УРБАНИЗАМ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Б

ЛИЦЕНЦА

ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, ГЕНЕРАЛНОГ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА, ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ, ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ И УРБАНИСТИЧКО-ТЕХНИЧКИХ ДОКУМЕНАТА

"ЈП УРБАНИЗАМ ПАНЧЕВО"
Панчево, Карађорђева бр. 4

БРОЈ ЛИЦЕНЦЕ: 004Б02/25

ЈУН 2025, Београд
ГОДИНА И МЕСТО

М.П.

мр Ђорђе Милић

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

ЛИЦЕНЦА

ОДГОВОРНОГ УРБАНИСТЕ

На основу Закона о планирању и изградњи и
Статута Инжењерске коморе Србије

УПРАВНИ ОДБОР ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
утврђује да је

Оливера С. Драгаш

дипломирани инжењер архитектуре
ЈМБ 2305965865066

одговорни урбаниста

за руковођење израдом урбанистичких планова и урбанистичких пројеката

Број лиценце
200 0884 06

У Београду,
19. јануара 2006. године

ПРЕДСЕДНИК КОМОРЕ
Милан Вуковић
дипл. грађ. инж.

На основу члана 27. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС“, бр. 32/2019 и 47/25) саставни део Планског документа је и:

И З Ј А В А

одговорног урбанисте

Оливера Драгаш, дипл.инж.арх. (лиценца бр. **200 0884 06**)

да је Нацрт **Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево** ("Службени лист града Панчева" број 34/24), урађен у складу са Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10 –Одлуке УС, 24/11, 121/12, 42/13-Одлуке УС, 50/13-Одлуке УС, 98/13-Одлуке УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС“, бр. 32/2019 и 47/25) и прописима донетим на основу Закона.

ОДГОВОРНИ УРБАНИСТА:

Оливера Драгаш, дипл.инж.арх.
(лиценца бр. 200 0884 06)

(МП)

Т Е К С Т У А Л Н И Д Е О

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ - ЦЕЛИНА 8
Петрохемија, Азотара и Рафинерија
у насељеном месту Панчево

На основу чланова 32. и 66. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/07, 83/14-др.закон, 101/16-др.закон, 47/18 и 111/21-др.закон), члана 35. став 7. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09, 81/09–исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др.закон, 52/21, 62/23 и 91/25), Генералног урбанистичког плана Панчева („Службени лист града Панчева“ бр. 23/12 и 10/20), Одлуке о изради Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево ("Службени лист града Панчева" број 34/24) и чланова 39. и 98. став 1. Статута града Панчева ("Службени лист града Панчева" број 25/15-пречишћен текст, 12/16, 8/19, 16/19, 2/21 и 22/25), Скупштина града Панчева на седници одржаној дана 15.7.2026.године, донела је

ИЗМЕНА И ДОПУНА
ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ - ЦЕЛИНА 8
ПЕТРОХЕМИЈА, АЗОТАРА И РАФИНЕРИЈА
У НАСЕЉЕНОМ МЕСТУ ПАНЧЕВО

У В О Д

Изради Нацрта приступило се на основу Одлуке Скупштине града Панчева о изради Измена и допуна плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево ("Службени лист града Панчева" број 34/24) – у даљем тескту: Измена и допуна плана.
Предмет израде овог планског документа обухвата комплекст ХИП „Азотара“ Панчево која се налази у оквиру Јужне индустријске зоне, како је то дефинисано ПГР Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево ("Службени лист града Панчева" број 21/22), док Извештај о СПУ обухвата целу Јужну индустријску зону, због кумулативног деловања различитих утицаја на животну средину.

Циљ израде Измена и допуна плана је пренамена у оквиру комплекса ХИП Азотара где се, уместо хемијске индустрије, која је у периоду друге половине 20. века функционисала у оквиру комплекса Јужне индустријске зоне, сада планира "Дата центар".

Подаци о објектима:
Кампус ДАТА центра се ради у две фазе. Прва фаза обухвата изградњу комплекса до попуне капацитета постојеће ТС ХИП Азотара, која ће се реконструисати на 110/20 kV и 69 MW. За другу фазу ће се радити план детаљне регулације и она није предмет овог планског документа.
У оквиру прве фазе планирани су:

- постојећа ТС ХИП Азотара
  - реконструкција на 110/20 kV и 69 MW
- планирани објекти ДАТА центра
  - већи број појединачних објеката – независних целина
  - сваки објекат се састоји од техничког дела (трафо, електро собе, дата хале, UPS система са батеријама и сл.) и пословног дела (пратећи садржаји, канцеларије и сл.), уз могућност посебног простора за батеријске системе (за потребе технологије вештачке интелигенције)
  - оквирна бруто површина комплекса сваког објекта са пратећим садржајима је око 22.000 m2
  - сваки објекат је појединачне снаге од 40-70 MW, уз могућност спајања више објеката у јединствену функционалну целину

- на крововима објеката се могу поставити соларни панели укупне снаге максимално 250 kW по објекту, која ће се користити за интерне потребе опште потрошње у објекту (канцеларије, осветљење...)
- уз сваки објекат планира се подземни резервоар максималног капацитетеа до 600 m3 за складиштење дизела
- уз сваки објекат планира се подземни резервоар максималног капацитетеа до 20 m3 за складиштење урее
- у свакој згради се планира и резервоар воде максималног капацитете 500 m3 за потребе гашења пожара преко спринклер инсталације уз могућност гашење помоћу инертних гасова
- у погледу енергетске ефикасности, пратиће се ЕУ стандарди – PUE (Power Usage Effectiveness)

Инфраструктура:

- користи се постојећи саобраћајни прикључак на Спољностарчевачку улицу
- за потребе сваког објекта је потребно обезбедити одговарајући прикључак за воду капацитета 2,2l/s односно 8,5m3
- за потребе сваког објекта је потребно обезбедити одговарајући прикључак за канализацију капацитета 11,6l/s
- за сваку појединачну зграду обезбедити прикључак на фибер оптичку мрежу са 4 тачке уласка телекомуникационе инсталације тако да се на сваком месту прикључка обезбеди до 20 туба (колико има дата хала), где ће свака туба у себи ће имати до 4 цеви за оптичке каблове, тј. свака зграда ће максимално моћи да прими до 80 туба, односно 320 оптичких каблова, а тачан број ће зависити од типа намене. У погледу величине OSP фибер кабла, тубе планирати довољно велике (пречника 150mm) тако да могу да приме 4 кабла од 288FF. Проток података по згради треба планирати од 0,8 до 3TB/s, са могућношћу раста у зависности од намене.
- оставити могућност изградње једног или више сателитских линкова у свакој згради

А – ОПШТИ ДЕО

А1 ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

Правни основ:

- Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" број 72/09, 81/09-исправка, 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/12, 42/13- одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/2019, 37/2019-др. закон, 9/20, 52/21-др. закон, 62/23 и 91/25)
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник РС" број 32/2019, 47/25 и 40/26)
- Закон о заштити животне средине ("Сл. гласник РС" бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009-др.закон, 72/2009-др.закон, 43/2011-одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018-др.закон и 95/2018-др.закон)
- Одлука Скупштине града Панчева о изради Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево ("Службени лист града Панчева" број 34/24)
- Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину ("Сл. лист града Панчева" бр. 33/24)

Плански основ:

- Ггенерални урбанистички плана Панчева ("Сл. лист града Панчева" број 23/12 и 10/20), у даљем тексту: ГУП Панчева
- План детаљне регулације за део аутопутске и железничке обилазнице око Београда (аутопутска деоница Бубањ поток – Винча – Панчево, железничка деоница Бели поток – Винча – Панчево), са друмско-железничким мостом преко Дунава на подручју територије града Панчева (16/2014)

А2 ОБУХВАТ ПЛАНА

Предмет израде овог планског документа обухвата комплекст ХИП „Азотара“ Панчево која се налази у оквиру Јужне индустријске зоне, како је то дефинисано ПГР Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево ("Службени лист града Панчева" број 21/22), док Извештај о СПУ обухвата целу Јужну индустријску зону, због кумулативног деловања различитих утицаја на животну средину.

ПГР Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево (у даљем тексту: ПГР Целина 8) је просторно дефинисан са западне стране делом обале реке Дунав, делови граница катастарских парцела бр. 14012 и 17218 КО Панчево као и координатама граничних тачака Г1 и Г2, са северне граница обухвата је дефинисана северном границом пловног канала, део границе катастарске парцеле бр. 7747/1 КО Панчево, затим источном границом канала (Бара Топола), део катастарске парцеле бр. 8177/8 КО Панчево, делом индустријске пруге и јужном страном саобраћајнице улица Ђуре Николајевића, катастарска парцела бр. 8095 КО Панчево као и координатама граничних тачака Г3, Г4, Г5 и Г6. Са северо-источне стране је дефинисана источном страном саобраћајнице улица Спољностарчевачка, део катастарске парцеле бр. 16000 КО Панчево и северо-западном страном границе комплекса „НИС Рафинерије нафте Панчево“ део границе катастарске парцеле бр. 3523/9 као и координатама граничних тачака Г6, Г7 и Г8. Са источне стране је граница обухвата иде кроз атар Горње оранице и дефинисана је координатама граничних тачака Г8 и Г9.
Са јужне стране граница обухвата је дефинисана јужном границом комплекса „НИС Рафинерије нафте Панчево“ и координатама граничних тачака Г9, Г10 и Г11. Затим наставља границом планираног проширења постојеће саобраћајнице улица Спољностарчевачка до граничне тачке Г12. Граница обухвата је даље дефинисана јужним границама следећих катастарских парцела: 15153/1,2, 15154/1, 15155, 15157/1,2,3 и 15160/1 КО Панчево као и координатама граничних тачака Г12, Г13 и Г14. Граница обухвата даље наставља делом јужних граница катастарских парцела бр.: 15398, 15402 и 15399, КО Панчево (унутар које се налази изведени цевовод) до граничне тачке Г15 одакле наставља источном границом катастарске парцеле бр. 17188 КО Панчево до граничих тачака Г16 и Г1.
Укупна површина простора у обухвату ПГР Целина 8 је око 610 хектара.

Простор подцелине ХИП Азотара – Дата центар налази се у оквиру ПГР Целина 8, и то уњеном северо-западном делу.

Граница обухвата комплекса ХИП „Азотара“ је дефинисана са северне стране границама постојећих катарстарских парцела број 15513, 15523, 15530, 15531, 15562 и 15555/3 КО Панчево. Са северо-источне стране је дефинисана деловима граница постојећеих катастарских парцела бр.: 1808 КО Војловица и 16000 КО Панчево (Улица Спољностарчевачка). Са јужне стране је дефинисана деловима граница постојећих катастарских парцела број 15816/2, 15821, 15822, 15823, 15824 КО Панчево, док је са западне стране дефинисана деловима граница постојећих катастарских парцела 15818, 15816/1, 15787, 7747/1, 15643 и 15501 КО Панчево.
Укупна површина земљишта у обухвату ХИП Азотара износи 53ha 21ar 98m^2.

ИЗМЕНЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ТЕКСТУАЛНИ ДЕО ПЛАНА

Измене планског документа се односе на делове текста основног Плана, као и на измене одговарајућих графичких прилога.

1. ИЗМЕНЕ У ПОГЛАВЉУ: А – ОПШТИ ДЕО

1.0. Појмовник

Након текста у оквиру поднаслова "Појмовник", додаје се нови текст који гласи:

"Напомена
Намене које се налазе у оквиру зона "Објекти пратећих садржаја" и "Помоћни објекти" могу бити у функцији комплекса у којем се налазе и у функцији других привредних субјеката а у складу са дефинисаном наменом, законима и правилницима који дефинишу предметну делатност."

1.1. А3 ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА
1.1.1. А3.1. ЈАВНЕ ПОВРШИНЕ, САДРЖАЈИ И ОБЈЕКТИ
А3.1.1.Део улице Спољностарчевачке

1.1.1.1. Хидротехничка инфраструктура

- ***У оквиру поднаслова "Фекална и атмосферска канализација", након постојећег текста у поднаслову "Атмосферска канализација" додаје се нови текст који гласи:***

"Изграђена је атмосферске канализације од азбест цементних цеви пречника Ø300, Ø400 и Ø500, од Трга XII Војвођанске бригаде ка улици Олге Петров, а која је део градске атмосферске канализације. Ова канализација је прикључена на колектор Ø1400 који се налази у улици Олге Петров и излива се у бару Тополу. Условно чисте (незауљене) атмосферске воде се делимично упуштају у постојећи колектор у Спољностарчевачкој улици, а делимично у Дунав, то јест директно у канал који повезује фабрике са Дунавом.
На локацији обухваћеној предлогом плана постоје, осим горе поменуте градске атмосферске канализације, још два сливна подручја: други слив припада комплексу предузећа Петрохемија и Азотара, док трећи слив припада Рафинерији (рафинеријске атмосферске воде се одводе колектором ААС 1000 у постојеће канале лоциране са друге стране комлекса Рафинерије.
На предметној локцији инсталације градске атмосферске канализације постоје и у делу улице Спољностарчевачке. Атмосферске канализације, постоји од Трга XII Војвођанске бригаде ка улици Пољској и даље ка комплексу Рафинерија, али која није део градске атмосферске канализације, већ је повезана на инсталације комплекса Петрохемија и Рафинерија. Ова атмосферска канализација није у надлежности ЈКП Водовод и канализације.''

- ***У оквиру поднаслова "Фекална и атмосферска канализација", након целокупног постојећег текста додаје се нови поднаслов и текст који гласе:***

''Водене површине - Хидротехнички објекти

Јужна Зона је у брањеној зони дунавског насипа. Коте круне дунавског насипа у зони града (стационажа 67+189 до 73+082) се крећу од минималне 76,60 до максималне 77,40.
Простор обухваћен Изменама и допунама Плана припада сливу реке Дунав и водном подручју Дунав.
На простору обухваћеном Изменама и допунама Плана нема водних објеката од значаја за заштиту од штетног дејства воде.

На простору обухваћеним основним Планом, налазе делови насипа уз канал Азотара, који чине одбрамбену линију заједно са другим водним објектима, формирајући касете које чине штићена подручја територије града Панчева од великих вода реке Дунав. Насип уз канал Азотара је део насипа прве одбрамбене линије за одбрану од великих вода реке Дунав и према важећем Оперативном плану за одбрану од поплава (Службени гласник РС, број 117/2025) је део насипа ознаке:

- Д.9.1.1. - Леви насип уз Дунав у Панчеву од ушћа Тамиша до ушћа канала, 1,52 км (74+810 - 73+289) са десним насипом уз канал од ушћа у Дунав, 0,60 км (0+270 - 0+870), укупно 2,12 км. Десни насип уз канал се налази на катастарским парцелама број 7747/7, 7747/5, 7747/4, 7747/2, 7747/8, 7747/10, 7747/3, 7747/9, 7747/6, 7747/1 и 7746/4 к.о. Панчево, које би по својој природи требало да чине једну парцелу насипа
- Д.9.1.2. - Леви насип уз Дунав од ушћа канала до ушћа Наделе код Иванова, 15,68 км (73+080 - 57+400), са левим насипом уз канап од ушћа у Дунав, 1.01 км (1+0320 - 0+020), укупно 16,69 км. Леви насип уз канал се налази на катастарским парцелама број 7747/13, 7747/14, 7747/15, 7747/16, 7717/17 и 7747/18 к.о. Панчево, које би по својој природи требало да чине једну парцелу насипа.

Меродавне вредности великих вода Дунава, на основу хидролошких величина за хидролошку станицу „Панчево":

- Кота нуле водомера „0" изниси 67,33 мнм (ПН-прецизни нилвеман),
- Максимални водостај је забележен 16. априла 2006. године и износио је 777 цм (75,10 мнм),
- Ниво велике воде вероватноће појаве 1% износи 794 цм (75,27 мнм),
- Редовна одбрана од поплава се проглашава при водостају од 550 цм (72,83 мнм), а ванредна при водостају од 700 цм (74,33 мнм)."

1.1.1.2. Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура

У оквиру поднаслова "Електронска комуникациона инфраструктура", постојећи текст се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:

"Према условима Телеком Србија АД на предметном подручју постоје оптички и мрежни ТТ каблови који задовољавају капацитетом дужи временски период.
На предметном подручју нема базних станица Цетин доо Београд . На предметном простору не постоје оптички каблови у власништву Цетин доо."

1.1.2. А3.3. ОСТАЛЕ ПОВРШИНЕ, САДРЖАЈИ И ОБЈЕКТИ
А3.3.3. ХИП Азотара – Дата центар

1.1.2.1. У оквиру поднаслова "Намена објеката и површина", након постојећег текста додаје се нови текст који гласи:

"ХИП Азотара Панчево је била једна од највећих фабрика минералног ђубрива и азотних једињења у региону. Такође, била је једини произвођач амонијака, карбамида (урее) и амонијум нитрата у Србији.
Од маја 2006.г. почиње процес приватизације, а од 2018.г. је у стечајном поступку који се завршио продајом новосадском предузећу "Промист".

Може се рећи да од 2018.г. највећи део погона ХИП Азотара није више у функцији. У функцији су остали:

- ТС која је једини извор електричне енергије за Messer Tehnogas и Специјалне луке,
- ГМРС из које се снабдева и ХИП Петрохемија,
- објекат управне зграде.

У блоку 6 ХИП Азотара, иако нису у функцији, још увек се налазе:

- погон амонијак III,
- постројење за добијање плавог водоника и
- лагер течног азотног минералног ђубрива.

Према условима Министарства заштите животне средине, оператер комплекса ХИП Азотара – Дата центар је обавезан да поступи сходно обавезама утврђеним Законом о заштити животне средине и Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце и, на законима прописан начин, безбедно и трајно уклони предметна постројења у року од 12 месеци, а у складу са одлуком директора од 25.12.2025.г., и писаним путем уз приложене доказе, обавести надлежног инспектора за заштиту животне средине о реализацији наведених активности."

1.1.2.2. У оквиру поднаслова "Комунална инфраструктура / Саобраћајна инфраструктура"', након постојећег текста додаје се нови текст који гласи:

"Унутрашња интерна (фабричка) саобраћајница, од улице Спољностарчевачке, преко катастарских парцела 15824, 15823, 15822, 15821, 15816/2 и 15819 све К.О. Панчево се задржава у постојећем профилу, јер иста има противпожарну улогу. Овај противпожарни пут је из тог разлога потребно обезбедити, омогућити његову проходност и коришћење и у наредном периоду.
Железничку комуникацију преко индустријског колосека је потребно задржати, и то од Ранжирне станице индустријског колосека у Тополи, кроз Азотарин комплекс, и даље кроз комплекс Петрохемије. Овај колосек је потребно очувати у функцији све до тренутка измештања ранжирне станице и изградње теретне обилазне пруге око Панчева и станице Панчево теретна. Тада (по изградњи) ће се сви терети и опасне и запаљиве материје пругом „изводити“ на теретну обилазну пругу око Панчева, која тангира фабрике јужне зоне са југо-источне и источне стране. Сви елементи за изградњу објеката, друмских саобраћајница као и за сваки продор комуналне инфраструктуре кроз труп индустријске пруге (цевовод, гасовод, оптички и електроенергетски каблови и друго) ће бити дефинисани у оквиру посебних техничких услова „Инфраструктура железнице Србије“ а.д.“

1.1.2.3. У оквиру поднаслова "Комунална инфраструктура / Хидротехничка инфраструктура", постојећи текст се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:

<u>"Водовод</u>

Бивши комплекс ХИП Азотара је поседовао сопствене бунаре (два бунара са постројењем за прераду санитарне и пијаће воде капацитета 120 м3/час у власништву Специјалне Луке к.п бр. 15525 и 15524 к.о. Панчево и изван су обухвата предметне Измене и допуне Плана). Једна од опција је и да се убудуће овај систем задржи и ртеконструише. Такође постоји и могућност снабдевања водом из постојећег водозахвата на пловном каналу. За ове потребе хлађења процесне опреме, противпожарну мрежу и производњу декарбонисане воде се преко црпне станице преузимало у ранијем периоду око 7040 м3/час дунавске воде.
Као сигурна опција је снабдевање преко постојећих прикључака на градску водоводну мрежу Ø200 и Ø100.

<u>Канализација</u>

Предметна зона је имала радно-индустријски карактер, тако да се поред санитарне отпадне воде испуштају и значајне количине технолошких отпадних вода.

Фекална канализација
У оквиру јужне зоне се јавља велика количина употребљених (отпадних) вода, које се сакупљају и третирају по сепаратном систему. Одвојени су системи за процесне (зауљене), расхладне (термичко оптерећење водотока) и санитарне (фекалне) воде. Санитарне воде се делимично третирају преко "емшир" јама и бистрика, делом на постројењу за пречишћавање а остало се директно испушта у канал отпадних вода. Што се тиче процесних (зауљених) вода, само један део иде на постројење за пречишћавање, док се већи део директно испушта у канал отпадних вода без пречишћавања. Расхладне воде се директно испуштају у Дунав. Постојећа мрежа фекалне канализације у јужној зони је урађена плански, покрива комплетне

комплексе и у доста добром је функционалном стању, чиме се пружа реална могућност за њено ширење услед повећања капацитета.
У оквиру комплекса ХИП Азотара не постоји постројење за било какав третман отпадних вода, Санитарне (фекалне) воде као и процесне воде без обзира да ли су загађене или не, се директно испуштају у канал отпадних вода без пречишћавања. Количине процесно-расхладних вода које се испуштају у Дунав су око 17.000 м3/дан (термичко загађење), технолошких око 570м3/час и санитарно-фекалних око 100м3/час.

Атмосферска канализација
У оквиру комплекса јужне зоне постоји интерна мрежа атмосферске канализације. Систем је сепаратни у зависности од степена запрљаности атмосферских вода. Систем сливника у саобраћајницама је прикључен на канализацију расхладних вода, док су системи атмосферске канализације са платоа погона прикључени на канализацију отпадних (зауљених) вода. Условно чисте (незауљене) атмосферске воде се делимично упуштају у постојећи колектор у Спољностарчевачкој улици, а делимично у Дунав то јест канал директно. Један мањи део условно чистих атмосферских вода се делимично третира преко бистрика док се мањи део зауљених атмосферских вода после примарне обраде на АПИ сепараторима, шаљу на постројење за пречишћавање. Постојећа мрежа атмосферске канализације је урађена плански, покрива комплетан комплекс и у доста добром је функционалном стању, чиме се пружа реална могућност за њено ширење и повећање капацитета.
У оквиру комплекса ХИП Азотара постоји мрежа атмосферске канализације. Систем сливника у саобраћајницама је прикључен на канализацију расхладних вода, док су системи атмосферске канализације са платоа погона прикључени на канализацију отпадних вода.

Водене површине - Хидротехнички објекти

У оквиру комплекса Јужне Зоне постоје два канала директно повезана са Дунавом. Канали су међусобно раздвојени насипом. Пловни канал је димензионисан за приступ баржи комплексу (пристаништу) „Специјалне Луке“ и у њега се не испуштају употребљене отпадне воде. Из пловног канала су се преко пумпног постројења лоцираног на разделном насипу, захватале у претходном периоду процесне и расхладне воде за Азотару и Петрохемију. Други канал је много мањих димензија и служи искључиво за испуштање употребљених отпадних вода.". Наведени објекти у овом тренутку припадају „Специјалној Луци."

1.1.2.4. У оквиру поднаслова "Комунална инфраструктура / Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура", постојећи текст се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:

''Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом врши се директно из преносне мреже ЕПС-а преко изграђене главне трафо станице 110/6kV "Азотара". Главна трафо станица "Азотара" преузима електричну енергију из 110kV разводног постројења ЕПС-а РП "Панчево-1" преко својих 110kV водова, ХИП-1, ХИП-2, ХИП-3 (110kV водови ХИП-1 и ХИП-2 чине "двоструки" 110kV вод дужине око 1км, а 110КВ вод ХИП-3 је "једноструки вод" дужине око 1км).
РП "Панчево 1" које је власништво ЕПС-а повезано је са трафо станицом ТС 400/220/110kV "Панчево-2" преко два 110kV далековода број 151/1 и број 185, и са трафо станицом ТС 220/110kV "Београд 3", исто преко два 110kV далековода број 131 и број 141.
Разводно постројење 110kV главне трафо станице ТС "Азотара" урађено је на отвореном ограђеном простору, а 6kV је оклопљено и смештено у згради

Електронска комуникациона инфраструктура

Према условима Телеком Србија АД на предметном подручју налазе се постојећи оптички каблови у ПЕ цеви, постојећи дистрибутивни и разводни каблови и постојећа тк канализација. Такође , постоје две активне базне станице. На предметном подручју нема РР линкова.
На предметном подручју нема базних станица ЦЕТИН доо. На предметном простору не постоје оптички каблови у власништву ЦЕТИН доо.“

1.1.2.5. У оквиру поднаслова "Комунална инфраструктура / Термоенергетска инфраструктура", постојећи текст се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:

"У оквиру комплекса ХИП „Азотара“ постоји изграђена термоенергетска, гасна, цевоводна и пратећа процесна инфраструктура која је била у функцији некадашњих производних, енергетских и пратећих технолошких процеса комплекса.
Постојећа термоенергетска инфраструктура унутар комплекса односи се превасходно на потребе самог комплекса и нема карактер инфраструктуре јавне намене. Доводне гасне и друге инфраструктурне везе остварују се из правца постојећих јавних површина, инфраструктурних коридора и/или система надлежних оператора.
У простору комплекса и његовом непосредном окружењу евидентирани су постојећи гасоводи, цевоводи, пароводи, продуктоводи, цевни мостови и друге подземне и надземне инсталације, од којих поједине представљају функционалне везе са суседним корисницима Јужне индустријске зоне, пре свега са ХИП „Петрохемија“, AD „Messer Tehnogas“, НИС Рафинеријом нафте Панчево, Специјалном луком и надлежним операторима гасоводне инфраструктуре.
Постојеће активне гасне, цевоводне, пароводне, продуктоводне, цевномостовске и друге инсталације које су у функцији постојећих корисника Јужне индустријске зоне третирају се као стечена обавеза и морају се задржати и заштитити.
Планским решењем није дозвољено њихово укидање, прекид, измештање, смањење заштитних појасева, онемогућавање приступа ради одржавања или довођење постојећих корисника у неповољнији положај, без претходно обезбеђеног заменског решења и сагласности власника, оператора и корисника инфраструктуре.
Постојећи доводни гасоводи, прикључци, мерно-регулациони и други пратећи елементи гасне инфраструктуре задржавају се у складу са условима надлежног оператора гасоводног система, важећим прописима и техничком документацијом. Све интервенције на гасној инфраструктури, као и радови у њеним заштитним појасевима, могу се вршити искључиво у складу са условима надлежног оператора.
Постојећи цевоводи, пароводи, продуктоводи и цевни мостови који служе за транспорт технолошких флуида, индустријских гасова, паре, расхладне воде, противпожарне воде и других медија, задржавају се у функцији уколико су потребни постојећим корисницима. Њихова заштита, реконструкција, измештање или уклањање могући су само уколико се претходно утврди технички статус инсталације, обезбеди континуитет функционисања система и прибаве сагласности власника, оператора и корисника предметне инфраструктуре.
За инсталације чији статус није потпуно утврђен, а које се идентификују у даљој планској или техничкој разради, обавезно је претходно утврђивање статуса, власништва, функције и услова заштите пре било какве интервенције у простору.
Постојећа термоенергетска, гасна и цевоводна инфраструктура приказује се у планском документу према расположивој документацији, прибављеним условима и евидентираном стању на терену. Приликом сваке будуће интервенције у простору обавезно је обезбедити да се постојећи корисници инфраструктуре, постојећи режими рада, приступи ради одржавања и противпожарни приступи не доведу у неповољнији положај."

1.1.2.6. Након целокупног текста додаје нови поднаслов и текст који гласе:

"**Животна средина**

На простору обухваћеном Изменама и допунама ПГР и подручју процене стратешких утицаја на животну средину, извршена су истраживања у циљу утврђивања „нултог“ стања чинилаца животне средине, што представља основну базу података за еколошко вредновање стања, процену ресорпционог капацитета анализиране зоне и дефинисање еколошких смерница и мера за поступак трансформације, односно промене намене дела индустријске зоне за планирани комплекс *Дата центра*.
У циљу утврђивања „нултог“ стања чинилаца животне средине, а на захтев носиоца пројекта ХИП „Азотара“ д.о.о., предузеће „Анахем-Лабораторија“ из Београда, је у пролеће 2024. године вршило испитивање стања животне средине на подручју комплекса „Азотара“ и о томе

сачинило *Извештај број 14041112 Анализа затеченог стања животне средине на локацији ХИП „Азотара“ д.о.о. Панчево* (8. јул 2024.године, Београд):

- узорковање амбијенталног ваздуха и теренске анализе вршене су од 4. јуна до 11. Јуна 2024. године;
- мерења нивоа буке вршено је од 6. јуна до 7. јуна 2024. године;
- узорци воде захваћени су 5. јуна 2024.године;
- узорковање земљишта вршено је од 4. јуна до 7. јуна 2024.године.

Квалитет ваздуха - У оквиру комплекса ХИП Азотара је анализиран на десет мерних места, при чему је на девет мерних места испитивано присуство испарљивих ароматичних угљоводоника, бензена, толуена, етил-бензена и ксилена (BTEX) а на једном концентрација суспендованих честица (PM_{10} и $PM_{2,5}$), појединих гасова (азот-диоксида NO_2, сумпор-диоксида SO_2, угљен-моноксида CO и приземног озона O_3) и органских материја (бензен, бензо(а)пирен) (Слика 1).

Слика 1: Распоред мерних места и места узорковања амбијенталног ваздуха

Полазећи од Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, (Службени гласник РС, бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013) и резултата истраживања Анахем је закључио да су концентрације азот-диоксида NO_2, сумпор-диоксида SO_2, угљен-моноксида CO и приземног озона O_3 испод прописаних граничних вредности за период усредњавања од 24h. И концентрације суспендованих честица (PM_{10} и $PM_{2,5}$) су биле испод прописаних ГВ. Анализе показују да су се просечне дневне концентрације бензо(а)пирена кретале од 0,11 ng/m³ до 0,59 ng/m³ што је мање од циљне вредности 1 ng/m³. Са друге стране, концентрација бензена је варирала од 2,8 μg/m³ до 5,4 μg/m³ при чему су неке измерене вредности биле близу или преко ГВ (5 μg/m³) за период усредњавања на календарску годину.

Анахем је оцењивао и индекс квалитета ваздуха (AQI) који представља индекс за извештавање о дневном квалитету ваздуха. Са обзиром на то да вредност AQI од 100 одговара стандардима квалитета ваздуха за загађиваче као ниво постављен за заштиту јавног здравља, свака вредност индекса испод 100 сматра се задовољавајућим. Иначе је током седам дана вредност AQI била између 41 и 75 (Табела 1).

Табела 1: AQI класификација анализираних узорака ваздуха за сваки од седам дана

Параметар	Дан						
	1	2	3	4	5	6	7
AQI	55	55	60	60	50	41	75

Када је реч о присуству испарљивих ароматичних угљоводоника (BTEX) њихове повећане концентрације у ваздуху забележене су у делу предметног подручја које се граничи са ХИП Петрохемијом, док су у средишњем делу простора ХИП Азотаре концентрације бензена у ваздуху у дозвољеном опсегу. Конкретно, испитивањем је откривено да је присуство бензена у узорцима 05, 07 и 09 изнад ГВ (5 μg/m³), са концентрацијама од 5,2 μg/m³, 6,4 μg/m³ и 75 μg/m³. Други ароматични угљоводоници (толуен, етилбензен и ксилен), такође, се јављају у различитим концентрацијама, са највишим вредностима у узорку 09.

Квалитет земљишта - узорковање земљишта је урађено чак на 31 тачке у кругу некадашње фабрике (Слика 2). Детаљним испитивањем узетих узорака је утврђено да су концентрације полихлорованих бифенила (PCB) испод границе детекције или врло ниске и представници Анахема закључују да нема значајног загађења PCB у анализираним узорцима земљишта.

Слика 2: Приказ места за узорковање земљишта

Слична ситуација је и са концентрацијом полицикличних ароматских угљоводоника (PAH) које су се кретале испод граничних вредности осим у узорку 19 у ком је укупна концентрација од 4,8 mg/kg била виша од ГВ.

У узорцима земље није откривено присуство ароматичних угљоводоника (BTEX бензена, толуена, етилбензена, стирена и ксилена) Концентрације испарљивих органских једињења

(VOC) и минералних уља су, такође, биле испод граница детекције. Значи, да нема загађености земљишта овим једињењима.
Анализом узорака земљишта је, међутим, утврђена загађеност појединим тешким металима:

- концентрација бакра прелази ремедијационе вредности у узорцима 03, 11 и 26;
- концентрација баријума је виша од ремедијационе вредности у узорцима 06, 21 и 23;
- присуство цинка надмашује ремедијационе вредности у узорцима 18, 21, 23 и 26;
- концентрација никла је изнад ремедијационе вредности у узорцима 21 и 28.

Истраживање присуства радионуклида у узорцима земље показује да су вредности уранијум $238U$ биле у опсегу од 11 до 44 Bk/kg; радијум 226Ra од 7,4 до 56 Bk/kg; цезијума 137Cs од 1,2 до 9,1 Bk/kg, осим за узорак 17 са 14 Bk/kg; торијума 232Th од 8,3 до 39 Bk/kg и калијума 40K од 111 до 564 Bk/kg. Истраживачи Анахема указују на узорак број 23, који има повишене нивое $238U$ и 226Ra и узорак број 17 са повишеним активностима 137Cs. На концу су они закључили да већина измерених вредности спада у типичне опсеге за радионуклиде у земљишту, али да ваља обратити посебну пажњу на неколико узорака земљишта.

Ниво буке - је мерен на два места према Спољностарчевачкој улици (Слика 3):

- код мерног места бр.1 је, осим саобраћајне буке, забележено и шуштање паре из цевовода из даљине у тренутку постављања опреме;
- на мерном месту бр.2 има различитих звукова пореклом од људских активности и саобраћаја, што може утицати на укупни ниво буке у тој области.

Слика 3: Положај места за мерење нивоа буке

Табела 2: Резултати мерења нивоа буке на мерном месту MT1

Референтни временски интервал	Дан 6 h-18 h	Вече 18-22	Ноћ 22-6
Еквивалентни нивоLAeq *[dB(A)]*	53,0	51,9	51,9

Меродавни ниво LReq *[dB(A)]*	53,0	51,9	51,9
Lmin (1) *[dB(A)]*	34,8	36,4	40,1
Lmax(2) *[dB(A)]*	67,9	66,1	63,8
L1(3) *[dB(A)]*	61,2	59,8	60,3
L10(3) *[dB(A)]*	56,5	55,0	56,3
L50(3) *[dB(A)]*	50,3	49,8	47,4
L90(3) *[dB(A)]*	43,8	45,1	44,2
L99(3) *[dB(A)]*	38,4	40,6	42,0

(1) Минимални ниво буке у посматраном временском интервалу,
(2) Максимални ниво буке у посматраном временском интервалу,
(3) N % ниво буке LN (N=1,10, 50, 90 и 99) у посматраном временском интервалу (ниво буке који је премашен у N % мерног интервала).

Табела 3: Резултати мерења нивоа буке на мерном месту МТ2

Референтни временски интервал	Дан 6-18	Вече 18-22	Ноћ 22-6
Еквивалентни нивоLAeq *[dB(A)]*	58,7	57,2	54,4
Меродавни ниво LReq *[dB(A)]*	58,7	57,2	54,4
Lmin (1) *[dB(A)]*	34,1	38,8	37,5
Lmax(2) *[dB(A)]*	78,5	73,2	71,6
L1(3) *[dB(A)]*	66,8	65,9	65,3
L10(3) *[dB(A)]*	62,2	60,7	58,4
L50(3) *[dB(A)]*	56,1	54,3	46,0
L90(3) *[dB(A)]*	49,1	46,9	41,5
L99(3) *[dB(A)]*	43,3	42,4	39,0

(1) Минимални ниво буке у посматраном временском интервалу,
(2) Максимални ниво буке у посматраном временском интервалу,
(3) N % ниво буке LN (N=1,10, 50, 90 и 99) у посматраном временском интервалу (ниво буке који је премашен у N % мерног интервала).

Мерења нивоа буке Анахема на два мерна места показују да су обрасци нивоа буке у животној средини предметног подручја према суседном за дан, вече и ноћ у оквиру прихватљивих регулативних граница. Треба истаћи, пак, да је утврђено значајно повећање нивоа буке у одређеним тренуцима на изабраним мерним местима под утицајем интензивног саобраћаја моторних возила Спољностарчевачком улицом.

Квалитет подземних вода - узорци подземне воде су захваћени из 3 пијезометра: ПИБ А-4/12, ПИБ А-3/12 и ПИБ А-2/12. Са једног места (WT) су узети узорци отпадних вода (Слика 4).

Слика 4: Распоред пијезометара и места за узорковање отпадне воде

Према Уредби о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту, ("Службени гласник РС", број 30/2018 и 64/2019), урвтђено је следеће:

- резултати анализе узорака из пијезометра ПИБ А-2/12 показују да концентрација нитрата прелази дефинисану вредност ремедијације;
- поређењем резултата анализе узорака воде из сва три пијезометара, са максимално дозвољеним концентрацијама дефинисаним Правилником о хигијенској исправности воде за пиће („Сл. лист СРЈ“, бр. 42/98, 44/99 и „Сл. гласник РС“, бр.28/19), закључак је да концентрације ортофосфата прелазе МДК у сва три анализирана узорка;
- у узорку воде из пијезометра ПИБ А-2/12 откривене су, не само повишене концентрације нитрита, него и амонијум јона, сулфата, калцијума, калијума, магнезијума, арсена и гвожђа које надмашују МДК вредности;
- микробилошка анализа узорака воде из сва три пијезометра показује повећано присуство аеробних мезофилних бактерија и укупних колиформних бактерија.

Пошто погони нису радили, није било индустријске производње произлази да је, посредством узорка узетог на мерној тачки WT анализиран квалитет, углавном, санитарних отпадних вода. Ову отпадну воду Азотара испушта непосредно у Дунав, који према Уредби о категоризацији водотока припада класи II. На основу поређења резултата анализе узорка санитарне отпадне воде са поменутом II класом воде, истраживачи Анахема су закључили да вредности за параметре електропроводљивости, ХПК, БПК, укупног азота и укупног фосфора прелазе ГВ за дефинисану класу (Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање, Службени гласник РС, број 50/2012).

Треба имати у виду да се у непосредној близини комплекса бивше ХИП Азотаре, а сада планиране прве фазе *Дата центра*, налази један од већих погона предузећа Messer Техногаса Панчево - Погон за производњу угљен-диоксида и дистрибуцију техничких гасова, са својом критичном тачком резервоаром амонијака (2 t) (сакупљачем течног амонијака). Између делова комплекса *Дата центра* се протеже и пруга којом се одвија саобраћај вагон

цистерни са опасним материјама. Планирани дата центар се граничи и са Специјалном луком д.о.о. Панчево у којој се складиште, претоварају и, такође, превозе неке опасне материје (вештачко ђубриво на бази амонијум-нитрата, дизел гориво и бензин).''

2. ИЗМЕНЕ У ПОГЛАВЉУ: Б – ПЛАНСКИ ДЕО

2.1. Б1 ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.1.1. Б1.1. ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА ПОСЕБНЕ ЦЕЛИНЕ/ЗОНЕ И ПРЕТЕЖНА НАМЕНА
Б1.1.2. Претежна намена земљишта по целинама и зонама
Остале површине, садржаји и објекти

Текст треће алинеје се замењује новим који гласи:

- ХИП Азотара Панчево је фабика која се бавила производњом минералног ђубрива, азотних једињења, амонијака, карбамида (урее) и амонијум нитрата, који од 2018.г. више нису у функцији, осим ТС, ГМРС и управне зграде.

2.1.2. Б1.2. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ ЗА ЈАВНЕ САДРЖАЈЕ И ОБЈЕКТЕ
Б1.2.3.Урбанистички и други услови за уређење и изградњу мреже
Саобраћајне и друге инфраструктуре у површинама јавне намене

2.1.2.1. Б1.2.3.1. Јавне саобраћајне површине

У оквиру поднаслова "Услови за прикључење саобраћајних површина", након постојећег текста, додаје се нови текст који гласи:

"Саобраћајно прикључење нових садржаја ДАТА центра у оквиру 1. фазе комплекса, остварiће се преко постојећег саобраћајног прикључка у Улици Спољностарчевачкој. Прикључак својом геометријом, ширином и радијусима кривина задовољава приступ очекиваних возила до ДАТА центра. У случају нових захтева и потреба на терену, прикључење (реконструкцију) на Спољностарчевачку улицу (општински пут ОП 1) је могуће оставарити уз услове и сагласност управљача пута."

2.1.2.2. Б1.2.3.4. Електроенергетска и телекомуникациона инфраструктура

- ***У оквиру поднаслова "Електроенергетска инфраструктура", након постојећег текста, додаје се нови текст који гласи:***

"ХИП-Азотара д.о.о. Панчево, у овом тренутку повезана на преносни систем Републике Србије преко ПРП 110 kV Панчево 1, ТС 400/220/110 кV Панчево 2 и ТС 220/110 kV Београд 3, као и следећих далековода:

- бр. 131/1 ТС Београд 3 - ТС Београд 33
- бр. 131/2 ТСБеоград 33-РП Панчево 1
- бр. 141 ТС Београд 3 - РП Панчево 1
- бр. 151/1 РП Панчево 1 - ТС Панчево 2
- бр. 185 РП Панчево 1 - ТС Панчево 2

Све наведене ТС и ДВ су у власништву „Електромрежа Србије" А.Д.
Уобичајена је пракса да се у постојећим коридорима могу изводити санације, адаптације и реконструкције, ако то у будућности због потреба интервенција и ревитализација електроенергетског система буде неопходно, а не може бити сагледано у овом часу.

С обзиром на планирану изградњу у комплексу ХИП Азотара, планирана је реконструкција 110 kV далековода на потезу од Београда до Панчева, тачније:

- ДВ 110 бр. 141 ТС Београд 3 – РП Панчево 1,
- ДВ 110 kV бр. 131/1 ТС Београд 3 – ТС Београд 33,
- ДВ 110 kV бр. 131/2 ТС Београд 33 – РП Панчево 1 и

- ДВ 110 kV бр. 151/1 РП Панчево 1 – ТС Панчево 2, уз повећање пропусне моћи, односно попречног пресека ових далековода на 240 mm2 и прилагођавање опреме у ТС Београд 33 тако да не представља ограничење пропусне моћи реконструисаних далековода

- ***У оквиру поднаслова "Електронска комуникациона инфраструктура", постојећи текст се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:***

"Према условима Телеком Србија АД у обухвату Плана постоје оптички и мрежни ТТ каблови који за део конзума задовољавају капацитетом дужи временски период.
На предметном подручју постоје две активне базне станице Телеком Србија
На предметном подручју се наведене потребе за тк услугама, у зависности од захтева корисника, могу реализовати на више начина. Неопходно је повећати капацитет тк мреже. Потребе за новим тф прикључцима, односно тк услугама биће решене у складу са најновијим смерницама за планирање и пројектовање тк мреже уз примену нових технологија.
За нове пословне објекте планира се реализација FTTB (Fiber To the Building) решења полагањем приводног оптичког кабла до предметних објеката и монтажом одговарајуће активне тк опреме у њима.
Потребно је да се обезбеди микролокација, по једна за сваки планирани комерцијални објекат у оквиру предметног плана.
Приликом планирања нових саобраћајних коридора потребно је планирати полагања одговарајућих цеви за накнадно провлачење телекомуникационих каблова Телекома у оквиру парцела у власништву имаоца саобраћајне инфраструктуре.

Такође, за све нове објекте који ће бити грађени у зони израде Плана генералне регулације, неопходно је предвидети нове телекомуникационе коридоре (пре свега, уз постојеће и нове саобраћајнице) којим би се, кад се за то укаже потреба, објекти повезали на постојећу мрежу Телекома. На тај начин, а у складу са тенденцијама развоја захтеваних телекомуникационих сервиса, ови ресурси би били расположиви за будућа проширења мреже као и за решавање телекомуникационих потреба корисника на подручју комплекса Петрохемија, Азотара и Рафинерија нафте Панчево у Панчеву.

Општи услови

Планиране трасе будућих инфраструктурних инсталација других комуналних предузећа морају бити постављене на прописаном растојању у односу на трасе постојећих тк објеката. Постављањем планираних инфраструктурних инсталација других комуналних предузећа и других објеката не сме доћи до угрожавања постојећих тк објеката који су назначени на приложеној ситуацији.Постојећи објекти и мрежа каблова Телекома на посматраном подручју који су потенцијално угрожени изградњом планираних нових саобраћајних коридора или неких других објеката, односно реконструкцијом постојећих, морају бити адекватно заштићени пројектима измештања постојећих кабловских релација односно других објеката Телекома. Доношењем новог планског документа не сме се ограничити нити онемогућити приступ, односно службеност пролаза парцелама са инфраструктуром Телекома.У складу са важећим правилником, који је прописала Републичка агенција за електронске комуникације, унутар заштитног појаса није дозвољена изградња и постављање објеката (инфраструктурних инсталација) других комуналних предузећа изнад и испод постојећих подземних тк каблова или кабловске тк канализације, осим на местима укрштања, као ни извођење радова који могу да угрозе функционисање електронских комуникација (тк објеката).При изради техничке документације морају се поштовати Закон о планирању и изградњи објеката, Закон о електронским комуникацијама, упуства, прописи, препоруке и стандарди ЗЈПТТ и СРПС који важе за ову врсту делатности.

Према условима Цетин доо Београд на подручју Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, планирана је изградња телекомуникационих објеката са припадајућом инфраструктуром за ГСМ, УМТС И ЛТЕ јавну мобилну телефонију, као и за остале телекомуникационе системе који технолошки наслеђују ове системе. Под телекомуникационим објектом са припадајућом инфраструктуром се у овом случају подразумевају телекомуникациони објекти базних радио-

станица и радио–релејних станица са припадајућим антенским системима и инфраструктуром која обухвата земљиште, грађевину или зграду, антенске носаче и стубове, приступни пут, инсталацију и постројења за електричну енергију, кабловску канализацију и друго неопходно за изградњу телекомуникационог објекта јавне мобилне телекомуникационе мреже. У оквиру свих планираних и постојећих саобраћајница и инфраструктурних коридора у обухвату Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, планира се простор за изградњу дистрибутивне телекомуникационе кабловске канализације (ТКК).
Коридоре су планирани првенствено у тротоарима или зеленим површинама, ван коловоза, како би се омогућило несметано одржавање без обуставе саобраћаја.
Планирано је да буду континуалне трасе које повезују унутрашњост комплекса са јавном саобраћајницом (Спољностарчевачка улица), ради спајања на магистралну оптичку мрежу.“

2.1.2.3. Б1.2.3.5. Термоенергетска инфраструктура

Након постојећег текста, додаје се нови текст који гласи:

"У оквиру комплекса ХИП „Азотара“ / ДАТА центар, не планира се изградња нових термоенергетских објеката јавне намене унутар комплекса.
Постојећа и планирана термоенергетска, термотехничка, расхладна, гасна и цевоводна инфраструктура унутар комплекса третира се као инфраструктура у функцији површина и објеката остале намене, односно као интерна инфраструктура комплекса.

Изузетно, уколико се у наредном периоду буде развијао систем централизованог снабдевања топлотном енергијом, односно топловодна инфраструктура којом би се омогућило коришћење отпадне топлоте из комплекса Data centra или прикључење комплекса на систем централног грејања, таква инфраструктура може се планирати као део јавне комуналне термоенергетске инфраструктуре, у складу са посебном планском разрадом, условима надлежних органа, јавних предузећа и оператора система.
Коридори евентуалног будућег топловода, прикључци на систем централног грејања, начин преузимања или предаје топлотне енергије, капацитети, трасе, технички услови, власничко-управљачки односи и однос према постојећој инфраструктури морају бити предмет даље планске и техничке разраде, уколико такво решење буде планирано.
До евентуалне реализације система за коришћење отпадне топлоте или прикључења на систем централног грејања, комплекс ДАТА центра мора имати самостално, функционално и безбедно решење за одвођење топлоте, без ослањања на будући топловод и без угрожавања постојећих водних, каналских, расхладних, гасних, цевоводних и других инфраструктурних система.

Доводни гасоводи, прикључци, топловоди, вреловоди и друга термоенергетска инфраструктура која се налази у јавним површинама, јавним инфраструктурним коридорима или је део система надлежног оператора, задржава се, штити, реконструише или измешта искључиво у складу са условима власника, оператора и надлежних ималаца јавних овлашћења.

Није дозвољено планирање решења којима би се постојећи гасоводи, цевоводи, топловоди, вреловоди, заштитни појасеви, јавне површине, јавни инфраструктурни коридори или приступи инфраструктури довели у неповољнији положај без претходно прибављених услова и сагласности власника, оператора и корисника инфраструктуре.

2.1.3. Б1.3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И ЕФИКАСНОСТИ

2.1.3.1. Б1.3.1. Услови и мере заштите културно-историјских споменика и заштићених природних целина

Постојећи текст се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:

"У оквиру простора Јужне индустријске зоне, до сада је видентирано много археолошких налаза. Локација на којој леже постројења комплекса ″НИС - Рафинерија Панчево″ Панчево је не само простор у близини бројних евидентираних археолошких налазишта (од енеолита до средњег века), већ су до сада у самом кругу Рафинерије нафте Панчево регистовани бројни случајни археолошки налази, и обављена археолошка истраживања на том простору. Ископавања су обављена:

- Године 1980. и 2010. истражен је простор **блоковиа 21 и 22**. Локација се налази источно од манастира Војловица, на земљишту које је било благо нагнуто ка старој обали Дунава.
  1980. године на том потесу откривени су остаци археолошких слојева из периода неолита, бронзанодобне некрополе са спаљеним покојницима: културна група Гава комплекса (некропола 1) и некропола касног бронзаног доба - касне ватинске групе, фаза Белегиш – Иланџа или Ватин 3 (некропола 2), сарматска скелетна некропола са 54 гроба, остаци сарматског насеља са 60 сарматских укопа (III-V век) и трагови средњовековног насеља. Том приликом су пронађене и многе: керамичке посуде, перле, пршљенци, фибуле, наушнице, наруквице, огрлице, карике, мачеви, римски новац и др. Исте године је истражена и бронзанодобна некропола, која припада комплексу Гава, када је откривена некропола са 185 гроба и 186 урни на површини од око 6.000м^2. Од покретног археолошког инвентара пронађене су керамичке посуде и бронзани предмети (игле, прстење, наруквице, торквес, дискоидни и наочарасти привесци, калотасте плочице, бронзани лим и др.
  Такође је истражена и Некропола 2, која се налазила на узвишеној греди у југоисточном делу круга РНП, где су констатована 43 гроба и 44 урне.
  Године 2010., заштитним археолошким истраживањима испитани су остаци сарматског насеља са 60 сарматских укопа (III-IV век) и један скелетни гроб. На основу керамичких фрагмената и новчића може се оквирно датирати на прву половину IV века. Пронађена су 2 бакрна новчића са царом Константином на аверсу, бронзане игле, 2 гвоздена предмета: фрагмент појасне копче и врх стреле, стаклене перле и др.
- На локацији анекса **зграде ЦФР мотора**, у блоку бр. 2, између зграде Лабораторије и Ватрогасног дома и у рововима инсталације иза зграде Лабораторије, приликом заштитних археолошких ископавања 2005.г., констатовано је сеоско гробље из XVIII-XIX века које се простирало око манастира Војловица.
- У **блоковима 2 и 3**, у периоду 1993-95. и 1997-98.г. ископавања су показала постојање културног слоја из периода старијег гвозденог доба и постојање сарматске некрополе.
- Археолошка истраживања **Порте Манастира Војловица**, вршена су у периоду од 1993-95.г., а проистекла су као резултат увида у документацију археолошких ископавања 1982. и 1984.г., приликом обнове и реконструкције цркве (1981-1987.г.), као и затеченог стања у оквиру порте, конака и цркве.
  У три кампање истражен је јужни сектор порте на површини од око 315м^2 којом приликом су откривени:
  - трагови конака из 13-19. века са очуваним плитким темељима три мање просторије у источном делу, и утврђене три фазе градње, а у његовом западном делу озидана гробница полуобличастог свода,
  - остаци монашке келије од плетера,
  - остаци оградног зида манастира, уједно и јужни зид конака,
  - некропола у порти и изван ње, коришћена од 16-19. века, већином без гробних белега
  - покретни археолошки налази: уломци керамике, гвоздени клинови, резе и окови, фрагменти стаклених боца и накдила и др.

  Том приликом је прецизнмо снимљена манастирска црква и утврђене четири грађевинске фазе, извршени су конзерваторски радови, технички су снимљени, очишћени и поново постављени раније измештени надгробни споменици и постављена стална изложба у конаку Манастира.

- У близини **Пријемне зграде** РНП налази се Хумка која је истраживана приликом ископавања 1965. и 1967.г. У средишту хумке, на дубини од 1,52м, откривена је правоугаона гробна рака која припада култури гробова са окером (тзв. јамна култура). У њој су пронађене и масивне спирално увијене сребрне жице а на локалитету је откривен и материјал старијег неолита старчевачке културе и пуног средњег века.
- **Локалитет уз јужну ограду РНП**, ка Старчеву, откривен је током праћења земљаних радова при изградњи прикључног гасовода и МС РНП, 2012.г. а чини га некрополаса гробовима и урнама облика амфора, из периода касног бронзаног доба.
- **Најева циглана** је локалитет који се налази у насељу Топола, на старој обали Тамиша (око 500м од пута за Старчево). Заштитна ископавања су обављена 1947.г. када је констатовано праисторијско насеље, римско-провинцијска некропола из II-IV в.н.е. и насеље из истог доба са земуницама, као и старо словенско насеље и некропола. Археолошка ископавања 2003. И 2004.г. су указала на постојање вишеслојног налазишта са културним слојевима и објектима који потврђују континуитет живота у широком хронолошком распону од бронзаног доба до позног средњег века.
- Током разних градњи у кругу Рафинерије нафте Панчево, на различитим деловима простора откривено је више гробних укопа и фрагмената керамике из Римског периода (Сармати), неколико коњаничких гробова из периода Сеобе народа (Авари) и сеоско гробље из XVII-XIX века.
- На локацији "Водице", 4 км. северно од Старчева констатовано је винчанско насеље.

На основу наведеног, на простору комплекса ЈИЗ, укључујући и луку на Дунаву, на овом простору могу очекивати покретни археолошки налази наведених праисторијских и историјских периода.

Поред наведених археолошких локалитета, у непосредној близини ЈЗИ налазе се и два културна добра од изузетног значаја:

- Археолошко налазиште "Град" Старчево, утвђено 1990.г. Налази се на левој обали Дунава, северозападно од села Старчева, 8 км југоисточно од Панчева.
- Манастир Војловица, утврђен за непокретно културно добро - споменик културе 1952.г., а статус од изузетног значаја добио је 1990.г."

2.1.3.1.1 Б1.3.1.1. Општи и посебни услови и мере заштите културног наслеђа

Постојећи текст се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:

"Са становишта заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту, неопходно је поштовати следеће услове:

Археолошки услови:

- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за вршење заштитних археолошких ископавања на простору културног добра од изузетног значаја манастира Војловица пре почетка било којих земљаних радова, копања као и насипања, и градње објеката, као и на простору локалитета бр. 6 и 7;
- Обезбедити услове праћења свих земљаних радова у блоковима Рафинерије нафте Панчево број 2, и 3 (на којима је констатовано манастирско гробље) и у блоковима 20, 21 и 22 (археолошки истражени 2010. године) где су резултати ископавања из осамдесетих година XX века и 2010.г. показали постојање сарматске некрополе и насеља;
- Обезбедити услове праћења свих земљаних радова приликом копања канала (канализације, електро-инсталације, ПТТ каблова, водовода и сл), од стране стручњака Завода, а у случају посебно занимљивих и вредних случајних налаза неопходно је извршити заштитна археолошка ископавања у непосредној зони налаза;
- На целом простору Плана потребно је обезбедити услове праћења свих облика земљаних радова (копање темеља за изградњу свих врста објеката, подрума и сл.) ради увида и израде археолошке документације и прикупљања покретних археолошких налаза
- Ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завод за заштиту споменика културе у Панчеву као и да

предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен, а све у складу са чланом 109., Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11-др.закони, 99/11-др.закон, 6/20-др.закон и 35/21-др.закон);

- Обавеза инвеститора је, да у складу са чланом 110. Закона о културним добрима, обезбеди средства за заштитна археолошка ископавања на подручју на коме се током извођења радова наиђе на археолошки локалитет, након чега може несметано да изврши реализацију пројекта;
- због велике површине обухвата плана и постојања два споменика културе од изузетног значаја у непосредној близини, инвеститори су у обавези да за све врсте грађевинских и земљаних радова на целом обухвату, појединачно прибаве конзерваторске услове Завода за заштиту споменика културе у Панчеву.

Архитектонско-урбанистички услови:

- Поштовати регулацију улице, као и постојеће принципе парцелације с тим што је могуће формирање парцела већих димензија за градњу производних и пословних објеката,
- Архитектуру нових објеката ускладити са вредностима и начинима обликовања индустријске архитектуре и потребама нових технолошких процеса,
- Комунално квалитетније опремити наведено подручје и опремити га елементима урбаног мобилијара који се уклапа у општи амбијент,
- Забрана градње објеката који би на било који начин угрозили комплекс Манастира Војловица,
- Обезбедити неометан колски и пешачки прилаз манастирском комплексу,
- Приступни пут до манастира мора бити јасно обележен, проходан и одржаван у стању које омогућава пролазак ватрогасних возила и возила хитне медицинске помоћи,
- Уклонити физичке препреке као што су рампе, стубићи, уска пролазна места, ниско растиње и друго, ради неометаног приступа лицима са инвалидитетом, као и интервентним возилима до манастира,
- Сачувати што већи проценат постојеће зоне зеленила у оквиру манастирског комплекса уз квалитетније комунално опремање са увођењем нових елемената урбаног мобилијара који морају бити уклопљени у постојећи амбијент споменичког комплекса,
- Мере техничке заштите споменика културе, као и заштићену околину Манстира Војловица утврдити кроз Израду измене и допуне одлуке о утврђивању за непокретно културно добро, споменик културе од изузетног значаја ради очувања амбијенталне целине, визуелних доминанти и историјског контекста споменика културе, као и спречавања утицаја потенцијалних интервенција које би угрозиле његов интегритет,
- Пре спровођења било које врсте радова на споменику културе неопходно је извршити потребна истраживања на лицу места у циљу утврђивања стабилности, стања материјала и структуре објекта,
- За све врсте радова у оквиру комплекса Манастира Војловица потребни су посебни услови заштите непокретних културних добара.

Манастир Војловица:

Утврђен је за непокретно културно добро - споменик културе 1952.г., а статус од изузетног значаја добио је 1990. године.

Према предању, манастир са црквом посвећеном Св. арханђелима Михаилу и Гаврилу код Панчева, основао је деспот Стефан Лазаревић. Претпоставља се да је једна од шест повеља, које је деспот Стефан издао разним манастирима 1405., и повеља о оснивању манастира Војловице.

Најстарији писани помен је из 1536-8.г. ("7050. године од стварања света а 1542. године од рођења Христа").

Једнобродној црквеној грађевини са полукружном олтарском апсидом, правоугаоним певничким просторима, осмостраним кубетом над наосом и слепим кубетом над припратом, дозидана је 1752. године, али је делимично измењена приликом изградње високог барокног звоника 1836.г. Крајем 18. века изграђени су конаци, осликани унутрашњи зидови храма и начињен високи барокни иконостас. У периоду од 1964. до 1987. манастир је био неактиван због окружења Рафинеријом нафте Панчево. Објекти су обновљени и реконструисани у периоду 1987-1991.г. када је обновљено и монаштво.

Зидно сликарство:
Црква манастира Војловице је током турског периода, а и касније у време аусто-турских ратова (1716. 1738. и 1788.) у неколико наврата рушена и обнављана, те је и зидно сликарство делило судбину целог споменика.
Постојеће стање пре извођења конзераторских радова, унутрашњих зидних површина цркве, је да су зидне површине храма биле украшене декорацијом у виду молераја према архитектонским целинама. Мотиви декорације у припрати су: шкољка, лира, гирланда, машна. У олтарском простору на бочним зидовима молерај је имитирао завесе, на своду је био Св. Дух. У своду припрате и наоса налазила се широка двочлана бордура.
На основу сондажних испитивања која су обављена током обнове манастира, утврђено је да је живопис углавном сачуван у олтарском простору и северној певници. Црква поседује живопис из три слоја, из различитих временских епоха.
Укупна површина новооткривених фресака у Војловици креће се око 37 квадратних метара. Стилом се везују за поствизантијско монументално сликарство.
Најстарији живопис је вероватно са краја 15. и почетка 16. века. Други слој потиче са краја 17. и почетка 18. века. Најмлађе уљано сликарство је из времена обнове цркве и настанка иконостаса 1797. године. Старије сликарство које је откривено у горњој ниши протезиса приказује старозаветну сцену Гостољубља Аврамовог. Остаци овог слоја још се уочавају у јужној половини зида олтарске апсиде. Остало зидно зликарство цркве манастира Војловица припада другом, млађем слоју зидних слика.
Фреске млађег слоја откривене су у олтару, на зидним површинама апсиде, протезиса и Ђаконикона, као и на северној певници наоса.

Иконостас Манстира Војловица
Нови иконостас настао је крајем 18. века, као граница између олтара и наоса. На основу архитектонског склопа, концепције и орнаменталне декорације икона, припада типу развијених олтарских преграда и, због свог неуобичајеног конструктивног склопа, заузима посебну пажњу. Наиме, на северној и јужној страни темпла постављени су репрезентативни тронови:Богородичин и Григорија Синаите, који са иконостасом чине целину и чији је сликани програм повезан са иконографским репертоаром олтарске преграде.
Овај барокни иконостас има врло сложен ликовни програм, а највећа пажња је посвећена престоним иконама.
Од четрдесетих година 18. века предолтарски простор представља јединствену сценску кулису коју сачињавају иконостас, певнице, Богородичин и Архијерејски Трон, на којој се одвијао литургијски ритуал који приказије догађаје из Христовог земаљског живота.
На чудотворној војловачкој икони приказан је допојасни лик Арапске Богородице Одигитрије, која је прототип једне од најугледнијих цариградских чудотвораца, Богородице Владимирске.
Постављањем иконе Преподобног Григорија Синаите на трон са јужне стране војловачке иконостасне преграде, на којој су биле и покопане мошти овог монаха и пустињака, оживљава се у барокној епохи средњевековни култ, који је био запостављен.
Тронови су изведени у врло раскошној дрворезбарској конструкцији, са декоративним елементима.
Елементи који повезују зоне и делове олтарске преграде у виду архитрава вертикала, украшени су астрагалима, цветним волутама, и преплетима. Чврста веза, која је успостављена између икона барокних олтарских преграда и резбарије, добила је на значају почетком 18. века. Тада се јављају први иконостаси на којима су резбарени оквири тумачени као оквири слике."

2.1.3.2. Б1.3.2. Општи и посебни услови и мере заштите живнотне седине и здравља људи

- ***Постојећи текст првог пасуса се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:***

"С обзиром на то да су током протеклих десет и више година предузећа јужне индустријске зоне, ХИП Азотара, ХИП Петрохемија и НИС Рафинерија нафте Панчево, понекад радила нередовно и са смањеним производним капацитетима, неопходно је, ради смањења негативног утицаја активности ових фабрика на животну средину, обезбедити несметан, континуиран рад погона. ХИП Азотара, због стечаја, од половине 2018. године, више не ради.

Међутим, досадашња честа планска и непланска стартовања и заустављања процеса у постројењима, својим загађењима су вршила значајан притисак на животну средину. У наредном периоду би требало да надлежна министарства, у сарадњи са локалном самоуправом, организују истраживање овог сложеног утицаја на животну средину ради планирања и предузимања мера заштите животне средине Панчева, превасходно његовог јужног дела и села Старчево."

- ***У поднаслову "Основне мере заштите", постојећи текст првог пасуса-трећа алинеја, се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:***

"- Техничко-технолошке мере заштите састоје се у усавршавању технолошких процеса и изградњи и/или доградњи постројења која смањују или елиминишу штетне емисије. Неопходно је да све фабрике доследно израде и спроведу све санационе и акционе планове у вези са заштитом животне средине и да елиминишу све испусте загађујућих и опасних материја из контролисаних и неконтролисаних извора. У том смислу треба свеобухватно развијати затворене процесе (херметизација постројења) у поступцима производње, прераде, складиштења, манипулисања и отпремања производа и полупроизвода како би нуспродукти и нуспојаве уместо у животну средину, били враћени у процес производње. Обавеза је предузећа да у изградњи или доградњи објеката и погона која смањују или елиминишу штетне емисије рационално користе простор и друге ресурсе и децентрализовано приступају решавању еколошких проблема. Другим речима, уместо огромних, централних (за читаво предузеће) и теже управљивих постројења која служе смањењу или елиминацији загађивања, предност треба дати физички, просторно и концепцијски малим објектима који су расподељени по погонима и мањим организационим јединицама предузећа. Примера ради, с обзиром на то да су отпадне индустријске воде, на различите начине, проблем у предузећима, неопходно је предтретман и третман употребљених вода изградити и обавити на самом извору настанка загађивања, у погону. Тек након тога, воду треба проследити на даљу обраду. Непотребна је и нерационална изградња превеликих централних постројења за пречишћавање вода које би прихватало у старту огромне количине отпадних вода непосредно из погона. Осим тога, велика централна постројења по правилу имају огромне водене површине са којих могу испаравати и угрожавати животну средину различите загађујуће материје. Увођење нових техника и технологија треба да полази од Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине (Службени гласник РС бр. 135/04 и 25/2015) и спровођења IPPC директива и BAT (best available techniques) препорука. Према овом Закону највећа предузећа нафтно-петрохемијског комплекса (РНП, Петрохемија) су дужна и да прибаве од надлежних државних органа интегрисану дозволу. За сада је поседује само НИС Рафинерија нафте Панчево, одлуком Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине 2017. године, према Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. Једна од врло значајних техничко-технолошких мера заштите зависи од развијености целовитог систем праћења стања околине, пре свега ваздуха. Предузећа јужне индустријске зоне су, наиме, дужна да синхронизују рад својих постројења са метеоролошким условима, што је лакше остварив на основу података и процена мониторинг система."

- ***У поднаслову "Заштита од удеса", постојећи текст првог пасуса се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:***

"Уколико предузећа планирају изградњу нових хазардних погона тј. укрупњавање садашњих севесо постројења или стварање нових која садрже опасне материје и носе са собом повећани ризик од техничко-технолошке несреће и терористичких напада, то би значајно повећало вероватноћу избијања хемијског удеса у јужној индустријској зони. Због тога надлежно Министарство заштите животне средине сматра да подизање таквих постројења треба усмерити на друге локације, радне зоне које су довољно удаљене од насеља. У Условима поменутог Министарства (број 532-02-02857/2020-03 од 26. августа 2020. године), између осталог, пише да је неопходно размотрити заустављање даљег развоја ове индустријске зоне и тражење локације за нову радну зону (уколико је она потребна у даљем развоју Панчева) негде другде у Панчеву. С обзиром на процењене последице удеса на подручју које План обухвата, могућности преношења удеса са једног комплекса на други (тзв. домино ефекат), великог броја и огромних количина опасних материја, близине

насељених места, као и близине међународног речног коридора Дунав, Министарство сматра да је потребно забранити било какве промене у предузећима ХИП Азотара, ХИП Петрохемија и НИС Рафинерија нафте Панчево, које ће повећати или ризик или последице хемијских удеса. У том смислу обавезно је очување постигнутих одстојања између индустријске зоне, тј. погона и стамбене зоне. Није дозвољена изградња нових објеката и постројења на растојању мањем од до сада остварених. Коначно, потребно је сачувати безбедносне појасеве између објеката којима се онемогућава ширење пожара и експлозије.У изградњи нове фабрике полипропилена у ХИП Петрохемији треба у целости поштовати ограничења изнета овим Планом и Условима Министарства заштите животне средине где је јасно наведено да постројење не сме бити подигнуто на одстојању мањем од 186 m од означеног места најгорег могућег сценарија са опасном материјом етилен комплекса Петрохемија, због домино ефекта. Притом власник предузећа и оператер треба да имају у виду да се повредива зона са аспекта хемијског удеса протеже на растојању од 426m од локације најгорег могућег сценарија комплекса Петрохемија. На сличан начин, приликом даље разраде овог Плана планом детаљне регулације за комплекс Транснафте с циљем подизања резервоара нафте треба доследно уважити, ради спречавања домино ефекта, утврђено „критично“ растојање од 190 m од означеног места најгорег могућег сценарија за опасну материју полипропилен комплекса РНП, односно 650 m ширине повредиве зоне од истог места."

- ***У поднаслову "Мере заштите у вези са актуелним пројектима и новим погонима", постојећи текст у тачки (Б), седми пасус се брише и уместо њега додаје нови текст који гласи:***

"Имајући у виду искуства из бомбардовања Панчева и појединих погона јужне индустријске зоне, и последице у облику великих разарања, оштећења објеката и испуштања огромне количине опасних материја, треба узети у обзир и опасност од диверзија, оружаних војних, терористичких и сличних претњи и напада."

- ***Након текста под ознаком "Д", додаје се нова ознака "Ђ" и текст који гласи:***

"**Ђ)** Основни предуслов делотворне заштите животне средине на подручју које Измене и допуне Плана генералне регулације целина 8 обухватају, у светлу предложене промене намене, је потпуно уклањање опасних материја и демонтажа свих погона и постројења ХИП Азотара. То се у првом реду односи на одстрањење више резервоара амонијака у југозападном делу комплекса ХИП Азотара као, потенцијално, најопаснијих. Почетком 2026. године је оператер ХИП Азотаре д. о. о. Панчево Министарству заштите животне средине РС доставио Обавештење, у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце и Правилником о сдаржини, форми и начину достављања обавештења о комплексу, оператеру комплекса, опису комплекса и његове околине, као и попису опасних супстанци које су присутне на комплексу (Службени гласник РС, број 28/2025), у коме изнет разлог трајног престанка рада комплекса, односно његове демонтаже. У Обавештењу су, такође, описане предузете и планиране мере за безбедно заустављање рада, демонтажу комплекса и уклањање опасних супстанци са локације ради изградње *Дата центра*. Оператер је обавестио Министарство да је у току 2025. године из комплекса однет сав материјал на бази амонијум-нитрата и друге сировине за које је било нужно постојање севесо постројења, као и да је ван употребе стављена сва опрема за производњу ђубрива. Руководство ХИП Азотаре се писано обавезало да ће у року од 12 месеци, до краја 2026. године демонтирати и уклонити сву опрему.
На основу поменутог Обавештења је Инспекција за заштиту животне средине обавила ванредни инспекцијски надзор Азотаре и наложила оператеру да, сагласно зацртаним роковима за демонтажу и продају опреме, обавести надлежног инспектора за заштиту животне средине писаним путем са доказима о спровођењу тих активности. Полазећи од горе изнетих дописа и чињеница је Министарство констатовало:
„1. Утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса преимењује се до достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу;
2. У периоду до испуњења услова из тачке 1, простор предметног комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене, у складу са условима заштите од великих удеса, који

обухватају утврђене зоне ризика, прописана безбедносна удаљења, забрана и ограничења изградње, као и мере за спречавање и ублажавање последица могућих удеса;
3. Нови режим коришћења простора утврђује се кроз измене и допуне планског документа, у складу са стварним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних суспстанци.”

Са обзиром на то да је истраживање предузећа Анахем Лабораторија из Београда под називом *Извештај број 14041112 Анализа затеченог стања животне средине на локацији ХИП Азотара д.о.о. Панчево* (8. јул 2024. године, Београд) показало да је квалитет земљишта нарушен, да присуство појединих радионуклида изискује додатну пажњу (238U, 226Ra, 37Cs) и да је садржај појединих загађујућих материја (PAH у једном узорку) био виши од ГВ а концентрације појединих тешких метала (Ba, Zn, Ni, Cu) у неким узорцима земљишта биле веће од ремедијационих вредности прописаних у Уредби о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту (Службени гласник РС број 30/2018 и 64/2019) обавеза носиоца пројекта, тј. власника отпада од грађења и рушења је да изради план управљања отпадом од грађења и рушења и у оквиру њега ангажује овлашћену стручну организацију која ће земљиште, ископано ради изградње објеката и саобраћајница, као и други отпад од рушења, испитати и класификовати, односно утврдити, с обзиром на откривене повећане концентрације тешких метала, да ли оно спада у опасан отпад од грађења и рушења који захтева посебно поступање (Закон о управљању отпадом (Службени гласник РС, број 109/2025), Уредба о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења (Службени гласник РС, бр. 93/2023, 94/2023 – исправка) и Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада (Службени гласник РС, број 56/2010, 93/2019, 39/2021 и 65/2024).
Пошто је планирана пренамена земљишта, неопходно је пре било каквих радова обавити санацију и ремедијацију земљишта сходно члану 22 Закона о заштити животне средине (Службени гласник РС, бр.135/04, 36/09, 36/09 – други закон, 72/09 – др. закон и 43/2011 – одлука УС и 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 94/24 - др. закон), члановима од 22 до 26 Закона о заштити земљишта (Службени гласник РС, бр. 112/15) и члану 5 Уредбе о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту (Службени гласник РС, број 30/2018 і 64/2019).
Током градње нових објеката носилац пројекта и извођач радова су дужни да поступају са отпадним материјама и материјалима према Закону о управљању отпадом (Службени гласник РС, број 109/2025) и другим прописима у вези са отпадом. Приликом припреме терена и изградње инвеститор и извођач радова су у обавези да прописно сакупљају, разврставају и одлажу на прописану локацију сав отпадни материјал према Одлуци о одређивању локација за одлагање грађевинског отпада и отпада од рушења објеката на територији града Панчева (Службени лист града Панчева број 21/10, 6/14 и 38/16). Ако у току грађевинских радова, односно за време коришћења пословних и производних објеката настане хаварија на грађевинским и радним машинама или превозним средствима (изливање уља, горива, расхладне течности, мазива) извођач радова и власник предузећа треба обавезно да изврше санацију, односно ремедијацију загађеног земљишта према члану 22, Закона о заштити земљишта (Службени гласник РС број 112/15).
Обавеза је носиоца пројекта је да све приступне и унутрашње саобраћајнице, манипулативне површине и платое за посуде за комунални, комерцијални, електронски и амбалажни отпад сагради од водонепропусних материјала који добро подносе деловање соли, ниских температура, нафте и нафтних деривата. Ове површине тако пројектовати да омогуће контролисани прихват и сливање свих зауљених атмосферских вода у одговарајуће таложнике и сепараторе масти и уља. Димензионисати таложнике и сепараторе према сливној површини и меродавним падавинама. Зауљене воде са ових и сличних површина треба пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса пре упуштања у атмосферску канализацију, у складу са Законом о водама (Службени гласник РС, број 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон) и Одлуком о одвођењу и пречишћавању отпадних и атмосферских вода (Службени лист града Панчева, број 23/2018). После претходне обраде квалитет ових вода треба да испуњава одређене граничне вредности емисије: pH вредност од 6,5 до 9,угљоводонични индекс највише 10 mg/l, $БПК_5$ максимално 40 mg/l и ХПК највише 150 mg/l. Талог из сепаратора смеју преузети и превозити само овлашћене организације сходно Закону о управљању отпадом (Службени гласник РС, број 109/2025) и Правилнику о

начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада (Службени гласник РС, број 92/2010 и 77/2021).

Неопходно је реконструисати читаву постојећу канализациону мрежу и створити нови сепаратни систем одвођења употребљених вода за: условно чисте атмосферске воде, зауљене/запрљане атмосферске воде, санитарне отпадне воде и расхладне отпадне воде.

Забрањено је испуштање у канале и водоток било каквих вода, осим атмосферских и условно чисто расхладних које према Уредби о категоризацији вода припадају II класи. Међутим, није допуштено непосредно изливање расхладних вода - отпадне топлоте у оближње канале, односно у водоток Дунав. Ове воде ваља засебно третирати на постројењу за пречишћавање отпадних вода да би биле у складу са ГВ емисије загађујућих материја према нормативима Закона о водама (Службени гласник РС, број 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон) и пратеће законске регулативе пре испуштања у канал отпадних вода и водоток Дунав.

Квалитет отпадних вода пре упуштања у реципијент, односно у градски систем одвођења употребљених санитарних вода, обавезно ускладити са критеријумима из Закона о водама (Службени гласник РС, број 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон), Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС, бр. 50/2021) и Правилника о санитарно-техничким условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију (Службени лист општине Панчево, број 11/1996).

Планирани комплекс обавезно треба да садржи одговарајући просторе за складиштење комуналног, рециклабилног и електронског отпада до доласка надлежне организације за транспорт и даље поступање са таквим врстама отпада. Оператер постројења и власник дата центра треба да има закључен уговор са поменутом овлашћеном организацијом.

Носилац пројекта је дужан, пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, да покрене поступак одлучивања надлежног државног органа о приступању или неприступању изради процене утицаја пројекта на животну средину, према Закону о процени утицаја (Службени гласник РС, број 94/2024), сходно Уредби о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и за које се може захтевати процена утицаја на животну средину (Службени гласник РС, број 114/08).

У случају нестанка електричне енергије у мрежи, инвеститор је предвидео резервно напајање *Дата центра* у облику батеријских складишта (BESS - Battery Energy Storage System) и агрегата-генератора погоњених дизел моторима. Ови мотори ће у раду поред дизел горива трошити и раствор урее (комерцијални назив AdBlue) ради осетног смањења емисије азотних оксида (NO_x) у ваздух.

Укопани резервоари за дизел гориво треба да буду одређене чврстоће (са дуплим зидом, при чему је међупростор зидова резервоара испуњен несмрзавајућим еколошким монопропилен гликолом) да издрже механичка оптерећења и мања померања тла. Површину резервоара заштитити одговарајућим премазима или материјалима (фиберглас, ендопрен) од свих спољних агенса.

Најмање једном годишње обављати редовне провере и прегледе стања резервоара: откривање знакова корозије, цурења и оштећења структуре, праћење нивоа попуњености горивом, периодично узимати узорке дизела ради провере присуства талога, воде и других нечистоћа).

Простор око подземних резервоара за дизел одржавати чистим, без опалог лишћа, грања и других остатака. Спречити обрастање подручја високом травом и коровом. Неопходно је да земљиште око резервоара буде добро дренирано. Стајаћа вода око резервоара може повећати ризик од појаве корозије. У крајњем случају изградити дренажни систем да би простор био сув.

Подземни резервоари за дизел гориво треба да буду опремљени одвојеним цевима за дисање (пречник цеви не смије бити мањи од 50 mm) и одводником пламена, а размак између отвора цеви и тла не сме бити мањи од 4 m.

У шахт укопаног подземног резервоара за нафту уградити потребне прикључке у складу са специфичностима течности која се складишти. Уз подземну цистерну за дизел гориво обавезно монтирати систем за детекцију цурења дизел горива у складу са ЕН 13160-3 и инсталирати систем мониторинга могућег загађивања подземних вода.

Све горе наведене мере заштите животне средине допринеће и очувању већ ионако нарушеног квалитета земљишта и подземних вода.

Објекте за смештај људи, рачунарске и телекомуникационе опреме, трафоа и батеријских складишта (BESS) градити од незапаљивих материјала да би ризик избијања пожара био сведен на најмању могућу меру. У том смислу сама конструкција објекта треба да има потребну отпорност на пожар сагласно SRPS U.J1 240. Употребити негориве материјале (JUS U.J1 50) у обради ентеријера и изабрати конструкције добре отпорности на пожар, као и постављати врата са одговарајућим смером и начином отварања да би била гарантована безбедна евакуација људи.

Још раније је, наиме, у пракси потврђено да је врло тешко, готово немогуће спољашње локализовање и гашење батерија и батеријских складишта. Ради превенције удеса и веће безбедности, односно лакшег и ефикаснијег локализовања и гашења пожара пројектовати и градити децентрализован систем складиштења резервне електричне енергије (BESS) са више мањих батеријских складишта.

Иако су, статистички гледано, пожари на батеријама и батеријским складиштима ређи, у поређењу са другим облицима складиштења енергије, они су врло интензивни. Због електрохемијских реакција унутар ћелија батерија (изазваних спољним или унутрашњим дејством - узроком) може доћи до активирања процеса *thermal runaway* (неконтролисани пораст температуре, термички бег) када температура расте геометријском прогресијом и ствара услове за ланчано ширење из ћелије у ћелију. Другим речима, у једном тренутку долази до ослобађања енормне количине топлоте, гасова и пламена који се шире из ћелије у ћелију, стварајући ланчану реакцију. У овом процесу настају запаљиви гасови (метан, етан, пропилен), као и токсични и корозивни флуороводоник (HF), што додатно отежава гашење пожара*.* Чак и када је видљиви пламен угашен не значи да је опасност прошла јер остаје значајна количина акумулиране топлоте батерија која може поново покренути пожар. Искуства су показала да је за гашење батерија потребна огромна количина воде да би била стабилизована температура батерија. Али и после тога постоји ризик од реконекције и поновне термичке реакције унутар батеријског модула.

Имајући у виду побројане ризике од удеса ваља успоставити безбедносне појасеве између објеката који онемогућавају ширење пожара и експлозије,тј. сигурносна одстојања међу објектима и њихово пожарно одвајање.

Такође је важно објекте у комплексу извести према Закону заштите од пожара (Службени гласник број 111/09, 20/15, 87/2018 и 87/2018 – др. закон) и Закону о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима (Службени гласник број 54/2015) поштујући и одговарајуће правилнике: Правилник о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона (Службени лист СФРЈ број 53/88 и 54/88 и Службени лист СРЈ, број 28/95) и Правилник о техничким нормативима за системе одвођења дима и топлоте насталих у пожару (Службени лист СФРЈ, број 45/1985). Објекти, поготово трафо станице и батеријска складишта треба да имају стабилне инсталације за откривање и дојаву пожара и стабилне инсталације за гашење пожара, сходно члану 42. Закона о заштити од пожара (Службени гласник РС, број 111/09, 20/15, 87/2018 и 87/2018 – др. закон) и Правилнику о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара (Службени лист СФРЈ, број 87/93).

Хидрантску мрежу у објектима пројектовати и изградити да обезбеди довољне укупне количине воде за гашење пожара у зависности од степена отпорности објекта од пожара и категорије технолошког процеса сагласно одредбама Правилника о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара (Службени гласник РС; број 3/2018). Од посебне је важности предвидети у свим објектима довољну количину средстава за гашење пожара, односно одредити број и врсту апарата за гашење почетних пожара у складу са Законом о заштити од пожара (Службени гласник РС, број 111/09, 20/15, 87/2018 и 87/2018 – др. закон), техничким прописима и препорукама донетих на основу њега.

До свих објеката у којима ће бити уграђени рачунарски и телекомуникациони уређаји, трафои, батеријска складишта и друга опрема треба да саградити приступне путеве уважавајући Правилник о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара (Службени лист СРЈ, број 8/1995).

Уколико носилац пројекта планира да у пословни простор угради уређаје који могу представљати извор буке, дужан је да пројектује и постави звучну заштиту, изолацију која доприноси да бука из пословног простора, уз прописане услове коришћења и одржавања уређаја и опреме, односно током планиране активности не прелази граничне вредности нормиране Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Службени

гласник РС, број 75/2010) и Одлуком о одређивању акустичких зона и заштити од буке на територији града Панчева (Службени лист града Панчева, број 21/2017).
Ниво буке на границама комплекса према насељу Топола и већем делу насеља Војловица не сме прелазити граничне вредности (ГВ) за трећу зону, чисто стамбена подручја, 55 dB током дана, 55 dB увече и 45 dB ноћу. Исто тако ниво буке на граници *Дата центра* према блоковима 333 и 345 Војловице не сме бити изнад ГВ за прву зону, подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови, 50 dB дању, 50 dB за време вечери и 40 dB у току ноћи (карта акустичне зоне Целина 2, Службени лист града Панчева број 19/2015).
У изградњи, уградњи и употреби извора нејонизујућих зрачења уважавати одредбе Закона о заштити од нејонизујућих зрачења (Службени гласник РС, број 36/2009) и Правилника о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања (Службени гласник РС, број 104/2009).
Озелењавање будућег дата комплекса обавити према техничкој документацији која подразумева пројекат озелењавања и грађевинску дозволу. Није допуштено пројектовање и садња инвазивних врста дрвећа и жбуња: (сибирског бреста (Ulmus pumila), багрема (Robinia pseudoacacia), багремца (Amorpha fruticosa), живе ограде (Lycium halimifolium), пенсилванског длакавог јасена (Fraxinus pennsylvanica), јасенолисног јавора (Acer negundo), киселог дрвета (Ailanthus glandulosa), западног копривића (Celtis occidentalis), дафине (Eleagnus angustifolia), трновца (Gledichia triachantos), петолисног бршљана (Parthenocissus inserta), касне сремзе (Prunus serotina) и јапанске фалопе (Reynouria syn. Faloppa japonica).
Највеће учешће и концентрација зелених површина треба да буде ободно, око читавог комплекса стварајући заштитни зелени појас. Он би се сатојао од комбинације високих дрвенастих врста и жбуња ради смањења негативног утицаја делатности *Дата центра* на околна насеља. У унутрашњости комплекса зеленило треба да изолује главне административне и јавне објекте и главне пешачке правце. Са обзиром на то да је дрвеће у фабричким круговима често изложено и физичким оштећењима за садњу бирати издржљиве врсте. Због повећаног ризика од удеса и/или избијања пожара, забрањено је садити четинаре, посебно, бор (Pinus sp).

- ***Након целокупног текста додаје се нови поднаслов и текст који гласе:***

"**Услови и мере заштите у делу термоенергетске, термотехничке, гасне и цевоводне инфраструктуре**

Планирање, изградња, реконструкција, заштита, измештање и коришћење термоенергетске, термотехничке, гасне, расхладне и цевоводне инфраструктуре мора се вршити у складу са условима надлежних ималаца јавних овлашћења, условима власника и оператора постојеће инфраструктуре, као и прописима из области енергетике, транспорта гаса, заштите животне средине и безбедности техничких система.
Постојећи гасоводи, цевоводи, пароводи, продуктоводи, цевни мостови, инсталације индустријских гасова и друга термоенергетска и процесна инфраструктура која је у функцији постојећих корисника Јужне индустријске зоне мора се задржати и заштитити у складу са њиховом функцијом, условима власника, оператора и корисника инфраструктуре.
Нови термоенергетски, термотехнички, расхладни, гасни и цевоводни системи морају се планирати тако да не угрозе постојећу инфраструктуру, не услове прекид њеног рада, смањење капацитета, промену режима рада, смањење заштитних појасева или онемогућавање приступа ради одржавања, контроле и интервенције.
Све интервенције у заштитним појасевима гасовода, цевовода, паровода, продуктовода, цевних мостова и других термоенергетских, гасних и цевоводних система могу се вршити искључиво у складу са условима надлежних власника, оператора и ималаца јавних овлашћења.
Системи хлађења комплекса Data centra морају се планирати и користити тако да не доведу до погоршања режима рада постојећих система расхладне, сирове и технолошке воде које користе други корисници Јужне индустријске зоне.
Уколико се за потребе хлађења планира коришћење воде из Дунава, пловног канала, постојећих црпних станица или других водних објеката, такво решење мора бити усклађено са водним условима, водним актима и условима надлежних органа, уз доказ да се не угрожавају водни режим, квалитет вода, постојећи корисници и постојећи водни и расхладни системи.

Расхладни системи, измењивачи топлоте, цевоводи, расхладни водови и друга припадајућа опрема морају се планирати тако да се спречи неконтролисано топлотно оптерећење простора, негативан утицај на постојећу инфраструктуру и нарушавање услова рада суседних корисника.
Спољна термотехничка и расхладна опрема која може производити буку, вибрације, топлотно оптерећење или емисије у ваздух мора се позиционирати и пројектовати тако да се примене мере заштите од буке, вибрација, топлотног зрачења и емисија, у складу са прописима и условима надлежних органа.
Надземни цевоводи, цевни мостови, гасоводи, расхладни водови и друга термоенергетска и цевоводна инфраструктура морају бити постављени на прописаним сигурносним растојањима од објеката, саобраћајница, железничких колосека, електроенергетских инсталација и других инфраструктурних система, уз обезбеђење приступа ради одржавања, контроле и интервенције.
Коришћење отпадне топлоте комплекса Data centra, уколико се буде планирало, мора се решити тако да не угрози постојеће термоенергетске, расхладне, гасне, цевоводне и друге инфраструктурне системе, нити режим рада постојећих корисника Јужне индустријске зоне.
Термоенергетски, термотехнички и расхладни системи морају се планирати са применом мера енергетске ефикасности, рационалног коришћења енергије, смањења губитака у системима транспорта и размене топлоте, као и са могућношћу контроле, мерења и управљања радом система у складу са технолошким потребама комплекса."

2.1.3.3. Ново поглавље: Б1.3.5. Мере предвиђене за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину

Након постојећег поглавља Б1.3.4. Посебни услови за неометано кретање особа са инвалидитетом – стандарди приступачности, додаје се ново поглавље и текст који гласе:

"**Б1.3.5. Мере предвиђене за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину**

Стратешком проценом утицаја на животну средину Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину, вредновани су и процењени потенцијално врло значајни и значајни утицаји на чиниоце животне средине и здравље становништва и свих корисника предметне просторне целине, непосредног и ширег окружења.
Дефинисање општих и посебних смерница и конкретних мера заштите животне средине има за циљ очување квалитета чинилаца животне средине у највећој могућој мери, спречавање потенцијално негативних утицаја у границама планског подручја и истовремено подстицање позитивних ефеката на капацитет и квалитет животне средине и квалитет живота становништва. Поред процене утицаја планских решења на поједине компоненте животне средине и идентификације могућих значајних негативних последица, циљ стратешке процене је и прописивање кључних, посебних смерница и конкретних мера којима се потенцијални/очекивани утицаји спречавају, ублажавају и своде у еколошки прихватљиве границе, у складу са важећом законском регулативом. На овај начин обезбеђује се максимално очување природних ресурса, укупног капацитета и квалитета животне средине, заштита здравља и добробити локалне заједнице непосредног и ширег окружења.
Циљ процеса стратешке процене утицаја Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину јесте сагледавање могућих и очекиваних утицаја планских решења на чиниоце животне средине и дефинисање мера којима се обезбеђује заштита животне средине и одрживо коришћење простора за планирану намену. Циљ прописаних обавезујућих смерница и мера заштите животне средине је:

- спречавање потенцијалних просторних, еколошких и функционалних конфликата постојеће и планиране намене на анализираном простору, у складу са начелима одрживог развоја;
- превенција, спречавање, смањење и ублажавање свих значајних негативних утицаја на природне и створене вредности, односно на квалитет амбијенталног ваздуха,

земљишта, површинских и подземних вода, инжењерско-геолошке и хидрогеолошке карактеристике терена, пејзажне карактеристике просторне целине;
- усмеравање планских решења ка избору еколошки најприхватљивије категорије делатности, у складу са еколошким и урбанистичким условима, као и условима заштите осетљивих рецептора и повредивих рецептора;
- обезбеђивање потпуног инфраструктурног и комуналног опремања и уређења предметне просторне целине, укључујући саобраћајну, водоводну, канализациону, енергетску и другу потребну комуналну инфраструктуру;
- спречавање ризика од загађивања, деградације простора и нарушавања квалитета животне средине у границама Плана, као и у зонама његовог непосредног утицаја.

Смернице и мере заштите простора и свих чинилаца животне средине – ваздуха, воде, земљишта, заштите од прекомерне буке, потенцијалног нејонизујућег зрачења, генерисања опасног/неопасног отпада и могућих хазарда и акцидената, представљају основу за одрживи развој и реализацију планиране трансформације намене у оквиру комплекса Целине 8.

Поштовањем дефинисаних обавезујућих, општих и посебних смерница, обавезних мера превенције, мера за спречавање, смањење и ублажавање потенцијалних утицаја од кумулативних, синергетских и утицаја великог удеса, као и мера заштите и мониторинга чинилаца животне средине који трпе или могу трпети потенцијалне утицаје, обезбеђује се да планирани пројекти, пратећи садржаји и планиране активности у простору буду еколошки прихватљиви и одрживи у складу са важећом законском регулативом.

Б1.3.5.1. План мера за спречавање, смањење и/или ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на чиниоце животне средине

Заштита животне и друштвене средине подразумева поштовање свих општих и посебних циљева, смерница и мера заштите чинилаца животне средине — ваздуха, воде и земљишта, као и мера заштите од буке, нејонизујућег зрачења, удесних ситуација и других потенцијалних утицаја. Такође, заштита подразумева поштовање услова и примену мера управљања опасним материјама, свим врстама и категоријама отпада и отпадних вода, у складу са важећом законском регулативом, планском документацијом вишег реда и ширег подручја, као и условима надлежних институција, органа и ималаца јавних овлашћења. У том смислу се, а на основу:
- анализе постојећег стања, односно анализе затеченог квалитета и капацитета животне средине у Целини 8 и посебно стања чинилаца животне средине у комплексу ХИП „Азотара",
- просторних карактеристика и односа комплекс ХИП „Азотара" са непосредним и ширим окружењем од значаја за процену потенцијалних утицаја (кумулативних, синергетских, хазардних),
- процењених, односно очекивано могућих негативних утицаја на чиниоце животне средине у комплексу ХИП „Азотара"у току и за време демонтаже опреме, рушења објеката и евакуације опасних материја, опасног/неопасног отпада;
- обавеза које произилазе из трајног престанка рада севесо комплекса, безбедне демонтаже постројења, уклањања опасних супстанци са локације, отклањања преосталих извора опасности и евентуалне санације, односно ремедијације простора, у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце;
- процењених, потенцијално кумулативних и синергетских, ефеката са другим постојећим пројектима у зонама утицаја у Целини 8,
- услова органа, организација, надлежних институција и ималаца јавних овлашћења за предметно подручје,

утврђују:
- опште и посебне смернице и стриктне мере поступања у процесу трансформације и промене намене комплекса ХИП „Азотара",
- мере забране и превенције, мере за спречавање, смањење и ограничавање свих негативних утицаја у Целини 8, непосредном и ширем окружењу,
- посебне смернице и мере заштите и мониторинга свих потенцијално угрожених чинилаца животне средине,

- мере енергетске ефикасности, рационалног коришћења воде, контроле отпадне топлоте и обезбеђивања климатске отпорности планираног DATA центра, које ће се ближе дефинисати у наредним фазама израде техничке и пројектне документације.

које представљају интегрални део планског документа и које се, уз правила уређења и правила грађења, морају поштовати при имплементацији Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.

Усвајање Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево представља предуслов за планирану трансформацију и промену намене комплекса ХИП „Азотара", поштовање мера и услова заштите од великог удеса и „домино“ ефеката, услова за дефинисање правила уређења, правила грађења и услова заштите животне средине за функционално развијање предметног комплекса, у складу са планираном наменом, условима надлежних институција и прописаним мерама заштите животне средине.

Реализација планиране намене - DATA центра, на деловима простора на којима се налазе постојећа постројења, инсталације и садржаји севесо комплекса ХИП „Азотара", условљена је претходним спровођењем активности трајног престанка рада комплекса, односно безбедном обуставом рада, демонтажом постројења и опреме, уклањањем опасних супстанци, збрињавањем насталог отпада и отклањањем преосталих извора опасности. Наведене активности морају се спроводити у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце, посебно у делу који се односи на трајни престанак рада комплекса.

До потврде надлежног органа да су испуњене све обавезе у вези са трајним престанком рада комплекса и престанком севесо статуса, предметни простор се мора третирати као простор са ограниченим и контролисаним режимом коришћења. У том периоду није дозвољено планирати или реализовати активности које би могле довести до повећања ризика од великог удеса, угрожавања здравља људи, загађења животне средине или отежавања демонтаже, уклањања опасних супстанци и евентуалне санације локације.

У циљу заштите чинилаца животне средине, као и управљања квалитетом и капацитетом животне средине у оквиру Целине 8, за пројекте који се планирају за трансформацију комплекса ХИП „Азотара", неопходно је спровести поступак процене утицаја на животну средину, односно поступак одлучивања о потреби процене утицаја, пред надлежним органом, у складу са Уредбом о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 106/25).

У циљу заштите животне средине, у фази промене намене комплекса ХИП „Азотара", фази реализације планираних пројеката, фази редовног рада нове намене и за случај престанка рада, дефинишу се мере којима се утицаји планираних пројеката, објеката, пратећих садржаја и активности, своде у границе еколошке прихватљивости, односно мере којима се превенирају, спречавају, смањују или отклањају потенцијално значајни негативни утицаји на животну средину.

У даљем спровођењу планског документа и реализацији планираних пројеката, објеката, пратећих садржаја и припадајуће инфраструктуре, неопходно је обезбедити примену утврђених урбанистичких услова, услова надлежних институција и ималаца јавних овлашћења и прописаних, обавезујућих мера заштите животне средине.

Б1.3.5.2. План мера заштите животне средине

У циљу заштите животне средине и здравља становништва, обавезне мере у фази промене намене севесо комплекса ХИП „Азотара" у Целини 8:

- услове и мере заштите од великог хемијског удеса потребно је ускладити са важећим прописима из ове области, као и са службеном потврдом надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу;
- планирани режим коришћења простора мора бити усаглашен са чињеницом да су постројења севесо комплекса ХИП „Азотара” стављена ван функције; до прибављања потврде надлежног органа о престанку опасности, простор користити у складу са условима заштите од удеса, уз примену мера за спречавање и ублажавање последица могућег присуства опасних материја;

- нови режим коришћења простора утврдити кроз Измену и допуну планског документа, у складу са стварним стањем на терену и потврђеним престанком постојања опасних супстанци;
- План мера заштите за индустријске објекте који се задржавају;
- План мера заштите за поступак демонтаже опреме и уређаја:
  - утврђивање „нултог“ стања чинилаца животне средине;
  - мере превенције за поступак утврђивања заосталих опасних материја и план поступања у том случају;
  - мере превенције за поступак демонтаже опреме;
  - мере поступања за случај хазардног просипања/изивања опасних материја (санација/ремедијација без одлагања);
  - мере поступања са демонтираном опремом;
- План управљања отпадом од рушења објеката (управљање отпадом од грађења и рушења):
  - утврђивање карактера/категорије насталог отпада;
  - разврставање и привремено одлагање насталог отпада;
  - мере заштите од развејавања ситних честица и прашине;
  - дефинисање транспортне руте за евакуацију насталог отпада;
  - избор транспортних средстава за заштитном опремом у циљу спречавања развејавања прашине и ситних честица;
  - дефинисање оператера за пријем насталог отпада од рушрња индустријских објеката;
- План мера мониторинга животне средине у току извођења радова за време демонтаже опреме и рушења објеката:
  - мере контроле емисија у комплексу;
  - мере контроле квалитета земљишта и подземних вода.

Мере које се односе на трајни престанак рада, демонтажу постројења и трансформацију севесо комплекса ХИП „Азотара”:

- пре реализације планиране намене - Дата центра, неопходно је утврдити статус постојећих постројења, инсталација, складишта, резервоара, цевовода, технолошких линија и других садржаја који су били у функцији севесо комплекса ХИП „Азотара”;
- рушење, уклањање и демонтажа постојећих постројења и опреме, и остале пратеће активности се морају спроводити као контролисан процес, у складу са прописима којима се уређује контрола опасности од великих удеса, заштита животне средине, управљање отпадом, заштита од пожара и безбедност и здравље на раду.
- Оператер севесо комплекса је дужан да, пре трајног престанка рада комплекса, поступи у складу са чланом 31. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце, односно да надлежном Министарству и инспекцији достави обавештење о намери трајног престанка рада, као и податке о планираној демонтажи комплекса, безбедном уклањању опасних супстанци са локације и роковима за спровођење наведених активности.
- демонтажа постројења и уклањање опасних супстанци морају се планирати и спроводити тако да се спречи настанак великог удеса, домино ефекта, неконтролисаног испуштања опасних материја, загађења земљишта, подземних и површинских вода, ваздуха, као и угрожавања здравља људи и безбедности радника.
- Пре почетка демонтаже потребно је извршити идентификацију свих преосталих опасних супстанци, хемикалија, отпада, талога, заосталих материја у резервоарима, цевоводима, каналима, сепараторима, јамама и другим деловима постројења, као и утврдити начин њиховог безбедног уклањања, привременог складиштења, транспорта и предаје овлашћеним оператерима.
- сав отпад који настаје у фази рушења, демонтаже и уклањања постројења мора се разврстати, испитати по потреби, класификовати и предати овлашћеним оператерима који поседују одговарајуће дозволе за управљање отпадом, уз обавезно вођење документације о кретању отпада.
- опасан отпад, контаминирани грађевински материјал, зауљени отпад, отпад од чишћења резервоара, цевовода и технолошке опреме, као и други отпад који може садржати опасне материје, мора се одвојено сакупљати, обележавати, складиштити на

водонепропусним и контролисаним површинама и предавати искључиво овлашћеним оператерима.

- у току демонтаже и уклањања постројења морају се применити мере спречавања емисија прашине, испарења, непријатних мириса, буке и вибрација, као и мере за спречавање процуривања, просипања и неконтролисаног отицања загађених вода са локације.
- пре реализације нове намене потребно је извршити испитивање стања земљишта и подземних вода на локацији, нарочито у зонама складиштења опасних материја, резервоара, технолошких постројења, манипулативних платоа, канализационих система, сепаратора и других потенцијално контаминираних делова комплекса;
- уколико се испитивањима утврди присуство загађења земљишта, подземних вода или других чинилаца животне средине, пре реализације планиране намене морају се спровести мере санације, ремедијације и/или други поступци отклањања загађења, у складу са условима надлежних органа и важећом законском регулативом.
- реализација планиране намене - Дата центра, на деловима простора на којима су постојала севесо постројења, може се спроводити тек након завршетка активности безбедне демонтаже, уклањања опасних супстанци, збрињавања отпада, отклањања преосталих извора опасности и, по потреби, санације локације.

Заштита ваздуха

У границама Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, заштита квалитета амбијенталног ваздуха обухвата мере контроле емисија загађујућих материја из постојећих емитера предметне индустријске зоне, покретних и стационарних, како би се спречио и умањио њихов утицај и минимизирали потенцијално негативни ефекти на квалитет амбијенталног ваздуха и здравље становништва шире просторне целине. У Целини 8, индустријско-привредној зони, локације са повећаним ризиком за квалитет животне средине/потенцијални извори загађења ваздуха су НИС „Рафинерија», ХИП „Азотара“ и ХИП „Петрохемија“.

Мере заштите амбијенталног ваздуха у фази извођења радова на промени намене комплекса ХИП „Азотара", од потенцијалног развејавања честица и прашине, за време демонтаже опреме, рушења објеката, привременог одлагања и транспорта насталог отпада, посебно за време изразито неповољних метеоролошких услова (ветровито време) и из ангажоване грађевинске и остале механизације, теретних возила, као и друге механизације:

- мере превенције у току утврђивања потенцијално заосталих опасних материја у опреми и објектима;
- мере превенције и заштите за поступак демонтаже опреме;
- мере поступања за случај хазардног просипања/изивања опасних материја (санација/ремедијација без одлагања);
- мере поступања са демонтираном опремом;
- мере превенције, спречавања и заштите од развејавања прашине при рушењу објеката, привременом одлагању и транспорту насталог отпада од рушења.

Сви наведени радови су временски и просторно ограничени, са просторно ограниченим утицајима у границама комплекса ХИП „Азотара“, уз услов да се примене све прописане мере превенције и мере за спречавање утицаја на квалитет амбијенталног ваздуха у непосредном и ширем окружењу.
Због захтеваних радова на утврђивању потенцијално заосталих опасних материја, радова на демонтажи опреме, радова на рушењу индустријских објеката, манипулације и кретања транспорних возила и грађевинске механизације, очекују се повремено, са вероватнoћом понављања, емисије прашине из комплекса и аерополутаната у ваздух из мотора са унутрашњим сагоревањем. Овакви утицаји су:

- од значаја за комплекс ХИП „Азотара“, објекте и зоне у непосредном окружењу и транспортне руте; сви наведени утицаји су краткорочни, временски и просторно ограничени, без посебног значаја за квалитет амбијенталног ваздуха у ширем окружењу и граду Панчеву, уз примену прописаних мера заштите;

- повремени, краткотрајни, са вероватноћом потенцијалног понављања (посебно у изразито екстремним метеоролошким условима) могу се јавити утицаји на квалитет амбијенталног ваздуха у ширем окружењу;
- уз примену прописаних мера, утицаји на квалитет амнијенталног ваздуха су просторно ограничени на комплекс ХИП „Азотара“.

Мере заштите амбијенталног ваздуха у фази реализације планираних пројеката, објекта, пратећих садржаја и инфраструктуре:

- заштита квалитета ваздуха у фази изградње објеката, пре свега се односи на спречавање емисије прашине и издувних гасова; неопходно је спречити прекомерно исушивање и излагање земљишта, које може довести до развејавања прашине, као и применити одговарајуће мере ради смањења емисија издувних гасова из грађевинске механизације и возила;
- у поступку припреме терена, извођења припремних радова и радова на изградњи планираних објеката, потребно је ангажовати технички исправну грађевинску механизацију и транспортна средства, како би се спречиле прекомерне емисије издувних гасова, буке и вибрација;
- микролокације градилишта неопходно је уредити и адекватно обезбедити, у складу са законском регулативом и прописаним мерама заштите животне средине, уз примену одговарајућих техничких и организационих мера за спречавање негативних утицаја на простор и околно становништво;
- ограничење брзине кретања транспортних и радних возила на приступним и интерним саобраћајницама у оквиру градилишта представља обавезну меру, у циљу спречавања прекомерног подизања прашине, као и унапређења безбедности учесника у саобраћају и на локацији извођења радова;
- обавезно је редовно орошавање и квашење запрашених површина и транспортних рута, у циљу спречавања развејавања и растурања ситних честица прашине.

Смернице и мере заштите амбијенталног ваздуха на подручју Плана морају се спроводити у складу са:

- Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.51/25);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл.гласник РС”, бр. 111/15 и 83/21);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Сл.гласник РС”, бр. 6/16 и 76/21),
- Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл.гласник РС”, бр. 5/16 и 10/24).

Смернице и мере заштите ваздуха:

- заштиту ваздуха од загађивања спроводити у складу са планом/програмом заштите ваздуха за подручје у границама планског документа, као саставним делом плана/програма заштите ваздуха града Панчева;
- за сваки појединачни комплекс у обухвату Плана дефинисати програм мониторинга квалитета ваздуха, са утврђеним мерним местима и параметрима праћења, при чему мониторинг мора бити усклађен и функционално повезан са системом праћења квалитета ваздуха на подручју града Панчева;
- сви емитери загађујућих материја, односно сва места потенцијалног ризика од емисија загађујућих материја у ваздух, у обавези су да обезбеде пречишћавање отпадних гасова и продуката емисије, у складу са важећом законском регулативом и прописаним граничним вредностима емисија;
- постројења за сагоревање морају бити пројектована, опремљена, одржавана и контролисана у складу са Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Сл. гласник РС”, бр. 6/16 и 67/21);
- у случају прекорачења прописаних граничних вредности емисија загађујућих материја у ваздух, обавезна је хитна примена техничко-технолошких и организационих мера

заштите, а по потреби и привремена обустава рада постројења или дела постројења, до свођења емисија у законом прописане оквире;
- системе климатизације, вентилације и хлађења редовно контролисати и одржавати, уз спречавање цурења расхладних флуида и поступање у складу са прописима који уређују ову област,
- дефинисати начин одвођења отпадне топлоте из објеката Дата центра, као и положај испуста топлог ваздуха, сувих хладњака, чилера, вентилатора и друге расхладне опреме;
- опрема за одвођење отпадне топлоте мора бити постављена тако да не доводи до локалног прегревања простора, погоршања микроклиматских услова, повећања температуре у зонама кретања и боравка људи, нити негативног утицаја на суседне објекте и инфраструктуру.

У циљу спречавања негативних утицаја на квалитет ваздуха, здравље становништва, квалитет и капацитет животне средине, реализација планираних пројеката (објеката и садржаја), као и извођење радова, подлежу инструментима директне заштите животне средине, односно проверу кроз поступак процене утицаја планираног пројекта на животну средину.
За пројекте (објекте, делатности, технолошке процесе, радове) који могу утицати на квалитет амбијенталног ваздуха и укупан капацитет животне средине, обавезно је поступање у складу са важећом законском регулативом и Уредбом о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 106/25).

Заштита вода

Заштита квалитета површинских и подземних вода заснива се на примени мера забране, превенције, обавезујућих мера заштите, контроле и мониторинга, у циљу очувања квалитета вода, спречавања њиховог загађивања и даљег погоршања стања, као и обезбеђења нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене. Стратешка процена утицаја на животну средину дефинише оквирне и основне мере заштите вода, које је неопходно даље разрадити на нижим нивоима планирања, у поступку промене намене комплекса ХИП „Азотара", односно реализације радова на демонтажи опреме и рушењу индустријских објеката и реализацији појединачних пројеката „Дата центра“.
Све мере се, у зависности од врсте и карактера планираних радова на трансформацији индустријског комплекса и реализацији планираних пројеката, конкретизују кроз поступак процене утицаја на животну средину и израду Студије о процени утицаја, уколико за то постоји законска обавеза. На тај начин обезбеђује се да принципи превенције и заштите квалитета површинских и подземних вода буду интегрисани у све фазе реализације, од извођења радова на рушењу објеката, израде техничке документације, преко изградње, до редовног коришћења планираних пројеката и обављању планираних активности.
Квалитет површинских и подземних вода може бити угрожен:
- током припремних радова на демонтажи опреме и рушењу објеката хемијске индустрије,
  - посебно у случају хазардног изливања заосталих опасних материја;
  - неправилним управљањем наслалим отпадом, посебно опасним отпадом;
  - ванредног, удесног или хаваријског изливања горива, уља, мазива или расхладних течности из грађевинске механизације и транспортних возила у фази демонтаже опреме, рушења објеката и транспорта насталог грађевинског отпада;
- током извођења радова на изградњи планираних пројеката (објеката, пратећих садржаја и инфраструктуре) пре свега у случају ванредног, удесног или хаваријског изливања горива, уља, мазива или расхладних течности из грађевинске механизације, транспортних и путничких возила, као и услед неконтролисаног отицања загађених атмосферских или технолошких вода са градилишта у околне канале, водотокове или земљиште.

Због тога је, ради превенције и спречавања негативних утицаја на водне ресурсе, неопходно применити мере заштите у свим фазама планирања и реализације пројеката, објеката и делатности, како би се очувао квалитет површинских и подземних вода и спречило њихово потенцијално загађење. Све смернице и мере заштите вода морају се спроводити у складу са:

- Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12,101/16 и 95/18);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл.гласник РС“, бр. 50/12);
- Правилником о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС”, бр. 31/82);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 74/11).

Смернице и мере за заштиту вода:

- забрањено је изливање и просипање свих потенцијално загађених вода у комплексу ХИП „Азотара“;
- све активности, укључујући демонтажу опреме, рушење/уклањање постојећих објеката, припрему терена, изградњу нових објеката, санацију, уређење површина, изградњу и одржавање инфраструктуре, као и обављање планираних делатности, морају се спроводити искључиво у складу са условима и мерама којима се обезбеђује заштита површинских и подземних вода, а према условима надлежног водопривредног предузећа, као имаоца јавних овлашћења;
- у складу са концепцијским решењем, предвидети реконструкцију постојеће канализационе мреже и формирање новог сепаратног канализационог система планираног комплекса, и то за:
    - условно чисте атмосферске воде;
    - потенцијално зауљене атмосферске воде;
    - санитарно – фекалне отпадне воде;
    - процесне отпадне воде и посебно за расхладне отпадне воде;
- условно чисте атмосферске воде са кровних и других незагађених површина, без претходног пречишћавања, путем уређених испуста одводити у јавну атмосферску канализацију, путни или мелиорациони канал, у складу са условима надлежног јавног комуналног предузећа, односно надлежног имаоца јавних овлашћења;
- према начелу најбољих доступних техника у индустрији, односно на локацијама простора корисника радне зоне на предметном подручју, промовисати акумулирање атмосферских вода у ретензионом простору и искоришћење прикупљених атмосферских вода за заливање зелених површина, као техничке воде или воде за противпожарну заштиту, како се не би оптерећивале подземне воде додатним црпљењем;
- за потенцијално зауљене атмосферске воде обавезан је предтретман у сепаратору масти и уља пре упуштања у реципијент, при чему садржај загађујућих материја након третмана мора задовољити прописане граничне вредности емисије, односно: pH вредност 6,5–9, угљоводонични индекс максимално 10 mg/l, $БПК_5$ максимално 40 mg/l и ХПК максимално 150 mg/l; таложнике и сепараторе масти и уља димензионисати на основу сливне површине и меродавних падавина;
- учесталост чишћења сепаратора и одвођење талога из сепаратора одредити током њихове експлоатације и организовати искључиво од овлашћеног предузећа/оператера који поседује дозволу за управљање опасним отпадом;
- санитарно-фекалне отпадне воде са предметног подручја интерном канализационом мрежом евакуисати до прикључка на јавну градску канализацију, у складу са условима надлежног јавног комуналног предузећа;
- за процесне отпадне воде, које настају од дренирања инсталација и технолошких судова, прања и ремонта опреме и уређаја, регенерације јоноизмењивача, припреме

воде и/или омекшавања воде, предвидети контролисан прихват и обавезан третман на уређају за пречишћавање отпадних вода, пре испуста у канал отпадних вода, односно реку Дунав;

- за расхладне воде предвидети посебан третман на уређају за пречишћавање отпадних вода, пре испуста у канал отпадних вода, односно реку Дунав, тако да се постигну прописане граничне вредности емисије загађујућих материја;
- одмуљне воде резервоара за противпожарну заштиту, уколико нису третиране реагенсима, могу се након примарног третмана, односно одвајања муља, усмерити у канализациони систем потенцијално запрљаних/зауљених атмосферских вода, пре упуштања у реципијент;
- за одмуљне воде резервоара за противпожарну заштиту, уколико се третирају реагенсима, обавезно је предвидети одговарајући уређај за третман ових вода пре њиховог даљег испуштања;
- квалитет свих отпадних вода које се, након одговарајућег пречишћавања/третмана, контролисано упуштају у реципијент, мора бити у складу са прописаним граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде, као и са стандардима квалитета животне средине за приоритетне и приоритетне хазардне супстанце, у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16) и другим прописима којима се уређује квалитет површинских и подземних вода;
- концентрације појединачних загађујућих материја у ефлуенту морају бити такве да не доведу до погоршања квалитета површинских и подземних вода и седимента, нити до нарушавања хемијског, еколошког или квантитативног статуса вода;
- уколико се граничне вредности емисија не могу достићи применом једног степена третмана, обавезно је предвидети додатне степене пречишћавања отпадних вода, у складу са карактером отпадних вода и захтеваним квалитетом ефлуента;
- забрањено је на околно земљиште и у подземне воде уношење опасних и штетних материја и осталих загађујућих материја које могу угрозити квалитет, односно хемијски статус вода, проузроковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену вода, као и значајне и сталне узлазне трендове концентрација загађујућих супстанци;
- забрањено је испуштање било каквих вода у инфилтрациона поља и упојне бунаре, уколико може доћи до погоршања стања, односно промене постојећег хемијског статуса подземних вода, проузроковања физичке, хемијске, биолошке или бактериолошке промене вода, као и изазивања трајне неупотребљивости ових вода за друге намене;
- у зонама свих потенцијалних утицаја планираних пројеката (објеката/технолошких процеса/комплекса) на квалитет подземних вода, обавезно је постављање пијезометара ради континуалног контролисања и праћења квалитета подземних вода;
- контролу и испитивање квалитета отпадних вода врши овлашћена, односно акредитована лабораторија, у складу са Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- сви објекти, системи и уређаји за сакупљање, одвођење и третман отпадних вода морају бити водонепропусни, технички исправни и отпорни на агресивне компоненте отпадних вода, како би се спречило загађивање земљишта и подземних вода услед процуривања, оштећења или хаваријског изливања;
- у зонама извођења радова забрањено је сервисирање, поправка, одржавање и допуна горива ангажоване механизације и машина; у случају изузетне потребе, ове активности могу се спровести искључиво уз примену свих мера заштите и употребу одговарајуће заштитне опреме и посуда;
- приликом реализације планираних пројеката (објеката, пратећих садржаја, инфраструктуре), неопходно је обезбедити градилиште, тако да се искључи могућност настанка хаварија и удесних ситуација;
- за индустријска постројења у обухвату Плана примењивати најбоље доступне технике (BAT), у складу са критеријумима датим у прописима којима се уређује одређивање најбољих доступних техника, примена стандарда квалитета и утврђивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи, као и у складу са релевантним BREF документима и препорукама надлежних институција;

- резервоари за складиштење дизела, пумпне станице, дренажни системи, манипулативне површине и припадајућа канализација морају бити пројектовани, изведени и одржавани тако да обезбеде потпуну заштиту површинских и подземних вода од загађења;
- резервоари и пумпне станице морају бити смештени у водонепропусне танкване, са секундарном заштитом од изливања, довољне запремине за прихват целокупне количине флуида у случају цурења или хаваријског изливања, без могућности испуштања у околину;
- подземни резервоари морају бити изведени са дуплим плаштом, опремљени системом за детекцију цурења и системом мониторинга евентуалног загађења подземних вода;
- дренажне воде, отпадне воде технолошких цевовода и опреме, као и воде из зона резервоара, морају се контролисано прихватати у водонепропусне резервоаре/системе, без могућности неконтролисаног испуштања у околину;
- пражњење, одвожење и третман прикупљених флуида, зауљених вода, муљева и осталих отпадних материја мора се вршити у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом, уз обезбеђење одговарајуће документације о кретању отпада;
- са отпадом који има карактер опасног отпада поступати у складу са прописима о складиштењу, паковању, обележавању и предаји опасног отпада, искључиво овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање том врстом отпада;
- у случају хаваријског изливања или просипања опасних и штетних материја, обавезна је хитна, без одлагања, санација угрожене локације; одмах приступити чишћењу загађене површине, уклонити загађени слој земљишта како загађујуће материје не би доспеле до подземних вода, а управљање насталим опасним отпадом поверити искључиво оператеру са дозволом за управљање опасним отпадом;
- за све објекте, постројења, резервоаре, манипулативне површине и системе у којима постоји ризик од хаваријског изливања опасних, зауљених или других загађујућих материја, потребно је предвидети мере заштите од хаварија, укључујући водонепропусне површине, секундарне заштитне баријере, танкване, системе за задржавање, контролисано прикупљање и евакуацију просутих течности, као и одговарајуће процедуре за поступање у случају акцидента.

У границама Плана, предмету процене потенцијано значајних утицаја, а у циљу контроле и заштите површинских и подземних вода од загађивања, неопходно је, за све пројекте (објекте, технолошке процесе) потенцијалне изворе загађења, покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине, у складу са Уредбом о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”,бр. 106/25).

<u>Заштита земљишта</u>

Заштита земљишта од загађивања и деградације, представља обавезу у свим фазама реализације планиране промене намене комплекса ХИП „Азотара“, односно:

- за објекте који се у овој фази задржавају (погон амонијак 3 и постројење за добијање плавог водоника);
- током претходних и припремних радова;
- током демонтаже и уклањања опреме и уређаја;
- током рушења/уклањања постојећих индустријских објеката;
- током припреме и уређења локације за планирану намену;
- током изградње планираних објеката, пратећих садржаја и инфраструктуре;
- током редовног рада планираног пројекта „Дата центар“ са пратећим објектима и инфраструктуром.

Очување квалитета земљишта и спречавање загађивања је од посебног значаја, с обзиром на то да земљиште представља споро обновљив природни ресурс, а сваки облик његове деградације или контаминације може изазвати дугорочне и тешко отклоњиве последице по животну средину и здравље људи.

У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8, ризик од загађивања земљишта може се јавити услед испуштања нетретираних отпадних вода, просипања и неправилног руковања штетним и опасним материјама, неконтролисаног одлагања отпада и отпадних материја различитих категорија, у току извођења радова и редовног рада заступљених пројеката, објеката и комплекса, уколико се не примењују прописане мере заштите.
Опште мере заштите земљишта обухватају систем праћења квалитета земљишта (систем заштите земљишног простора) које се остварује применом мера системског праћења квалитета земљишта:

- утврђивања „нултог“ стања квалитета земљишта;
- праћење индикатора за оцену ризика од загађивања и деградације земљишта;
- спровођење ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани антропогеним активностима.

Мере заштите земљишта обухватају успостављање система праћења квалитета земљишта, које се спроводи кроз:

- обавезно планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за све делатности код којих се може очекивати значајно нарушавање функција земљишта;
- обавезно управљање свим врстама и категоријама отпада који настаје или може настати у свим фазама реализације и редовног рада планираних пројеката, пратећих садржаја и инфраструктуре;
- обавезно управљање отпадним водама на планском подручју.

Све смернице и мере заштите земљишта морају се спроводити у складу са:

- Законом о заштити земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 112/15);
- Законом о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 - др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон);
- Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 88/20);
- Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС”, бр. 23/94);
- Правилником о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта („Сл. гласник РС", бр.102/20).

Смернице и мере заштите земљишта:

- обавезно је планирање и спровођење превентивних мера и мера заштите приликом коришћења земљишта, за сваки комплекс посебно, односно за све постојеће и планиране делатности за које се може очекивати да ће значајно оштетити функције земљишта;
- обавезно је планирање и спровођење превентивних мера и мера заштите земљишта у свим фазама трансформације и промене намене комплекса ХИП „Азотара“;
- у складу са утврђеним „нултим“ стањем квалитета земљишта у комплексу ХИП „Азотара“, спровести мере санације/рекултивације/ремедијације свих идентификованих површина;
- на подручју планског обухвата, обавезно је спровођење мера санације/рекултивације/ремедијације напуштених локација, локација на којима је утврђено или се основано очекује присуство историјског загађења, у складу са резултатима испитивања земљишта;
- обавезно је управљање свим врстама и категоријама отпада, за сваки комплекс и сваког оператера посебно, уз континуирану контролу начина сакупљања, разврставања, привременог складиштења и предаје отпада овлашћеним операторима;
- у свим индустријским комплексима забрањено је одлагање загађујућих, штетних и опасних материја, као и свих категорија опасног отпада, чврстог и течног отпада и отпадних материја, на земљиште или у земљиште;

- обавеза оператера сваког комплекса је да, у складу са захтевима планираних капацитета и производних процеса, изврши реконструкцију и проширење канализационе мреже, односно сепаратног система, до потребног нивоа, како би се спречиле хаварије, процуривања и изливање отпадних вода у земљиште;
- забрањено је депоновање свих врста и категорија отпада ван микролокација дефинисаних Планом управљања отпадом од грађења и рушења и просипање, испуштање и акцидентно изливање свих категорија отпадних вода на земљиште;
- на градилиштима није дозвољена поправка нити било каква сервисирања механизације и возила, како би се спречило евентуално цурење или просипање уља и мазива у зони извођења радова;
- уколико током грађевинских радова дође до хаварије на грађевинским машинама или транспортним средствима, инвеститор/носилац пројекта/извођач радова је дужан да одмах, без одлагања изврши санацију терена; санацију (по потреби и ремедијацију) загађеног земљишта врши овлашћена организација/лабораторија; управљање насталим опасним отпадом мора бити поверено оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом, уз документ о кретању опасног отпада;
- на планском подручју и непосредном окружењу, забрањено је формирање одлагалишта вишкова свих насталих отпадних материја;
- обавезно је спровести санацију, ревитализацију/рекултивацију и/или ремедијацију свих деградираних површина које настану током извођења радова, како би се простор вратио у функционално и уређено стање;
- обавеза инвеститора/носиоца пројекта/извођача радова је да, уколико дође до акцидентног загађења земљишта, површинских и подземних вода, обустави радове и обавестити надлежне органе и институције, у складу са Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр.135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 95/18 - др. закон и 94/24);
- у случају великог хаваријског загађења земљишта, инвеститор/носилац пројекта је у обавези је да изради извештај о стању земљишта (израђен од стране акредитоване лабораторије за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду);
- инвеститор/носилац пројекта/извођач радова, који деградира земљиште дужан је да изврши санацију/ревитализацију/ремедијацију деградираних површина, у складу са пројектом санације/ремедијације.

Заштита природе, природних добара, зелених површина и предела

Заштита и очување природе, природних добара и укупне биолошке разноврсности као дела животне средине, остварује се усклађивањем активности, економских и друштвених развојних планова, програма, пројеката са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих ресурса и дугорочним очувањем природних екосистема и природне равнотеже. Према Решењу о условима заштите природе, Покрајинског завода за заштиту природе 03 бр. 020-855/2 од 17.04.2026. године, као и на основу доступне просторно планске и друге документације, утврђено је да се, у обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, не налазе заштићеноа подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите. Такође, нема утврђених еколошки значајних подручја, еколошких коридора од међународног значаја нити других елемената еколпшке мреже Републике Србије, а према Уредби о еколошкој мрежи Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 102/10).
У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија нису евидентиране изворно природне целине, очувана природна станишта, нити подручја од посебног еколошког значаја. Простор је у највећој мери формиран као индустријска и радна зона, са постојећим комплексима, објектима, инфраструктуром, манипулативним површинама и интерним саобраћајницама. Дуготрајна антропогена активност и постојећи начин коришћења простора условили су да су природна станишта потпуно измењена и у потпуности замењена изграђеним и техногено формираним површинама. Сходно томе, биолошка разноврсност у обухвату Плана је ограничена и углавном везана за уређене зелене површине, заштитно зеленило, самониклу вегетацију на

мање коришћеним или запуштеним деловима комплекса, као и контактне зоне са каналима и неизграђеним површинама у окружењу.
Имајући у виду индустријски карактер предметног подручја, мере заштите су превасходно усмерене на спречавање загађења ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода, контролу емисија, управљање отпадом и отпадним водама, као и на очување и унапређење постојећег зеленила где год је то просторно и технички могуће. У оквиру даљег спровођења Плана потребно је предвидети очување постојећих зелених површина, формирање заштитног зеленила и ревитализацију деградираних површина, у циљу унапређења еколошких, санитарно-хигијенских и амбијенталних услова у оквиру Целине 8.

Смернице и мере заштите простора и зелених површина:

- у циљу унапређења предеоних вредности и очувања биолошке разноврсности, неопходно је обезбедити заштиту постојећих зелених површина, њихово уређење и, где год је просторно и технички могуће, формирање нових зелених површина унутар грађевинског подручја;
- у циљу заштите међународног еколошког коридора - реке Дунав, обавезно је пречишћавање отпадних вода до нивоа квалитета који неће нарушити квалитет и еколошки статус реципијента. Квалитет ефлуента из појединачних процеса мора бити усклађен са граничним вредностима прописаним Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- обавеза инвеститора/носиоца пројекта/извођача радова да, уколико се приликом извођења радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сагласно Члану 99. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 – испр., 91/10,14/16, 95/18-др. закон и 71/21), обавести Министарство заштите животне средине, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;
- општа мера унапређења предеоних вредности у обухвату Плана је формирање и одржавање одговарајућих заштитних зелених појасева дуж граница Плана, граница појединачних комплекса и саобраћајница, у складу са просторним могућностима и условима уређења;
- зелене површине унутар комплекса повезати у целовит систем зеленила са зеленилом на суседним парцелама, уз обезбеђење разноврсности врста и спратовности дрвенасте вегетације;
- при озелењавању избегавати инвазивне, односно агресивне алохтоне врсте, као и врсте које су детерминисане као алергене;
- препорука је да се граница обухвата Плана оивичи засадом високих врста дендрофлоре, док је у оквиру постојећих и планираних комплекса пожељна садња декоративних парковских врста зеленила;
- дуж саобраћајница предвидети линијско зеленило које неће реметити прегледност и безбедност саобраћаја. Приликом одабира садног материјала користити врсте које су биолошки постојане, отпорне на штетне утицаје, естетски прихватљиве и прилагођене околном простору и његовој намени;
- обавезна је санација и рекултивација свих деградираних површина, како у постојећем стању, тако и у случају њиховог настанка током реализације планираних радова и пројеката;
- обавезна је примена мера заштите у случају настанка акцидента или других удесних ситуација у свим фазама реализације планираних намена, уз обавезно обавештавање надлежних органа.

Утицаји на микроклиматске карактеристике у планском подручју могу настати, као последица постојеће индустријске и планиране намене комплекса „Дата центра“, интерних саобраћајница, манипулативних платоа, паркинг-површина и других површина под чврстим водонепропусним застором. Ови утицаји су локалног карактера и везани су за границе појединачних комплекса и њихово непосредно окружење.
Услед високог степена изграђености, великих водонепропусних површина и рада техничких система Дата центра“, пре свега система за хлађење и вентилацију, могу се јавити локална

повећања температуре ваздуха, нарочито у летњем периоду, као последица прегревања површина, акумулације топлоте, емисије отпадне топлоте и стварања ефекта „топлотних острва“.
У циљу смањења ових утицаја потребно је, где год је просторно и технички могуће, предвидети формирање заштитног и линијског зеленила, озелењавање слободних површина, санацију деградираних површина, примену светлијих и рефлектујућих материјала, побољшање топлотне изолације објеката и коришћење енергетски ефикасних система хлађења и вентилације.

Мере адаптације на климатске промене:

- Дата центар мора бити пројектован тако да буде отпоран на очекиване климатске промене и екстремне временске услове;
- размотрити отпорност система на високе летње температуре, топлотне таласе, сушне периоде, повећане потребе за хлађењем, интензивне падавине, олујне догађаје и могуће прекиде у снабдевању електричном енергијом и водом.
- системи хлађења морају бити пројектовани тако да обезбеде стабилан рад Дата центра и у условима екстремно високих температура и повећаног топлотног оптерећења;
- обезбедити очување постојећих зелених површина и формирање новог заштитног и линијског зеленила у оквиру комплекса, дуж интерних саобраћајница, паркинг-површина и граница комплекса;
- приликом уређења слободних, манипулативних, паркинг и саобраћајних површина, где је технички могуће, предност дати пропусним или полупропусним засторима, као и материјалима светлијих боја који смањују апсорпцију топлоте;
- код изградње и реконструкције објеката применити решења која доприносе смањењу загревања објеката и простора, као што су побољшана топлотна изолација, енергетски ефикасни системи хлађења и вентилације, зелени кровови и зелени зидови, где је то просторно и технички оправдано;
- обезбедити санацију и рекултивацију деградираних и неуређених површина, ради смањења прашине, прегревања и укупног оптерећења простора;
- у мери у којој је технички и економски оправдано, предвидети коришћење обновљивих извора енергије, пре свега соларне енергије, за помоћне системе, расвету и друге енергетске потребе у оквиру комплекса.

Заштита шума

У обухвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево на животну средину не постоје евидентиране шуме нити шумски комплекси, те из тог разлога нису разматрани, нити се прописују посебне мере заштите шума.

Заштита културних добара

Према Потврди Завода за заштиту споменика културе Панчево, број 211/2 од 11.03.2026. године, са становишта заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту, за Измене и допуне Плана генералне регулације Целине 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, важе услови дати у Студији о заштити непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту за подручје Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево.
Смернице и мере заштите култуурних добара на подручју Плана морају се спроводити у складу са:

- Законом о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 71/94, 52/11- др.закон, 99/11-др. закон, 6/20-др. закон, 35/21-др. закон, 129/21-др. закон и 76/23-др. закон);
- Законом о културном наслеђу („Сл. гласник РС”, бр. 129/21).

Смернице и мере заштите непокретног културног наслеђа:

- инвеститор је дужан да обезбеди средства за вршење заштитних археолошких ископавања на простору културног добра од изузетног значаја „Манастир Војловица“,

пре почетка било којих земљаних радова, копања и насипања, као и градње објеката, уколико су ове активности планиране на простору локалитета бр. 6 и 7;
- обезбедити услове праћења свих земљаних радова у блоковима Рафинерије нафте Панчево бр. 2 и 3, као и на костолачком манастирском гробљу у блоковима 20, 21 и 22, од стране стручњака Завода за заштиту споменика културе;
- на целом простору Плана обезбедити услове праћења свих облика земљаних радова, копања темеља за изградњу свих врста објеката, подрума и сл., ради увида у стање терена, израде археолошке документације и прикупљања покретних археолошких налаза;
- случају наиласка на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе;
- извођач радова је дужан да предузме мере да се археолошки налаз не уништи, не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен;
- инвеститор је дужан да обезбеди средства за заштитна археолошка ископавања, заштиту, чување, публиковање и излагање добара која уживају претходну заштиту, након чега се може приступити реализацији пројекта;
- због велике површине обухвата Плана, као и његовог положаја у непосредној близини два споменика културе од изузетног значаја, инвеститори су у обавези да за све врсте грађевинских и земљаних радова на целом обухвату Плана прибаве појединачне услове Завода за заштиту споменика културе у Панчеву.

Архитектонско - урбанистички услови:
- поштовати регулацију улице, као и постојеће принципе парцелације с тим што је могуће формирање парцела већих димензија за градњу производних и пословних објеката;
- архитектуру нових објеката ускладити са вредностима и начинима обликовања индустријске архитектуре и потребама нових технолошких процеса;
- комунално квалитетније опремити наведено подручје и опремити га елементима урбаног мобилијара које се уклапа у општи амбијент;
- забрана градње објеката који би на било који начин угрозили комплекс Манастира Војловица;
- обезбедити неометан колски и пешачки прилаз манастирском комплексу;
- приступни пут до манастира мора бити јасно обележен, проходан и одржаван у стању које омогућава пролазак ватрогасних возила и возила хитне медицинске помоћи;
- уклонити физичке препреке као што су рампе, стубићи, уска пролазна места, ниско растиње и друго, ради неометаног приступа лицима са инвалидитетом, као и возила;
- сачувати што већи проценат постојеће зоне озелењења у оквиру манастирског комплекса уз квалитетније комунално опремање са увођењем нових елемената урбаног мобилијара који морају бити уклопљени у постојећи амбијент споменичког комплекса;
- мере техничке заштите споменика културе, као и заштићену околину Манастира Војловица утврдити кроз Израду измене и допуне одлуке о утврђивању за непокретно културно добро, споменик културе од изузетног значаја ради очувања амбијенталне целине, визуелних доминанти и историјског контекста споменика културе, као и спречавања утицаја потенцијалних интервенција које би угрозиле његов интегритет;
- пре спровођења било које врсте радова на споменику културе неопходно је извршити потребна истраживања на лицу места у циљу утврђивања стабилности, стања материјала и структуре објекта;
- за све врсте радова у оквиру комплекса Манастира Војловица потребни су посебни услови заштите непокретних културних добара.

<u>Бука и вибрације</u>

Емисија буке и вибрација може пратити све активности током планираних активности у поступку трансформације севесо комплекса ХИП „Азотара“ и реализације планиране намене, односно у фази рушења/уклањања постојећих објеката, припреме и уређења терена,

изградње објекта, пратећих садржаја и инфраструктуре, као и током редовног рада планираног комплекса.
У фази рушења и изградње извори буке и вибрација могу бити грађевинска механизација, транспортна возила, опрема за рушење, сечење, утовар, истовар и одвоз материјала. У току редовног рада дата центра, извори буке могу бити системи за вентилацију, климатизацију и хлађење, трансформатори, електроенергетска опрема, као и резервни дизел агрегати у случају њиховог повременог рада или тестирања.
Како би се потенцијални утицаји свели у границе прихватљивости, неопходно је применити мере техничке заштите, редовно одржавање опреме, ограничење времена извођења радова, акустичку изолацију извора буке и контролу нивоа буке у складу са прописаним граничним вредностима за предметну акустичку зону. Оцена стања буке и планирање мера заштите врше се у односу на прописане акустичке зоне, односно на основу карата акустичког зонирања за територију насељеног места Панчево, које представљају саставни део Одлуке о одређивању акустичких зона и заштите од буке на територији града Панчева.

Заштита од буке на подручју Измена и допуна Плана спроводиће се у складу са:

- Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 75/10);
- Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 72/10);
- Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 139/22),
- Одлуком о одређивању акустичких зона и заштите од буке на територији града Панчева („Сл. лист града Панчева“, бр. 21/2017).

Смернице и мере заштите од буке и вибрација:

- при извођењу радова на подручју Измена и допуна Плана детаљне регулације, свако градилиште мора бити обезбеђено тако да се смање и минимизирају утицаји појаве и трајање буке (за случај интензивних радова и ангажовање тешке механизације у дужем временском периоду треба поставити заштитне баријере за смањење негативних утицаја интензитета буке);
- обавезне су одговарајуће грађевинске и техничке мере за заштиту од буке (избор материјала, система и конструкција са антизвучном заштитом) којима се обезбеђује да бука емитована из привредно/производних/услужних и/или техничких просторија/етажа објеката друге намене не прелази прописане граничне вредности, у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр. 96/21) и Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр. 75/10);
- носиоци пројеката, који у обављању делатности емитују буку, одговорни су за сваку активност којом се проузрокује ниво буке виши од прописаних граничних вредности;
- носиоци пројеката, генератори буке, су у обавези да примењују мере техничке заштите од буке за све објекте и делатности генераторе буке;
- носиоци пројекта, генератори буке, обавезни су да спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити);
- у поступку техничког прегледа објеката мора се утврдити испуњеност услова и мера заштите од буке односно звучне заштите;
- обавезно је подизање заштитних баријера (вештачких и/или природних) према угроженим зонама и појединачним локацијама, односно свим осетљивим рецепторима;
- избор зеленила мора бити прилагођен зонским и локацијским условима, у складу са пејзажним и еколошко-биолошким захтевима; пејзажно уређење сваког комплекса обликовањем и уређењем линеарног, заштитног и осталог зеленила;

- извори буке морају поседовати исправе са подацима о нивоу буке при прописаним условима коришћења и одржавања као и упутствима о мерама за заштиту од буке (атест, произвођачка спецификација, стручни налаз о мерењу нивоа буке);
- мерење буке врше стручне организације, овлашћене од стране ресорног Министарства задуженог за послове заштите животне средине које прописује услове и методологију мерења буке.

Нејонизујуће зрачење

Заштита од нејонизујућих зрачења обухвата услове и мере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења, услове коришћења извора нејонизујућих зрачења и представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора.
Заштита од нејонизујућег зрачења спроводиће се у складу са одредбама:

- Закона о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС”, бр. 36/09),
- Правилника о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл. гласник РС", бр. 16/25);
- Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС", бр.16/25).

Смернице и мере заштите од нејонизујућег зрачења:

- при изградњи/реконструкцији и коришћењу извора нејонизујућег зрачења придржавати се одредби Закона о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл. гласник РС“, бр. 36/09), Правилника о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Сл. гласник РС", бр. 16/25) и Правилника о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Сл. гласник РС", бр.16/25);
- за трансформаторе, разводна постројења, кабловске водове, UPS системе, BESS системе и другу електроенергетску инфраструктуру потребно је обезбедити да нивои електричних и магнетних поља буду у складу са прописаним граничним вредностима,
- у објекту, обезбедити одговарајућу просторију или простор ван објекта уз услове за смештај агрегата за струју, за објекте/садржаје за које је потребно обезбедити континуирано снабдевање електричном енергијом, при чему:
  - предност дати коришћењу агрегата на гас;
  - агрегат сместити на гумирану подлогу у циљу спречавања ширења вибрација на објекат/околни простор;
  - у случају да агрегат као енергент користи течно гориво, резервоар за складиштење енергената за рад агрегата сместити у непропусну танквану чија запремина мора да буде за 10% већа од запремине резервоара, или обезбедити друго техничко решење са системом за аутоматску детекцију цурења енергента; при избору врсте течног горива предност дати биодизелу;
  - у случају да се агрегат смешта у објекат, издувне гасове извести у слободну струју ваздуха;
- обавезна је контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обавезно је систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- обавезно је информисање становништва о мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини.

Управљање отпадом

Мере управљања отпадом у границама планског документа дефинисане су на основу смерница из планских и стратешких докумената вишег реда, као и на основу очекиваних врста и категорија отпада које могу настати на подручју Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево. Концепт управљања отпадом на подручју Измена и допуна Плана мора бити заснован на укључивање у систем Локалног плана управљања града Панчева, као и на примени свих

неопходних организационих и техничких мера којима се спречавају потенцијални негативни утицаји на квалитет животне средине.
Управљање отпадом на подручју Плана спроводиће се у складу са:

- Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25);
- Законом о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС”, бр. 36/09 и 95/18-др. закон);
- Уредбом о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења („Сл. гласник РС“, бр. 93/23 и 94/23 – исправка);
- Уредбом о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС”, бр. 92/10);
- Правилником о уређивању, управљању, одлагању и депоновању грађевинског отпада у току извођења радова („Сл.гласник РС“, бр.81/24);
- Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС”, бр. 56/10, 93/19, 39/21 и 65/24);
- Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС”, бр. 98/10);
- Правилником о листи електричних и електронских производа, мерама забране и ограничења коришћења електричне и електронске опреме која садржи опасне материје, нашину и поступку управљања отпадом од електричних и електронских производа („Сл. гласник РС”, бр. 99/10);
- Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 95/24).

У складу са планираном трансформацијом комплекса ХИП „Азотара“, планираним радовима на демонтажи опреме, рушењу индустријских објеката и планираним пројектима „Дата центра“ (објектима/технолошким процесима, пратећим садржајима, инфраструктуром и потребним активностим на планском подручју), може се очекивати настајање следећих врста и категорија отпада:

- отпад од грађења и рушења (грађевински отпад);
- комунални отпад;
- опасан и неопасан отпад.

Смернице и мере управљања отпадом у границама Измена и допуна Плана се односе на све фазе реализације, редовне експлоатације и за случај удеса на локацији/комплексу:

- обавезно је планирање начин прикупљања и поступања са насталим врстама и категоријама отпада, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25) и другим важећим прописима из ове области, па је потребно:
  - урадити План управљања отпадом од грађења и рушења за поступак трансформације и промене намене комплекса ХИП „Азотара“;
  - у складу са Планом обезбедити посебне просторе за постављање контејнера/посуда за сакупљање, разврставање и привремено складиштење отпада и материјала насталих у току рушења индустријских објеката: (отпадне опреме, грађевинског материјала, процесног отпада из производних објеката/комплекса, отпадних материја које имају карактеристике опасних материја, рециклабилног отпада;
  - потребно је обезбедити простере за „зелена острва“ за потребе примарне сепарације рециклабилног отпада: отпада насталог у поступку одржавања објеката и опреме (електронски, електрични отпад, неисправне сијалице, акумулатори, батерије), у складу са Правилником о листи електричних и електронских производа, мерама забране и ограничења коришћења електричне и електронске опреме која садржи опасне материје, начину и поступку управљања отпадом од електричних и електронских производа („Сл. гласник РС”, бр. 99/10), Правилником о начину и поступку управљања истрошеним батеријама и акумулаторима („Сл. гласник РС”, бр. 86/10) и Правилником о начину и поступку управљања отпадним флуоросцентним цевима које садрже живу („Сл. гласник РС”, бр. 97/10);
  - комуналног и другог неопасног отпада;
- у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25), Уредбом о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења („Сл. гласник РС“, бр.

93/23 и 94/23 – исправка) и Правилником о уређивању, управљању, одлагању и депоновању грађевинског отпада у току извођења радова („Сл.гласник РС“, бр.81/24), у току извођења радова на рушењу објеката и изградњи планираних објеката категорије Б,В и Г, према Правилнику о класификацији објеката („Сл. гласник РС”, бр. 22/15), инвеститор/носилац пројекта/извођач радова је у обавези да:

- предвиди и обезбеди сакупљање, разврставање и привремено складиштење грађевинског отпада који настаје у току извођења радова, у складу са План управљања отпадом од грађења и рушења;
- води прописану евиденцију о врсти, класификацији и колишини грађевинског и другог који настаје током изградње (неопасног, инертног, опасног отпада, посебних токова отпада), са подацима о лицу/оператеру којем је отпад предат отпада, а које поседује дозволу за управљање том врстом отпада;
- попуњава документ о кретању отпада за сваку предају отпада оператеру, у складу са Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 114/13) и Правилником о обрасцу документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 37/25 и 47/25); комплетно попуњен документ о кретању неопасног отпада чува најмање двегодине, а трајно чува документ о кретању опасног отпада у складу са Законом;
- примени све мере превенције и отклањања последица у слушају удесних ситуација (опрема за гашење пожара, адсорбенти за сакупљање изливених и просутих материја);
- настали грађевински отпад превози до крајњег одредишта возилима са цирадама којима се спречава разношење материјала у транспорту;

- произвођач отпада, односно инвеститор/носилац пројекта/извођач радова, у обавези је да у фази исходовања грађевинске дозволе, а пре почетка извођења радова, изради План управљања отпадом од грађења и рушења, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 109/25), Уредбом о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења („Сл. гласник РС“, бр. 93/23 и 94/23 – исправка) и Правилником о уређивању, управљању, одлагању и депоновању грађевинског отпада у току извођења радова („Сл. гласник РС“, бр. 81/24) на изградњи планираних објекат, према Правилнику о класификацији објеката („Сл. гласник РС“, бр.22/15) и на План прибави сагласност органа надлежног за послове заштите животне средине; произвођач отпада/ инвеститор/носилац пројекта/извођач радова, у току извођења радова на реализацији планираних пројеката/комплекса у оквиру комерцијално привредне зоне, у обавези је да обезбеди спровођење свих Планом прописаних мера управљања отпадом;
- спровођење поступака за смањење количине отпада намењеног одлагању, кроз примену посебних услова складиштења отпада (класификациона група 17), спречавање мешања различитих врста отпада, расипања и мешања отпада са водом, уз обавезну примену мера заштите од пожара приликом складиштења отпада;
  - обезбеђивање извештаја о испитивању насталог неопасног и опасног отпада којим се управља на градилишту, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 109/25) и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/10, 93/19, 39/21 и 65/24);
  - вођење евиденције о врсти, класификацији и количини грађевинског отпада који настаје на градилишту, као и евиденције о издвајању, поступању и предаји грађевинског отпада (неопасног, интерног, опасног отпада и посебних токова отпада);
- извођач радова је у обавези да дефинише и јасно обележи привремене локације за складиштење отпада и отпадног материјала, као и да обезбеди њихово привремено задржавање, руковање и евакуацију у складу са Планом управљања отпадом од грађења и рушења;
- инвеститори/носиоци пројекта су у обавези да, у складу са важећом законском регулативом, од надлежног комуналног предузећа прибаве ближе услове за изградњу и организацију сакупљања отпада за сваки нови објекат појединачно; приликом техничког пријема објекта, сви прописани услови морају бити у потпуности спроведени на терену, како би новоизграђени објекти били обухваћени оперативним планом одношења отпада и системом наплате услуге;

- поступање и управљање неопасним отпадом вршити преко оператера који поседује дозволу за управљање неопасним отпадом, у складу са важећом законском регулативом;
- поступање и управљање опасним отпадом вршити у складу са одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр. 95/24), до предаје овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом,
- батерије, батеријски модули, електролити и друга пратећа опрема који по престанку употребе постају отпад морају се сакупљати, складиштити и предавати овлашћеним операторима у складу са прописима о управљању отпадом.

Заштита од хемијског, технолошког удеса и еколошких несрећа

Анализирани обухват Измена и допуна Плана, предмет стратешке процене утицаја, налази се у границама Јужне индустријске зоне града Панчева, коју карактеришу заступљена севесо постројења и комплекси. Имајући у виду карактер постојећих индустријских комплекса Јужне индустријске зоне, закључак је да постоје ризици од хемијско-технолошких удеса и еколошких несрећа.
Предмет стратешке процене утицаја на животну средину представља комплекс ХИП „Азотара“ Панчево, за који је оператер ХИП „Азотара“ д.о.о. Панчево, према Обавештењу Министарства заштите животне средине, број 001316469 2026 14850 003 004 016 012 од 29.04.2026. године, донео одлуку о трајном престанку рада, све у складу са Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце и Правилником о садржини, форми и начину достављања обавештења о комплексу, оператеру комплекса, опису комплекса и његове околине, као и попису опасних супстанци које су присутне на комплексу. У Обавештењу су наведени:

- разлози за трајни престанак рада комплекса, односно његову демонтажу;
- подаци о спроведеним и планираним мерама за безбедну обуставу рада, демонтажу комплекса и уклањање опасних супстанци са локације;
- циљеви наведених активности – трансформација севесо комплекса за реализацију DATA центра на предметној локацији.
  Такође, према подацима из Обавештења, у складу са Одлуком директора од 25.12.2025. године током 2025.године, је:
- из комплекса трајно уклоњен сав материјал на бази амонијум-нитрата и остале сировине за које је било неопходно постојање севесо постројења;
- у комплексу трајно стављена ван функције опрема која се користила за производњу ђубрива;
- планирани рок за демонтажу и трајно уклањање опреме дванаест (12) месеци.

У складу са условима Обавештења, до достављања службене потврде надлежног инспекцијског органа о потпуном отклањању опасности на предметном комплексу, обавеза је да се:

- примењују раније утврђени услови и мере у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса;
- у том периоду простор комплекса задржава режим ограничене и контролисане намене у складу са условима заштите од великих удеса;
- поштовање утврђене зоне ризика, безбедносна удаљења, забране и ограничења изградње;
- примењују мере за спречавање и ублажавање последица могућих хемијских удеса.

Анализирани комплекс, према важећем планском документу, је ХИП „Азотара“ са статусом трајног престанка рада и условима за потпуно уклањање опасности од потенцијалног хемијског удеса.
Услови за планирану намену и трансформацију постојећег севесо комплекса ХИП „Азотара“ за потребе реализације DATA центра су:

- стварање планског основа за реализацију планиране намене;
- отклањање опасности од великог хемијског удеса у постојећем стању (поштовање зона ризика, демонтажа комплекса, уклањање свих опасних супстанци, утврђивање „нултог“ стања чинилаца животне средине (земљиште, подземне и површинске воде, ваздух,

управљање отпадом, утврђивање мера заштите, услова ревитализације / ремедијације, поступање у случају акцидента или већих удесних ситуација, план мониторинга у комплексу)).

Кроз Измене и допуне планског документа, планског основа за планирану трансформацију постојећег севесо комплекса ХИП „Азотара“, врши се и промена карактера планског подручја и очекивано смањење присуства хемијско-индустријских садржаја. Са аспекта заштите животне средине и управљања ризицима, наведена промена може имати позитиван ефекат у погледу смањења ризика од великог хемијских удеса, под условом да се доследно и строго контролисано примене све мере превенције, спречавања, отклањања и забране загађивања животне средине и угрожавања здеавља и безбедности становништва, мере заштите и мониторинга:

- у фази безбедне обуставе рада, демонтаже постојећих објеката и опреме, уклањања опасних супстанци, санације/ревитализације/ремедијације простора и
- у фази изградње и редовног рада DATA центра.

По стварању планског основа за промену намене севесо комплекса ХИП „Азотара“, а пре почетка извођења радова на уклањању/рушењу постојећих објеката, демонтаже опреме и уређаја, инфраструктурних објеката, осталих пратећих садржаја и заосталих опасних супстанци, обавезне су следеће мере:

- утврдити „нулто“ стање квалитета животне средине на предметној локацији, кроз испитивање квалитета и степена загађености земљишта, површинских и подземних вода и стања других релевантних чинилаца животне средине, у складу са законском регулативом, карактером претходних активности и потенцијалним изворима загађења;
- током рушења објеката, демонтаже опреме и уређаја, уклањања опасних супстанци обезбедити контролу свих потенцијалних утицаја на земљиште, површинске и подземне воде, квалитет ваздух и ниво буке;
- управљање свим врстама и категоријама отпада, вршити у складу са Планом управљања отпадом од грађења и рушења;
- у свим фазама планске трансформације предметног севесо комплекса применити мере превенције удеса/великих удеса, заштите од пожара и мере поступања у случају акцидентних ситуација;
- након завршетка уклањања/рушења постојећих објеката, демонтаже опреме и уређаја, инфраструктурних објеката, осталих пратећих садржаја и заосталих опасних супстанци, извршити контролна испитивања квалитета чинилаца животне средине животне средине у циљу утврђивања потребних мера санације/ревитализације/ремедијације и отклањања свих потенцијалних опасности и ризика за реализацију планиране намене;
- резултате испитивања документовати извештајима овлашћене стручне организације/акредитоване лабораторије исте доставити надлежним органима, ради верификације стања локације и дефинисања евентуално додатних мера и активности у циљу потврде безбедности комплекса за планирану пренамену.

Имајући у виду да се у непосредном окружењу предметног планског обухвата налазе севесо комплекси са ризиком од хемијских удеса, обавезна је непосредна координација оператера и корисника простора у погледу даљих развојних планова, техничких решења, оперативних процедура, планова заштите од удеса и поступања у ванредним ситуацијама. Наведене обавезе су од посебног значаја у циљу спречавања кумулативних ризика, домино ефеката, благовременог реаговања у случају потенцијалних удеса, заштите заједничких инфраструктурних објеката, посебно заштите здравља и безбедности становништва и квалитета животне средине.

Заштита од удеса и удесних ситуација на подручју Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, спроводиће се у складу са:

- Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр.135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 95/18 - др. закон и 94/24);

- Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10-одлука УС и 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25);
- Законом о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце („Сл. гласник РС”, бр. 94/24);
- Законом о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 11/09, 20/15 и 87/18 - др. закон);
- Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25);
- Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“, бр. 87/18);
- Законом о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 20/15 и 87/18, 87/18 - др. закон);
- Правилником о листи опасних супстанци, врстама и количинама опасних супстанци и критеријумима за разврставање комплекса у комплексе нижег реда и комплексе вишег реда („Сл. гласник РС“, бр. 28/25);

Раније утврђени услови и мере Министарства заштите животне средине, у складу са прописима из области заштите од великог хемијског удеса (Акт бр.003810169 2025 14850 003 004 000 001 од 03.10.2025.године):

- забрањена је изградња нових објеката јавне намене, стамбених и туристичких објеката на растојању од 2900 m од означеног места најгорег могућег сценарија удеса у ХИП Азотара, имајући у виду да драстичне последице (50% смртности) овог сценарија удеса, обухватају и идентичне зоне сценарија удеса у остала два комплекса;
- није допуштена изградња нових индустријских постројења, односно комплекса, са опасним материјама (изузев реконструкције постојећих постројења), на подручју од 186 m од означене локације најгорег могућег сценарија удеса у ХИП Петрохемија, као и 190 m од места најгорег могућег сценарија у Рафинерији нафте, утврђене опасности од „домино ефеката“ хемијског удеса, односно преношења удеса са једног севесо комплекса на други;
  - Тумачење: Одредбе ове тачке се не односе на изградњу унутар граница комплекса ХИП Петрохемије. Приликом утврђивања мера, надлежни орган је користионе оне границе комплекса које су оператери предтсваили својим Извештајимма о безбедности. С обзиром да се не планира изградња новог севесо комплекса у зони датих ефеката хемијских удеса, већ промене (изградња нових производних и складишних капацитета за опасне материје) на постојећем севесо комплексу, ова тачка за контрени случај није примељива.
  - Битно је напоменути да инвеститор мора да размотри на који начин ће предвиђене промене на комплексу и одабир локације нових складишних и процесних постројења утицати на зоне ефеката хемијских удеса, посебнио из угла преношења удеса са једног севео комплекса на други, према суседним комплексима, као и на који начин ће одабир локација нових складишних и проиводних капацитета утицати на свеукупно повећање ризика и последица од хемијског удеса. Сходно наведеном, надлежни орган сматра да избор локације за изградњу нових резервоара на локацији ХИП Петрохемије, означене „L3“, у непосредној близини границе комплекса „Азотаре“, представља значајно повећање ризика од преношења удеса са једног севесо комплекса на други и у директној супротности са условом под р.бр.10. Надлежни орган сматра да је локација за изградњу нових резервоара на локацији ХИП Петрохемије, означене „L3“, прихватљива локација за овакву врсту складишних резервоара и није у супротности са условима под р. бр. 10.
- у свим новоизграђеним објектима, удаљеним до 2900 m од места хемијског удеса са опасном материјом амонијак у ХИП Азотара, треба да буду на располагању свим запосленим и посетиоцима новоизграђених објеката заштитне маске (са комбинованим филтером К-3) или изолациони апарати за дисање;
- у изради просторних планова и/или разматрању изградње нових објеката близу три севесо комплекса у Панчеву, као повредиву зону са аспекта хемијског удеса, сматрати зону полупречника 10 000 m од означеног места сценарија хемијског удеса

са опасном материјом амонијак у Азотари, односно 426 m од означене локације сценарија хемијског удеса са опасном материјом етилен у Петрохемији и 650 m од дефинисаног места сценарија хемијског удеса са опасном материјом пропилен у Рафинерија нафте;

- Градска управа Панчево треба да, због претпостављених последица хемијских удеса у обухвату овог Плана, пре изградње било ког новог објекта у зони од 10 000 m у оквиру Плана, изради екстерни План заштите од великог удеса, који би био саставни део Плана заштите и спасавања у ванредним ситуацијама јединице локалне самоуправе, сходно члану 18. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама (Службени гласник РС, број 87/2018);
- План заштите и спасавања који сачињава Градска управа Панчева, треба да садржи одговарајуће планове и мере (укључујући и техничко-технолошке мере), за евакуацију свих запослених у индустријској зони која је предмет овог Плана, приликом хемијских удеса, у року не дужем од 10 минута. Овај захтев Министарства треба употпунити обавезом Градске управе да у истом временском року превезе на безбедно становнике најближих насеља које се граниче са јужном индустријском зоном и налазе се у повредивој зони;
- сходно моделираним ефектима хемијских удеса, приликом разматрања изградње нових индустријских и других објеката у зони од 10000 метара од обухвата Плана, приликом издавања локацијских и грађевинских дозвола, обавезно упознати потенцијалне инвеститоре са опасностима од хемијског удеса на односној локацији;
- у случају да локална самоуправа није у стању да поступи према горе наведеним условима, а због присутне опасности од великог хемијског удеса на предметном простору обухваћеном Планом, неопходно је размотрити заустављање даљег развоја ове индустријске зоне и тражење локације за нову радну зону (уколико је она потребна у даљем развоју Панчева) негде другде у Панчеву, тако да удаљеност нове зоне буде најмање 10 000 m од места хемијског удеса са опасном материјом амонијак у ХИП Азотари;
- према члану 60а, став 5, Закона о заштити животне средине, оператер је дужан да:
  - у случају модификације процеса рада, промене природе или количине опасне материје или других промена, које могу утицати на опасност од настанка хемијског удеса, начини промене у Извештају о безбедности и Плану заштите од удеса и достави их Министарству пре започињања промена;
  - уколико модификује постројења или складишта, измени и Извештај о безбедности и План заштите од удеса и достави Министарству измењена документа, пре уношења тих модификација;
- сходно процењеним последицама удеса на подручју које План обухвата, могућности преношења удеса са једног комплекса на други (тзв. домино ефекат), великог броја и огромних количина опасних материја у три комплекса, близине насељених места, као и близине међународног речног коридора Дунав, потребно је забранити било какве промене у предузећима ХИП Азотара, ХИП Петрохемија и НИС Рафинерија нафте Панчево, које ће повећати или ризик или последице хемијских удеса:
  - Тумачење: Са аспекта заштите од хемијског удеса овај услов не представља директну сметњу изради и усвајању ПГР-а и ПДР-а, али обавезује оператера (инвеститора), да поступи у складу са прописима из области заштите од хемијског удеса и да своју инвестицију планира тако, да она не повећава ризик или последице у случају хемијског удеса у односу на постојеће стање. У Извештају о безбедности на који оператер исходовао Решење о сагласности, ризик оцењен као „ВЕЛИКИ РИЗИК“, последице као „ВЕЛИКЕ“. Начин утврђивања ризика и последица је утврђен Правилником о садржају Политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, као и релевантним процедурама Ситема управљања безбедношћу оператера.

Мере заштите животне средине и одговор на удес:

Обавеза сваког оператера SEVESSO постројења (предузећа) у обухвату Плана је да, кроз утврђивање врсте и количина опасних материја, израде Извештај о безбедности и План заштите од удеса, који су у обавези да усклађују са Планом заштите од удеса града Панчева, а у складу са Правилником о листи опасних супстанци, врстама и количинама опасних

супстанци и критеријумима за разврставање комплекса у комплексе нижег реда и комплексе вишег реда („Сл. гласник РС“, бр. 28/25);

- обезбедити прописана удаљења између зона предвиђених за становање и јавне објекте и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене, у складу са важећим прописима и условима надлежних органа;
- обавеза носиоца пројекта/извођача радова је да изради план поступања у удесним ситуацијама који треба да садржи:
  - шему одговора на удес,
  - програм обуке и тренинга,
  - програм контроле,
  - остала упутства и обавештења;
- за ефикасно спровођење плана поступања у удесним ситуацијама неопходно је ангажовање свих радника задужених за управљање и надзор рада на објектима и комплексима оквиру целине 8;
- применити мере заштите, превенције и поступања у случају удесних ситуација током извођења радова, редовног рада и одржавања објеката, укључујући обезбеђивање одговарајуће опреме за гашење пожара, средстава за личну заштиту, као и апсорбената за сакупљање изливених и просутих материја;
- у случају просипања или процуривања нафте, нафтних деривата, уља и других хазардних материја, потребно је одмах приступити локализацији загађења и санацији терена на локацији. Настали отпад се сакупља, привремено складишти, обележава и предаје овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом, уз обавезно вођење евиденције и документ о кретању опасног отпада, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 109/25);
- обезбедити контролисано складиштење свих потенцијално загађујућих материја, као што су гориво, уља и друге хемикалије, у за то наменски опремљеним просторима, са обезбеђеним прихватом за случај изливања, ради спречавања загађења земљишта, подземних и површинских вода;
- обавеза инвеститора/носиоца пројекта/оператера/извођача радова је да стриктно спроводи мере заштите од пожара, мере заштите и безбедности здравља на раду, као и прописане процедуре за поступање у удесним ситуацијама, у складу са важећом законском регулативом и подзаконским актима;
- све прописане мере противпожарне заштите морају се пројектовати, извести и спроводити у складу са Законом о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 20/15 и 87/18, 87/18 – др. закон), условима надлежног органа и техничком документацијом на коју је, где је прописано, прибављена сагласност надлежног органа;
- приступне путеве и пролазе за ватрогасна возила пројектовати и извести тако да омогуће несметан приступ ватрогасним возилима до сваког објекта, као и њихово маневрисање током интервенције;
- путеве за ватрогасна возила пројектовати са одговарајућом ширином, носивошћу, радијусима кривина и окретницама, у складу са Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара („Сл. лист СРЈ”, бр. 8/95);
- обезбедити појасеве између објеката којима се спречава ширење пожара и експлозије, односно прописана сигурносна удаљења између објеката и њихово пожарно одвајање;
- у оквиру планирања и пројектовања објеката обавезно применити мере заштите од пожара, експлозије и других удесних ситуација, у складу са техничком документацијом, условима надлежних органа и важећом законском регулативом;
- у циљу превенције ризика од удара грома и обезбеђивања безбедности људи, објеката, постројења и опреме, сви планирани објекти морају бити опремљени адекватном громобранском заштитом и системом уземљења, у складу са важећим техничким прописима и стандардима;
- применом наведених превентивних мера, редовном контролом њихове примене, обуком запослених и обезбеђивањем одговарајуће опреме, ризик од просипања, процуривања, пожара и других удесних ситуација своди се на најмању могућу меру.

У циљу контроле стања животне средине, као и прописивања, спровођења и праћења мера заштите у границама Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, за све планиране пројекте неопходно је поступати у складу са прописима из области процене утицаја на животну средину.
За пројекте који се налазе на листама утврђеним Уредбом о Листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, Листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 106/25), потребно је покренути одговарајући поступак пред надлежним органом за послове заштите животне средине, ради одлучивања о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину.

Б1.3.5.3. Приказ начина спровођења мера

Приказ начина спровођења прописаних мера у обихвату Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, обухвата следеће:

- прописане мере заштите животне и друштвене средине, односно мере заштите ваздуха, вода, земљишта, природе, културног наслеђа и археолошких локалитета, предела, заштите од нејонизујућег зрачења, заштите од буке, управљања отпадним водама, управљања отпадом и управљања отпадом од грађења и рушења, морају се спроводити у свим фазама имплементације планског документа;
- информација о локацији мора садржати, поред правила уређења и правила грађења из Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, и услове и мере заштите животне средине прописане планским документом;
- локацијски услови морају садржати прописан услов, односно обавезу спровођења поступка процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за послове животне средине, у складу са Уредбом о листи пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, листи пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 106/25);
- покретање поступка процене утицаја врши се подношењем захтева за одлучивање о потреби процене утицаја, односно захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, у зависности од врсте, карактеристика и капацитета конкретног пројекта;
- пројектна документација, односно идејно решење, идејни пројекат, пројекат за грађевинску дозволу и пројекат за извођење, мора бити усклађена са прописаним условима и мерама заштите животне средине из планског документа, као и са мерама прописаним кроз поступак процене утицаја конкретног пројекта на животну средину;
- у фази извођења пројеката, односно током припремних радова и изградње, морају се поштовати мере прописане планским документом, техничком документацијом и актима донетим у поступку процене утицаја на животну средину; у овој фази обавезна је контрола примене и поштовања прописаних мера и протокола заштите животне и друштвене средине;
- у фази редовног рада планираних пројеката, објеката и технолошких процеса, обавезна је контрола и континуирано праћење примене мера заштите прописаних планским документом и детаљно дефинисаних кроз поступак процене утицаја на животну средину; праћење се спроводи у складу са усвојеним програмом мониторинга, а резултати се редовно достављају надлежним органима и институцијама, у складу са прописима;
- посебан протокол, односно начин поступања, утврђује се:
  - за случај удеса/акцидента,
  - за случај престанка рада пројекта, укључујући мере безбедног затварања, санације локације, управљања преосталим материјама и отпадом и враћања простора у стање прихватљиво са аспекта заштите животне средине.

Б1.3.5.4. Процена ефикасности мера

Процена ефикасности мера наведених у Поглављу 4.1. представља значајан корак у обезбеђивању безбедности и поузданости у границама Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, као и у заштити животне средине и здравља становништва у непосредном и ширем окружењу.
Ефикасност мера процењује се на основу унапред дефинисаних индикатора, који омогућавају праћење степена њихове примене и остварених ефеката у пракси. Оваквим приступом обезбеђује се благовремено уочавање евентуалних недостатака и предузимање корективних мера, ради постизања одговарајућег нивоа заштите и усклађености са важећим прописима.
За процену ефикасности прописаних мера дефинисани су следећи индикатори:

- за фазу реализације планираних пројеката, односно припремних радова, изградње објеката, технолошких целина, пратећих садржаја и инфраструктуре у оквиру Целине 8, индикатор ефикасности представља достигнути ниво инфраструктурне опремљености, комуналне уређености и примене прописаних мера заштите животне средине;
- за фазу редовног рада, односно експлоатације објеката и комплекса у оквиру Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, као индикатори ефикасности утврђују се:
  - поштовање свих прописаних мера заштите животне средине за чиниоце и елементе животне средине, у границама планског документа и на локацијама појединачних пројеката;
  - редован рад и одржавање објеката, постројења, опреме и пратеће инфраструктуре;
  - континуирана оцена ефикасности примењених мера кроз визуелни надзор, контролу техничке исправности система, управљање опремом, обезбеђивање безбедности запослених и праћење утицаја на животну средину;
- за случај акцидента, у фази реализације и редовног рада/експлоатације објеката, индикатори ефикасности мера управљања ризиком обухватају:
  - идентификацију ризика, односно процену потенцијалних акцидената;
  - спровођење превентивних мера, укључујући редовно одржавање, инспекцијске контроле и обуку запослених;
  - ефикасност реаговања у случају акцидента, кроз примену прописаних процедура, брзину интервенције и комуникацију са надлежним органима и заинтересованим странама;
  - постакцидентну анализу, односно процену успешности примењених мера одговора на удес;
  - ниво обучености лица одговорних за управљање ризиком и реаговање у ванредним ситуацијама;
  - постојање и примену планова за континуирано праћење, унапређење и побољшање мера, у складу са новим стандардима, техничким решењима и технологијама.

План мера, начин њиховог спровођења и процена ефикасности предмет су даље разраде на нижем хијерархијском нивоу и чине саставни део техничке и планске документације, документације у поступку процене утицаја на животну средину, као и планова заштите од удеса.

Б1.3.5.5. Мере ране идентификације и начин поступања у случају појаве неочекиваних негативних утицаја спровођења Плана у циљу отклањања тих утицаја (мере за спречавање, смањење и/или ограничење утврђене значајне негативне непосредне, посредне, секундарне, кумулативне, прекограничне, краткорочне, средњорочне и дугорочне, трајне и привремене утицаје на чиниоце животне средине)

Мере ране идентификације и начин поступања у случају појаве неочекиваних негативних утицаја у току спровођења Измена и допуна Плана генералне регулације Целина 8 – Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево, имају за циљ благовремено

уочавање, спречавање и отклањање потенцијалних ризика, ради заштите здравља становништва, материјалних добара, инфраструктуре и животне средине.
На планском подручју постоји вероватноћа појаве удесних ситуација, односно технолошких удеса, еколошких несрећа и последица екстремних природних појава, имајући у виду карактер постојећих и планираних индустријских, производних, складишних и инфраструктурних садржаја у оквиру Целине 8. У појединачним комплексима присутан је ризик од појаве хазарда који могу настати услед експлозија, пожара, изливања или неконтролисаног ослобађања опасних материја у индустријским и производним погонима, као и услед природних катастрофа, као што су поплаве, земљотреси, удар грома, екстремни ветар и град.
У свим фазама имплементације Плана обавезна је примена мера превенције, контроле, отклањања узрока и заштите од удеса и удесних ситуација. Ове мере обухватају примену техничких, организационих и оперативних решења, стални надзор, редовну контролу исправности опреме и континуирани мониторинг активности које могу довести до угрожавања људи, објеката, инфраструктуре и чинилаца животне средине. Посебно је неопходно обезбедити заштиту од поплава, подземних и атмосферских вода, земљотреса, удара грома и екстремних временских услова, у складу са важећим прописима и условима надлежних институција.
Имајући у виду да је у Јужној индустријској зони велики број хазардних постројења сконцентрисан на релативно малом простору, сви оператери постројења, односно предузећа која обављају делатност на локацијама са повећаним ризиком и вероватноћом појаве акцидената, у обавези су да међусобно усклађују своје развојне планове, техничка решења, оперативне процедуре и текуће делатности. Наведено је неопходно ради спречавања кумулативних ризика, благовременог реаговања у случају удеса или природних непогода и смањења могућих последица по становништво, запослене, инфраструктуру и животну средину.
Превенција акцидената представља приоритетно решење у оквиру Целине 8, јер се правовременим планирањем, контролом и спровођењем прописаних мера значајно смањује вероватноћа настанка удесних ситуација, као и обим њихових могућих последица.
Мере које је неопходно спроводити обухватају:

- израду и примену Плана поступања у удесним ситуацијама, са шемом одговора на удес, програмом обуке и тренинга, програмом контроле, као и упутствима за узбуњивање, обавештавање, евакуацију и поступање у случају акцидента;
- дефинисање програма активности које се предузимају у случају удеса, укључујући поступке локализације удеса, спречавања ширења загађења, санације последица и обавештавања надлежних органа, институција и служби;
- формирање листе лица одговорних за спровођење мера заштите и поступање у удесним ситуацијама, која обухвата одговорна лица за управљање радом објеката, постројења и пратеће инфраструктуре у оквиру Целине 8, као и контакте надлежних служби, укључујући ватрогасно-спасилачку јединицу;
- спровођење програма превентивног одржавања, који подразумева редовну контролу, преглед и одржавање објеката, постројења, инсталација, опреме и инфраструктуре, ради благовременог уочавања техничких неисправности и смањења ризика од кварова, пожара, експлозија, цурења или изливања опасних материја;
- израду сценарија пожара и других могућих удесних ситуација за објекте и садржаје код којих постоји повећан ризик, као посебног дела анализе заштите од пожара и техничке документације, у складу са важећим прописима;
- обезбеђивање опреме и средстава за хитно реаговање у случају изливања или цурења опасних материја, укључујући апсорбенте, посуде за привремено сакупљање, средства за личну заштиту, опрему за обележавање и ограђивање места удеса, као и јасна упутства за поступање;
- сакупљање, складиштење, паковање и обележавање искоришћеног апсорбента и контаминираног материјала у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр. 95/24), до предаје овлашћеном оператеру;
- забрану испуштања опасних материја, отпадних вода, зауљених вода, хемикалија, горива и других загађујућих материја на земљиште, у атмосферску канализацију, површинске воде или подземље, без претходног третмана и контроле;

- извођење манипулативних површина, простора за утовар, истовар, складиштење и претакање материја које могу представљати ризик по животну средину као контролисаних и водонепропусних површина, са одговарајућим системом прихвата и третмана потенцијално загађених вода;
- примену мера за смањење визуелних, просторних и функционалних утицаја у фази реализације планираних објеката, кроз уређење слободних површина, контролисано формирање градилишта, рационално коришћење простора и очување инфраструктурних и заштитних коридора;
- уређење простора након завршетка радова, уклањање отпадног материјала, вишка ископа и привремених садржаја градилишта, у складу са Планом управљања отпадом од грађења и рушења, као и санацију и ревитализацију свих деградираних површина;
- примену мера заштите од природних катастрофа и екстремних природних појава, кроз пројектовање и извођење објеката, инсталација и инфраструктуре у складу са важећим прописима за заштиту од поплава, подземних и атмосферских вода, земљотреса, удара грома, екстремног ветра и града;
- редовну контролу стања објеката, конструкција, инсталација, опреме и инфраструктуре, нарочито након екстремних временских догађаја, као и благовремено спровођење санационих мера уколико се утврде оштећења, поремећаји у функционисању система или ризик по безбедност људи и животну средину.

Акциденти и удесне ситуације нису очекиване као редовна појава у оквиру постојећих и планираних садржаја Целине 8, али се могу јавити као последица техничких неисправности, неправилног руковања, отказа опреме, пожара, изливања опасних материја или других непредвиђених околности. Иако је вероватноћа њиховог настанка мала, могуће последице могу бити значајне, због чега је неопходно да се мере превенције, контроле, мониторинга и реаговања дефинишу већ у фази планирања и пројектовања, а затим доследно спроводе током редовног рада.
Примена наведених мера доприноси смањењу ризика од загађивања и деградације простора, како у оквиру Целине 8, тако и у њеном непосредном и ширем окружењу, уз обезбеђивање вишег степена безбедности, заштите здравља становништва и очувања квалитета животне средине.

2.2. Б2 ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
Б2.2. ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ОСТАЛЕ НАМЕНЕ
Б2.2.1.Заједничка/општа правила за све комплексе

Након постојећег текста у поднаслову "Сервисне и услужне делатности", додаје је нови текст који гласи:

"Напомена
Сервисне и услужне делатности су, такође, део пратећих садржаја."

2.2. Б2 ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
Б2.2. ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ОСТАЛЕ НАМЕНЕ
Б2.2.4. ХИП Азотара – Дата центар

Постојећи текст се брише и замењује новим текстом који гласи:

Намена објеката и површина

Кампус ДАТА центра се ради у две фазе.
Прва фаза обухвата изградњу комплекса до попуне капацитета постојеће ТС ХИП Азотара, која ће се реконструисати на 110/20kV и 69MW.
Друга фаза није предмет овог планског документа и за њу је прописана разрада израдом плана детељне регулације.

Прва фаза

Прва фаза ДАТА центра обухвата:

- некадашњи "блок 3" – у којем постојећи садржаји некадашње ХИП Азотара нису у функцији у где се планирају садржаји ДАТА центра и компатибилне намене, чији капацитет је условљен постојећом ТС и расположивом електричном енергијом у моменту када се предметна ТС ХИП Азотара реконструише на 110/20kV и 69MW
- некадашњи "блок 2" – у којем се налазе и у функцији су:
    - предметна ТС ХИП Азотара, из које се (осим ХИП Азотара) електричном енергијом снабдевају и Messer Tehnogas и Специјалне луке и којим је то једини извор електричне енергије,
    - ГМРС из које се гасом снабдева и ХИП Петрохремија,
    - управна зграда.

<u>У оквиру некадашњег "блока 3" планира се зона ДАТА центра као и зона компатибилних садржаја.</u>

<u>Зона ДАТА центра – правила грађења:</u>

- може се градити један или више појединачних објеката – независних целина
- могућност спајања више објеката у јединствену функционалну целину
- сваки објекат се састоји од техничког дела (трафо, електро собе, дата хале, UPS система са батеријама и сл.) и пословног дела (пратећи садржаји, канцеларије и сл.), уз могућност посебног простора за батеријске системе (за потребе AI технологије)
- батеријско складиште се може поставити на појединачој парцели уз основни објекат ДАТА центра или у самом објекту (у засебној просторији) - увек са максималном ПП заштитом у складу за законима и прописима који дефинишу ову област
- без обзира на број објеката, максимална укупна снага се мора прилагодити расположивој електричној енергији постојеће ТС ХИП Азотара коју је потребно реконструисати на 110/20kV и 69MW, узимајући у обзир и потрошњу електричне енергије за потребе Messer Tehnogas и Специјалне луке, којима је предметна ТС једини извор електричне енергије
- уз сваки објекат планира се подземни резервоар максималног капацитетеа до 600m^3 за складиштење дизела
- уз сваки објекат планира се подземни резервоар максималног капацитетеа до 20m^3 за складиштење урее
- за сваки објекат се планира одговарајући прикључак за воду максималног капацитета 2,2l/s односно 8,5m^3
- за сваки објекат се планира одговарајући прикључак за канализацију максималног капацитета 11,6l/s
- у свакој згради се планира и резервоар воде максималног капацитете 500m^3 за потребе гашења пожара преко спринклер инсталације уз могућност гашење и помоћу инертних гасова
- за сваки објекат се планира одговарајући прикључак на фибер оптичку мрежу са 4 тачке уласка телекомуникационе инсталације тако да се на сваком месту прикључка обезбеди до 20 туба (колико има дата хала), где ће свака туба у себи имати до 4 цеви за оптичке каблове, тј. свака зграда ће максимално моћи да прими до 80 туба, односно 320 оптичких каблова, а тачан број ће зависити од типа намене. У погледу величине OSP фибер кабла, тубе планирати довољно велике (пречника 150mm) тако да могу да приме 4 кабла од 288FF. Проток података по згради треба планирати од 0,8 до 3TB/s
- за сваки објекат се планира изградња једног или више сателитских линкова
- на крововима објеката се могу поставити соларни панели укупне снаге максимално 250kW по објекту, која ће се користити за интерне потребе опште потрошње у објекту (канцеларије, осветљење...)
- у погледу енергетске ефикасности, пратиће се ЕУ стандарди – PUE (Power Usage Effectiveness)
- користи се постојећи саобраћајни прикључак на Спољностарчевачку улицу
- површина парцеле минимално 5000м^2

- ширина парцеле минимално 35,0м
- заузетост максимално 80%
- зелене површине на парцели минимално 20% (зелене површине укупно у кампусу (фаза 1 и 2) минимално 30%)
- висина венца максимално 18м
- висина објекта (основни објекат + повучена техничка етажа) максимално 32м
    - напомена: за објекте висине веће од 30м изнад околног терена неопходна је сагласност Директората цивилног ваздухопловства
- удаљеност објекта од интерне саобраћајнице минимално 5м
- удаљеност објекта од саобраћајнице ка комплексу Специјална лука доо (северозападно од ДАТА центра), минимално 10м
- удаљеност објекта од границе комплекса и границе парцеле када нема интерне саобраћајнице, минимално ½ укупне висине објекта
- међусобна удаљеност објеката на истој или на суседним парцелама мора задовољити противпожарне услове прописане за предметну намену објеката
- паркирање на парцели:
    - ДАТА центар: 1пм/500м^{2}бргп

Зона компатибилних садржаја – правила грађења:

- дозвољене намене: пословање, терцијарне делатности
- површина парцеле минимално 1000м^2
- ширина парцеле минимално 22,0м
- зелене површине на парцели минимално 20% (зелене површине укупно у кампусу (фаза 1 и 2) минимално 30%)
- висина венца максимално 18м
- висина објекта (основни објекат + повучена техничка етажа) максимално 24м
    - напомена: за објекте висине веће од 30м изнад околног терена неопходна је сагласност Директората цивилног ваздухопловства
- удаљеност објекта од интерне саобраћајнице минимално 5м
- удаљеност објекта од границе комплекса и границе парцеле када нема интерне саобраћајнице, минимално ½ укупне висине објекта
- међусобна удаљеност објеката на истој парцели минимално ½ висине вишег објекта
- паркирање на парцели:
    - пословање, терцирарне делатнсти: 1пм/70м^2 БРГП или 1ПМ/3 запослена
    - магацини: 1пм/100м^{2}бргп
    - ДАТА центар – 1 ПМ/500м² БРГП

У оквиру некадашњег "блока 2" остаје зона инфраструктурних објеката.

Постојећи инфраструктурни објекти – правила грађења:

Задржавају се постојећи објекти:

- ТС ХИП Азотара, из које се (осим ХИП Азотара) електричном енергијом снабдевају и Messer Tehnogas и Специјалне луке и којим је то једини извор електричне енергије
    - могућност реконструкције на 110/20 kV и 69 MW
- ГМРС из које се гасом снабдева и ХИП Петрохремија
- управна зграда као пословни објектат, управно-административни центар кампуса
    - дозвољена реконструкција, адаптација у постојећем волумену и габариту и у постојећим капацитетима инфраструктурних прикључака

Друга фаза

Друга фаза је предмет разраде израдом плана детаљне регулације.

Дозвољени садржаји:

- објекти ДАТА центра
- објекти компатибилних садржаја

- саобраћајна и комунална инфраструктура

Посебна правила за 1. и 2. фазу:

Ова правила се односе на саобраћајне и инфраструктурне објекте који су предмет **заједничког коришћења** ХИП Азотара и других привредних субјеката у оквиру ЈЗИ.

Јужна индустријска зона је у време свог формирања и функционисања до краја 20. и почетка 21. века, била комплекс у јавној/државној својини. Такође, основне фабрике које су је чиниле: Рафинерија нафте, ХИП Азотара и ХИП Петрохемија - а касније и Транснафта, Гаспром Те-То, Специјална лука, Messer Tehnogas - су својим радом међусобно биле повезане те је и инфраструктура грађена као интегрални систем који користе све фабрике.
Иако је у међувремену дошло до промене власничке структуре, тако да свака фабрика има део комплекса у сопственом власништву, постоје трасе саобраћајне и инфраструктурне мреже које се и даље користе заједнички и пролазе кроз простор више предузећа.

Због тога се приликом уклањања постојећих објеката, дела саобраћајне и инфраструктурне мреже, као и изградње планираних капацитета и нових садржаја, мора остварити несметан рад осталих привредних субјеката за чије се функционисање користе делови саобраћајне и/или инфраструктурне мреже која се налази у оквиру садашњег комплекса ХИП Азотара.

То се односи на следеће **постојеће** објекте и инфраструктуру:
- трасу индустријске железнице и њен заштитни коридор
- ТС
- ГМРС
- трасе гасовода / надземни развод цевовода природног гаса (по цевном мосту)
- трасе фабричких / интерних саобраћајница
- трасе противпожарних путева
- инсталације ПП система
- пловни канал (снабдевање сировом и ПП водом)
- канал отпадних вода
- подстаница 1 и подземни цевовод санитарне канализације
- подстаница 2 и подземни цевовод санитарне канализације
- црпна станица сирове и противпожарне воде (која се налази на траси насипа између пловног канала и канала отпадних вода

С обзиром да се у целом комплексу мења намена и да се уместо хемијске индустрије планира ДАТА центар, обавезно је све постојеће погоне и инсталације (на, испод и изнад земље) – осим оних који су неопходни за будући рад ДАТА центра **и постојећих фабрика ЈЗИ** – на законима прописан начин безбедно уклонити и терен (земљиште, воде и сл.) довести у стање прописано одговарајућим законима, а за потребе безбедног и несметаног рада планиране намене и боравак људи.

<u>Комунална инфраструктура</u>

Саобраћајна инфраструктура

Минимална ширина коловозних површина је 3,5m за једносмерно, тј. мин.6,0м за двосмерно кретање возила.
Параметри за паркирање:

Хидротехничка инфраструктура

<u>Водоводна мрежа и објекти</u>

Постојећи прикључци и капацитети градске мреже ће у потпуности задовољити будуће потребе комплекса за санитарном водом па се не планира њихова реконструкција у смислу

повећања капацитета или изградња нових. Потребан капацитет прикључка за сваки појединачни објекта је око 8,5 м3/час, односно укупно 85 м3/час. Предвиђено је да се из јавне водоводне мреже пуне и резервоари за сплинклер мрежу (500 м3), планираног уз сваки објекат Дата центра. У оквиру документације је посебно наглашено да је строго забрањено повезивање водоводне инсталације санитарне воде са другим врстама воде (нпр. системи технолошких или расхладних вода) како се не би угрозила санитарна исправност воде у градској мрежи.
С обзиром на исказане планиране активности за будући период, може се појавити потреба за значајнијим капацитетима расхладне воде. Што се тиче расхладне воде могу се планирати додатно чак и расхладни торњеви укупног капацитета 5900 м3/час која је у циркулацији. Потребно је додавати изгубљену количину од 2%-5% укупне рециркулације.
Постојећи прикључци и капацитети градске мреже ће у потпуности задовољити будуће потребе комплекса за санитарном водом па се не планира њихова реконструкција у смислу повећања капацитета или изградња нових. Потребе расхладне воде ће се ускладити са исказаним потреба, у смислу повећања капацитети водозахвата са пумпним постројењима на Азотарином каналу, третмана Дунавске воде и цевоводима уз извршење редовних и неопходних санација и реконструкција на њима.
Посебно наглашавамо да је строго забрањено повезивање водоводне инсталације санитарне воде са другим врстама воде (нпр. системи технолошких или расхладних вода) како се не би угрозила санитарна исправност воде у градској мрежи.

Црпна станица сирове и противпожарне воде

Развојни планови ХИП-Птрохемије предвиђају реконструкцију и доградњу објекта Црпна станица сирове и противпожарне воде у циљу повећања капацитета противпожарне воде, а ради усклађивња са законима из области Заштите од пожара. Објекат је на к.п. 7747/11.
Планом се црпна станица сирове и противпожарне воде задржава у функцији чиме се обезбеђује њено несметано коришћење, јер је то услов за одвијање производње у ХИП-Петрохемија.

Канализациона мрежа и објекти

Постојећи канализациони системи за сакупљање процесних и санитарно фекалних отпадних вода као и канализациони систем за атмосферске и расхладне воде ће се раздвојити у смислу њиховог независног функционисања.

Фекална канализација

За потребе сваког објекта Дата центра неопходно је обезбедити прикључак на јавну канализациону мрежу (капацитета 11,6 л/сек, односно за цео комплекс укупно око 116 л/сек), претежно за санитарне отпадне воде. Међутим оставља се и могућност изградње система за пречишћавање сантарних отпадних вода заједно са планираним процесним стпадним водама Процесне воде се сакупљају из скоро свих погона и усмеравају на будуће постројење за третман отпадних вода. Капацитет потенцијално новог постројења износи би 350 м3/час отпадних вода укупно процесних и санитарно фекалних, односно 8400 м3/дан. У будућем периоду се као приоритети планирају неопходне санације и реконструкције на канализационом систему отпадних вода радно пословног комплекса уз одређена ширења канализационе мреже, која ће пратити промену садржаја и технологија са евентуално планираним повећањима капацитета. Као могућност се планира повезивање интерне канализације комплекса на градску канализацију, али се такође може и планирати канализација као аутономна са пречишћавањем на будућем постројењу лоцираном у оквиру самог комплекса. Основна функција новог постројења за третман отпадних вода је ефикасна обрада потенцијалних процесних и санитарно-фекалних отпадних вода чиме се испуњавају обавезе у погледу заштите животне средине обезбеђењем захтеваног квалитета обрађених и испуштених вода у реципијент, као и рекуперација дела активне материје која се у садашњим условима неповратно губи. Локација на којој се планира изградња постројења се може налазити на простору обалног и водног дела почетка канала отпадних вода унутар фабричког круга.

Подстаница 1 и подземни цевовод санитарне канализације
За рад Петрохемије је планом сачувано и омогућено несметано функционисање 4 објекта који су уписани у лист непокретности на к.п. 15790 као и њихов припадајући подземни цевовод. Објекти су у функцији система санитарне канализације. Поменута 4 објекта представљају једну од подстаница санитарне канализације. Задатак подстанице је да подземним цевоводом транспортује отпадну санитарну воду од корисника у Петрохемији до Фабрике за обраду вода, где се отпадна санитарна вода прерађује и након које се тако прерађена вода испушта у реципијент - канал отпадних вода који је повезан са реком Дунав.

Подстаница 2 и подземни цевовод санитарне канализације
За рад Петрохемије планом је сачувано и омогућено несметано функционисање подстанице отпадног санитарног тока (која састоји се од две вертикалне потопљене пумпе и црпишта). као и њиховог припадајућег долазног и одлазног подземног цевовода отпадно санитарног тока и електричне инсталације за напајање пумпи. Подстаница се налази на на к.п. 15755. Задатак подстанице је подземним цевоводом транспортује отпадну санитарну воду од корисника у Петрохемији до Фабрике за обраду вода, где се отпадно санитарна вода прерађује и након које се тако прерађена вода испушта у реципијент- канал отпадних вода који је повезан са реком Дунав.

Атмосферска канализација

У будућем периоду се не планира значајније ширење мреже атмосферске канализације у оквиру комплекса. Планирано ширење атмосферске канализације ће пратити будући развој и ширење радних зона комплекса. Као приоритети планирају се неопходне санације и реконструкције на постојећем канализационом систему атмосферских вода радно пословног комплекса уз одређена ширења канализационе мреже, која ће пратити развој комплекса. Не планира се повезивање интерне атмосферске канализације комплекса на будућу градску атмосферску канализацију, већ се она задржава као аутономна. Испуст сабирне канализације, која служи за сакупљање атмосферске воде са путева и кровова објеката у фабричком комплексу и расхладне воде из погона са проточним системима ће бити спроведен паралелно са десном обалом водног канала на одговарајућој елевацији (вишој од највише коте Дунава) на спољну ивицу попречно насутог терена ради испуштања у реципијент. Атмосферска вода са процесних бетонских површина у постојећим и планираним фабрикама која има третман процесне канализације прихватаће се као и до сад интерним системом процесне канализације Панчево и одводити на будуће постројење за пречишћавање отпадних вода.

Водни услови

- За све планиране активности кроз пројектно техничку документацију предвидети адекватна техничка решења која ће обезбедити поуздан рад и заштиту површинских и подземних вода од евентуалних загађења и непроменљивост постојећег режима вода.
- За индустријска постројења применити најбоље доступне технике (БАТ) према критеријумима датим у оквиру Уредбе о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета, као и за одређивање граничних вредности емисије у интегрисаној дозволи тј. препоруке дефинисане БРЕФ документима.
- Резервоари за складиштење дизела и урее, пумпне станице, дренажни системи, манипулативна структура и канализација морају обезбедити потпуну заштиту површинских и подземних вода од загађења. Резервоари и пумпне станице морају бити обезбеђени водонепропусним танкванама са секундарном заштитом од изливања како би се спречило неконтролисано изливање. Танкване морају бити довољне запремине за пријем целокупне количине флуида у случају цурења без могућности испуштања у околину. Подземни резервоари морају бити изведени са дуплим плаштом, опремљени системом за детектовање цурења и системом мониторинга евентуапног загађења подземних вода. За дренажне воде, одмуљне воде технолошких цевовода, опреме и резервоара предвидети контролисан прихват у оквиру водонепропусних резервоара смештених у водонепропусне танкване довољне запремине за пријем целокупне количине резервоара у случају цурења без могућности

испуштања у околину. Начин пражњења, одвожења и третмана ових флуида мора обезбедити потпуну заштиту површинских вода и подземних вода од загађења и мора бити пропраћен одговарајућом документацијом. Са овим отпадом поступати као са опасним отпадом према Правилнику о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада и предавати овлашћеном правном лицу на даљи третман, у складу са законом који уређује управљање отпадом.

- Потребно је предвидети мере заштите од хаварија, укључујући водонепропусне површине, секундарне заштитне баријере и системе за задржавање и прикупљање евентуално просутих течности.
- Забрањено је у реку Дунав и друге површинске воде испуштати било какве воде осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода чији квалитет обезбеђује одржавање минимално доброг еколошког статуса (друге класа воде) реципијента, према Уредби о класификацији вода, односно да концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту омогући одржавање минимално доброг еколошког статуса/потенцијала квалитета реципијента, не наруши његов самопречишћавајући потенцијап на основу Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање.
- Квалитет ефлуента треба да задовољава граничне вредности прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање. Садржај приоритетних и приоритетних хазардних материја у реципијенту не сме да одступи од стандарда квалитета животне средине према Уредби о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање.
- Достизање граничних вредности емисије загађујућих материја не може да се врши путем разблажења, према члану 5. Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање.
- Забрањено је на околно земљиште и у подземне воде уношење опасних и штетних материја и осталих загађујућих материја које могу угрозе квалитет (хемијски статус) тј. узроковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену вода и значајне и сталне узлазне трендове концентрација загађујућих супстанци у складу са чланом 97. Закона о водама.
- Забрањено је испуштање било каквих вода у инфилтрациона поља и упојне бунаре како не би дошло до погоршања стања, односно промене постојећег хемијског статуса подземне воде тј. узроковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену вода у скпаду са чланом 97. став 1, алинеја 1а и 16. Закона о водама и чланом 8. Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање, те на тај начин изазвати трајну неупотребљивост ових вода за друге намене.
- Планским документом, у сагласности са Планом управљања водама на територији Републике Србије до 2027. године и Законом о водама, предвиђено је водоснабдевање путем јавног водовода.
- Снабдевање водом за технолошки процес, уколико се нв може обезбедити из јавне водоводне мреже, обезбедити захватањем из површинских вода (пловног канала), према намени, условима и приоритету у коришћењу вода прописаних чланом 71. Закона о водама, а из подземних вода искључиво за технолошке потребе прехрамбене или фармацеутске индустрије уз спровођење мера рационализације потрошње воде.
- Снабдевање водом за потребе заливања зелених површина корисника обезбедити захватањем из површинских вода (пловног канала) или из ретензионог простора атмосферских вода на парцели корисника.
- Снабдевање водом за потребе противпожарне заштите, уколико се не може обезбедити из јавне водоводне мреже, обезбедити захватањем из површинских вода (пловног канала) или изградњом бунара, на начин који неће неповољно утицати на количину и својства воде према члану 72. Закона о водама.
- Сва водна тела подземних вода која могу да служе за снабдевање водом за пиће у количини већој од 10м3/<дан или више од 50 становника морају бити заштићена од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу утицати на издашност и здравствену исправност воде.
- Пројектно техничком документацијом обезбедити да се спречи било какво неконтролисано изливања непречишћених санитарних, атмосферских, технолошких и

расхладних отпадних вода, као и свих других употребљених вода, са предметног простора како би се спречило загађење земљишта, подземних и површинских вода и обезбедило контролисано управљање отпадним водама, а на начин који не нарушава стандарде квалитета животне средине, односно утиче на деградацију еколошког потенцијала реке Дунав.

- У складу са концепцијским решењем, планира се реконструкција целокупне постојеће канализационе мреже и формирање новог сепаратног система канализационе мреже будућег комплекса, и то: посебно за условно чисте атмосферске воде, посебно за зауљене/запрљане атмосферске воде, посебно за санитарне отпадне воде, посебно за процесне отпадне воде и посебно за расхладне отпадне воде.
- Сви објекти за сакупљање и одвођење отпадних вода морају бити водонепропусни и заштићени од продирања у подземне издане и хаваријског изливања у скпаду са чланом 100. Закона о водама.
- Условно чисте атмосферске воде (са кровних површина, надстрешница и сл.), чији квалитет је одређен претходно наведеним условима, могу се без пречишћавања, путем уређених испуста који су осигурани од ерозије, одвести у атмосферску канализацију, у реку Дунав путем канала отпадних вода, околне површине и др.
- За потенцијално запрљане/зауљене атмосферске воде предвидети предтретман пре испуста у реку Дунав путем канала отпадних вода или јавну атмосферску канализациону мрежу. Садржај загађујућих материја након предтретмана мора задовољити следеће граничне вредности емисије: pH вредност 6,5-9, угљоводонични индекс максимално 10 мг/л, БПК5 максимално 40 мг/л, ХПК максимално 150 мг/л.
- Према начелу најбоље доступних техника од индустрије, односно на локацијама простора корисника радне зоне на предметном подручју промовисати акумулирање атмосферских вода у ретензионом простору и искоришћење прикупљених атмоферских вода за заливање зелених површина, као техничке воде или воде за противпожарну (ПП) заштиту како се не би оптерећивале подземне воде додатним црпљењем.
- Санитарне отпадне воде предметног простора испуштати у јавну канализациону мрежу, а потом одвести на будуће централно градско постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), према условима/сагласности надлежног јавног комуналног предузећа, а у скпаду са општим концептом каналисања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу града Панчево.
- Уколико не постоје услови за прикључење санитарних отпадних вода на јавну канализациону мрежу предвидети изградњу уређаја за третман ових отпадних вода којим ће се на испусту у канал отпадних вода, односно реку Дунав постићи квалитет прописан Законом о водама и пратећом законском регулативом која из овог закона произилази, а односи се на заштиту вода од загађивања.
- За процесне отпадне воде (од дренирања инсталација и технолошких судова, отпадне воде од одстрањивања талога и масноћа са опреме и уређаја приликом чишћења тј. прања и ремонта опреме и уређаја, отпадне воде од регенерације јоноизмењивача, отпадне воде од припреме воде и/или омекшавања воде) предвидети контролисан прихват и обавезу њиховог комплетног пречишћавања на уређају за пречишћавање отпадних вода пре испуста у канал отпадних вода, односно реку Дунав. Квалитет отпадних вода након пречишћавања мора задовољити услове прописане Законом о водама и пратећом законском регулативом која из овог закона произилази, а односи се на заштиту вода од загађивања.
- За расхладне воде предвидети засебан третман на уређају за пречишћавање отпадних вода пре испуста у канал отпадних вода, односно реку Дунав којим ће се постићи граничне вредности емисије загађујућих материја прописане Законом о водама и пратећом законском регулативом која из овог закона произилази, а односи се на заштиту вода од загађивања.
- Одмуљне воде резервоара за противпожарну заштиту, уколико нису третиране реагенсима, могу се након примарног третмана (одвајања муља) усмерити у канализациони систем потенцијално запрљаних/зауљених атмосферских вода пре улива у реципијент према раније наведеним условима.
- За одмуљне воде резервоара за противпожарну заштиту, уколико се третирају реагенсима, предвидети уређај за третман ових вода.
- Намена водног земљишта се не може мењати без сагласности ЈВП Воде Војводине Нови Сад.

Пловни канал и канал отпадних вода

ХИП-Петрохемија у свом раду користи два инфраструктурна објекта. То су два канала који су повезани са реком Дунав: Пловни канал и Канал отпадних вода.

Пловни канал се налази на к.п. 7747/1. ХИП-Петрохемија из њега црпи воду и напаја системе:
- сирове воде
- противпожарне воде

Канал отпадних вода се налази на к.п. 77747/12 а ХИП-Петрохемија га користи тако што у њега испушта обрађену воду на излазу из своје Фабрике за обраду вода (ФОВ) третмана обраде индустријске воде.
Ова два система су неопходна за правилно функционисање ХИП-Петрохемија.
Планом се оба ова канала задржавају у функцији чиме се обезбеђује њихово несметано коришћење, јер је то услов за одвијање производње у ХИП-Петрохемија.

Електроенергетска и електронска комуникациона инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура

ХИП-Азотара д.о.о. Панчево, у овом тренутку је повезана са ТС 400/220/110 kV Панчево 2 и ТС 220/110 кV Београд 3 преко РП 110 кV Панчево 1 и следећих далековода:
- 110 кV бр. 131/2 ТС Београд 33 - РП Панчево 1,
- 110 кV бр. 141 ТС Београд 3 - РП Панчево 1,
- 110 кV бр. 151/1 РП Панчево 1 - ТС Панчево 2 и 110 кV бр. 185 РП Панчево 1 - ТС Панчево 2,

који су у власништву „Електромрежа Србије" А.Д.
Изградња електроенергетске инфраструктуре за потребе Дата центра у ХИП-Азотари изводиће се у две фазе због обимности захвата изградње и реконструкције електроенергетских објеката у ширем подручју.

У првој фази, прикључење комплекса ће ићи преко старе ТС ХИП-Азотара 110/6 kV/kV, која ће бити реконструисана и која ће задржати своју површину и функцију, за напонски ниво 110/20(35) кV и из ње ће бити напојено максимално 69MW.
У тој фази, да би се остварила снага од 69 MW, задржава се постојећи прикључак који представљају три прикључна далеководна поља Е01, Е03 и Е04 у РП „Панчево 1“ уз следећи услов:
- Планирана је реконструкција 110 kV далековода на потезу од Београда до Панчева, тачније:
  - ДВ 110 kV бр. 141 ТС Београд 3 – РП Панчево 1,
  - ДВ 110 kV бр. 131/1 ТС Београд 3 – ТС Београд 33,
  - ДВ 110 kV бр. 131/2 ТС Београд 33 – РП Панчево 1 и
  - ДВ 110 kV бр. 151/1 РП Панчево 1 – ТС Панчево 2, уз повећање пропусне моћи, односно попречног пресека ових далековода на 240 mm2 и прилагођење опреме у ТС „Београд 33“ тако да не представља ограничење пропусне моћи реконструисаних далековода.

Правила за интервенције на постојећим објектима(постојећа ТС ХИП Азотара 110/6kV/kV)

Током експлоатације, може се вршити унапређење/замена/промена делова или целог постројења (у складу са савременим достигнућима у тој области) – уз поштовање свих закона и прописа који регулишу ову област и уз услов да се сами процеси рада/технологија, безбедност и друге карактеристике, подижу на вишу ниво. Уколико је то потребно, урадити нову планску или другу потребну документацију.

Дистрибутивни системи 230/400 V у објектима

У зградама ће бити дистрибутивни систем на средњем напону 20 kV преко РМУ јединица које ће напајати преко трансформатора 20/0,4 kV нисконапонску мрежу унутар објекта.
Како ће зграде дата центара бити са одговарајућом редундансом, неопходно је обезбедити напајања са обе стране средње напонског прстена из трафо станица, тако да ће свако напајање ићи са различитог трансформатора у ТС ХИП Азотара и или ТС Дата Центар, како је напоменуто у претходним описима за фазу 1 и 2.
Електрични дистрибутивни системи унутар зграде ће највећим делом бити редундантни и у зависности од намене биће класе N+1, N+2C ili 2N(класе поузданости напајања).

ПВ соларни систем

У циљу повећања енергетске ефикасности зграде, побољшања ПУЕ и потенцијалне сертификације енергетске ефикасности, дозвољено је коришћење соларних панела укупне снаге до 250kW за потребе опште потрошње у згради (канцеларије, осветљење ....).

Громобранска и уземљивачка инсталација

Громобранска и уземљивачка инсталација зграда нове ТС ХИП Азотара ће урадити у складу са стандардима за ту врсту објеката.
Зграде дата центара због специфичних потреба ће имати одвојени громобрански и уземљивачки систем, који ће бити дефинисан у пројектној документацији за сваку зграду.

Батеријски системи

У оквиру зграда дата центра на ниско напонској страни ће се користити и УПС системи са батеријама, који ће у зависности од захтева инвеститора бити централизовани или децентрализовани.
У случају коришћења дата центра за АИ технологију (вештачка интелигенција), а на захтев инвеститора, BESS (Battery Energy Storage System) системи могу бити коришћени уместо генератора.

Електронска комуникациона инфраструктура

Према условима Телеком Србија Ад, за нове пословне објекте планира се реализација FTTB (Fiber To the Building) решења полагањем приводног оптичког кабла до предметних објеката и монтажом одговарајуће активне тк опреме у њима.
Планирано је да се обезбеди микролокација, по једна за сваки планирани комерцијални објекат у оквиру предметног плана. Приликом планирања нових саобраћајних коридора планирано је полагања одговарајућих цеви за накнадно провлачење телекомуникационих каблова Телекома у оквиру парцела у власништву имаоца саобраћајне инфраструктуре. Такође, за све нове објекте који ће бити грађени у зони израде Измена и допуна ПГР, планирају се нови телекомуникациони коридори (пре свега, уз постојеће и нове саобраћајнице) којим би се, кад се за то укаже потреба, објекти повезали на постојећу мрежу Телекома. На тај начин, а у складу са тенденцијама развоја захтеваних телекомуникационих сервиса, ови ресурси би били расположиви за будућа проширења мреже као и за решавање телекомуникационих потреба корисника на подручју комплекса Петрохемија, Азотара и Рафинерија нафте Панчево у Панчеву.

Бежична приступна мрежа

За будуће потребе бежичне приступне мреже, у границама плана, планирано је да се обезбеде две зоне од интереса. Површина појединачне зоне треба да буде 2x3m, на којој ће се планирати антенски носачи на крову објекта.
Планирана позиција базне станица није фиксна. Тачна позиција ће бити дефинисана током процеса пројектовања.

Општа правила

Планиране трасе будућих инфраструктурних инсталација других комуналних предузећа морају бити постављене на прописаном растојању у односу на трасе постојећих тк објеката. Постављањем планираних инфраструктурних инсталација других комуналних предузећа и других објеката не сме доћи до угрожавања постојећих тк објеката. Постојећи објекти и мрежа каблова Телекома на посматраном подручју који су потенцијално угрожени изградњом планираних нових саобраћајних коридора или неких других објеката, односно реконструкцијом постојећих, морају бити адекватно заштићени пројектима измештања постојећих кабловских релација односно других објеката Телекома.
У складу са важећим правилником, који је прописала Републичка агенција за електронске комуникације, унутар заштитног појаса није дозвољена изградња и постављање објеката (инфраструктурних инсталација) других комуналних предузећа изнад и испод постојећих подземних тк каблова или кабловске тк канализације, осим на местима укрштања, као ни извођење радова који могу да угрозе функционисање електронских комуникација (тк објеката).
Подразумева се да се при изради техничке документације морају поштовати Закон о планирању и изградњи објеката, Закон о електронским комуникацијама, упуства, прописи, препоруке и стандарди ЗЈПТТ и СРПС који важе за ову врсту делатности.

Према условима Цетин доо Београд, на предметно подручју планирана је изградња телекомуникационих објеката са припадајућом инфраструктуром за ГСМ, УМТС И ЛТЕ јавну мобилну телефонију, као и за остале телекомуникационе системе који технолошки наслеђују ове системе. Под телекомуникационим објектом са припадајућом инфраструктуром се у овом случају подразумевају телекомуникациони објекти базних радио-станица и радио–релејних станица са припадајућим антенским системима и инфраструктуром која обухвата земљиште, грађевину или зграду, антенске носаче и стубове, приступни пут, инсталацију и постројења за електричну енергију, кабловску канализацију и друго неопходно за изградњу телекомуникационог објекта јавне мобилне телекомуникационе мреже. У оквиру свих планираних и постојећих саобраћајница и инфраструктурних коридора у обухвату Плана, планира се простор за изградњу дистрибутивне телекомуникационе кабловске канализације (ТКК).

Магистрална и дистрибутивна мрежа:

Коридори су планирани првенствено у тротоарима или зеленим површинама, ван коловоза, како би се омогућило несметано одржавање без обуставе саобраћаја.
Планирано је да буду континуалне трасе које повезују унутрашњост комплекса са јавном саобраћајницом (Спољностарчевачка улица), ради спајања на магистралну оптичку мрежу.

Обезбеђивање приступа објектима (улаз оптике):

За сваку нову или реконструисану зграду у оквиру комплекса, потребно је да сваки објекат мора имати пројектовану подземну кабловску везу од објекта до најближег дистрибутивног окна (шахта) јавне мреже.
Унутар објекта планирати наменску просторију или концентрацијски орман за смештај пасивне и активне телекомуникационе опреме са обезбеђеним напајањем и уземљењем.
Унутрашњу инсталацију у објектима извести тако да подржава велике протоке (оптика до радног места/корисника), чиме се омогућава директно увођење оптичких каблова без додатних грађевинских радова.
Подаци о преферентним зонама изградње нових телекомуникационих објеката ЦЕТИН доо у границама Плана:

Ред. број	Планиране локације	Источна геогр.дужина	Северна геогр.ширина	Пречник преферентне зоне(м)	Висина стубова(носача) у односу на ниво тла (м)
1	Панчево 6	20.665026˚E	44.841386˚N	400	25-35
2	Панчево 23	20.668775˚E	44.837872˚N	400	25-35

Приликом планирања и изградње телекомуникационе инфраструктуре, обавезно је поштовање начела технолошке неутралности и отвореног приступа. Власници парцела и објеката не смеју успостављати ексклузивна права (монопол) у корист једног оператора, већ су дужни да омогуће равноправне услове за приступ и коришћење изграђене кабловске канализације свим заинтересованим операторима,у складу са Законом о електронским комуникацијама.

Термоенергетска инфраструктура

У оквиру комплекса ХИП „Азотара“ / Data centar дозвољена је изградња, реконструкција, адаптација, санација, заштита, измештање и одржавање термоенергетске, термотехничке, гасне, расхладне и цевоводне инфраструктуре која је у функцији основне намене комплекса.
Термоенергетска и термотехничка инфраструктура може обухватити системе грејања, хлађења, вентилације, климатизације, расхладне системе, чилере, dry cooler системе, расхладне торњеве, адијабатске системе, измењиваче топлоте, расхладне водове, цевоводе, гасне инсталације, мерно-регулационе, мерне и регулационе елементе, дизел-агрегате, резервоаре дизела, резервоаре урее, припадајуће машинске и цевоводне инсталације, као и другу опрему која је непосредно у функцији термоенергетских и термотехничких система комплекса.
Систем хлађења комплекса може се решавати применом различитих техничких концепата, укључујући затворене системе хлађења, чилере, dry cooler системе, CRAH/CRAC јединице, DX системе, fan-coil јединице, системе са расхладним торњевима, адијабатске системе, системе са измењивачима топлоте и друга одговарајућа техничка решења у функцији основне намене комплекса.
Уколико се за потребе хлађења комплекса планира коришћење расхладне воде, односно воде из Дунава, пловног канала, постојећих црпних станица или других водних објеката, такво решење мора бити усклађено са водним условима, водним актима и условима надлежних органа, уз претходно сагледавање расположивих капацитета, начина захвата, транспорта, враћања или испуштања воде, као и утицаја на водни режим и постојеће кориснике.
Коришћење воде из Дунава, пловног канала, постојећих црпних станица или других водних објеката за потребе хлађења не може се сматрати унапред обезбеђеним капацитетом само на основу овог плана. Такво решење може се реализовати искључиво ако се докаже да не доводи до погоршања режима рада постојећих система расхладне, сирове и технолошке воде које користе други корисници Јужне индустријске зоне.
Системи за одвођење топлоте морају бити планирани тако да обезбеде стабилан и безбедан рад комплекса, без неконтролисаног топлотног оптерећења простора, без негативног утицаја на постојеће расхладне и цевоводне системе и без нарушавања услова рада суседних корисника.
За потребе резервног и погонског напајања комплекса могу се планирати дизел-агрегати, резервоари дизела, резервоари урее и припадајућа машинска, термоенергетска и цевоводна опрема. Њихов положај, капацитет, начин смештаја, начин пуњења, мере заштите од истицања, заштитни појасеви и услови приступа морају бити дефинисани у складу са важећим прописима, условима надлежних органа и техничким захтевима комплекса.
Резервоари дизела, резервоари урее и припадајући цевоводи могу се планирати као подземни или надземни, у складу са техничким решењем, условима локације, прописаним безбедносним растојањима и условима заштите животне средине. При њиховом планирању мора се обезбедити спречавање истицања, контролисано пуњење и пражњење, приступ ради одржавања и интервенције, као и заштита постојеће инфраструктуре и суседних корисника.
Постојећи гасоводи, цевоводи, пароводи, продуктоводи, цевни мостови, расхладни водови и друге термоенергетске и процесне инсталације које су у функцији постојећих корисника Јужне индустријске зоне морају се задржати и заштитити.
Нове трасе и објекти термоенергетске, термотехничке, гасне, расхладне и цевоводне инфраструктуре морају се планирати тако да не услове прекид рада, смањење капацитета, промену режима рада или онемогућавање приступа постојећој инфраструктури.
Уколико је ради реализације планираних садржаја неопходна реконструкција, заштита или измештање постојећих гасовода, цевовода, паровода, продуктовода, цевних мостова, расхладних водова или других термоенергетских инсталација, то се може вршити само уз

претходно обезбеђење континуитета функционисања система и уз сагласност власника, оператора и корисника предметне инфраструктуре.
Цевни водови унутар комплекса могу се водити подземно и/или надземно, на цевним носачима, цевним мостовима, техничким конструкцијама, фасадама или у оквиру техничких коридора, према најповољнијим трасама, техничким условима, сигурносним захтевима и условима власника, оператора и корисника постојеће инфраструктуре.
Прикључење комплекса на гасну и другу термоенергетску инфраструктуру може се вршити искључиво у складу са условима надлежног оператора, важећим прописима и техничком документацијом. Уколико се за потребе комплекса планира потрошња природног гаса, потребно је предвидети одговарајуће мерно-регулационе, мерне или регулационе елементе, у зависности од капацитета и услова оператора.
Спољна термотехничка и расхладна опрема мора се позиционирати тако да се омогући приступ ради одржавања, контроле и замене опреме, као и да се умање негативни утицаји буке, вибрација, емисија и топлотног оптерећења на окружење.
Надземни цевоводи, цевни мостови, гасоводи, расхладни водови и друга термоенергетска и цевоводна инфраструктура морају се постављати на прописаним сигурносним растојањима од објеката, саобраћајница, железничких колосека, електроенергетских инсталација и других инфраструктурних система.
Коришћење отпадне топлоте комплекса може се планирати као могућност, уколико се такво решење технички, просторно и инфраструктурно оправда. Системи за одвођење и/или коришћење отпадне топлоте морају бити планирани тако да не угрозе постојеће термоенергетске, расхладне, гасне, цевоводне и друге инфраструктурне системе, нити режим рада постојећих корисника Јужне индустријске зоне.
Садржаји и системи који нису просторно, капацитетски или инфраструктурно сагледани овим планом, а нарочито решења која подразумевају нови захват воде за хлађење, коришћење постојеће или изградњу нове црпне станице, нови испуст, повратни вод, нови расхладни цевовод, нове инфраструктурне коридоре, веће системе коришћења отпадне топлоте или значајан утицај на постојеће кориснике, морају бити предмет даље планске разраде кроз план детаљне регулације.

Зелене површине

Задржава се зленило према улици Спољностарчевачкој као заштитни појас у односу на стамбено насеље Војловица.
У оквиру простора/блокова Дата центра, планиране су зелене површине које треба формирати тако да не ремети трасе надземне и подземне инфраструктуре.
Високо и ниско растиње (листопадно и зимзелено) комбиновати са травнатим површинама.
При избору врста зеленила треба водити рачуна да осим декоративних својстава саднице буду у складу са условима средине (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашину, гасове). Не смеју се садити четинари а нарочито Pinus sp. – бор (због неотпорности на пожар) као и инвазивне врсте дрвећа и жбуња. Избор и спецификацију садног материјала извршити према Стандарду СУ-01.00.03 – поглавље %.4.
Све унете саднице морају бити врсте која је у складу са условима средине, расадnички однеговане, правилно формиране крошње, без ентомолошких или фитопатолошких обољења. Пожељне су врсте које имају изразите заштитне ефекте.
Највећи проценат зелених површина позиционирати ободно око комплекса, формирајући заштитни зелени појас сачињен од комбинације високих дрвенастих врста и жбуња, ради смањења негетинхих утцаја на околне стамбене/пословне зоне. Композициони план зеленила ускладити са распоредом објеката, постројења и саобраћајних површина.
Приликом планирања и пројектовања зелених површина, стабала дрвеће и жбуња се могу поставити само уз поштовање растојања од инфраструктурних објеката и водова:

Врста објекта	Растојање (м) за дрвеће	Растојање (м) за жбуње
Зграде и објекти	5	3
Ограде преко 2м	3	1
Тротоари	2	0,7
Дренажа	2	1
Гасовод	2	1,5
Канализација	1,5	1
Топловод	3	1
Водовод	2	1
Главна водоводна траса	5	5
Кишна канализација	1	0,5
Телефонске инсталације	2	2
Електро инсталације	3,5	2
Колектор подземних инсталација	2	2

2.3. БЗ СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА
БЗ.1. ЗОНЕ И ЛОКАЦИЈЕ ЗА ДАЉУ РАЗРАДУ

- ***Текст у поднаслову: "Локације за директну примену плана" замењује се новим који гласи:***

Локације за директну примену плана

- НИС РНП
- ХИП Петрохемија
- ХИП Азотара / ДАТА центар – 1. фаза
- Гаспром Те-То
- Мессер техногас
- Манастир Војловица

Директна примена се односи на намене и радове који су за наведене комплексе дефинисани основним планом (2020.г.) и Иид ПГР Целина 8 - Петрохемија, Азотара и Рафинерија у насељеном месту Панчево (2026.г.).

- ***Текст у поднаслову: "Локације које се разрађују планом детаљне регулације" замењује се новим који гласи:***

Локације које се разрађују планом детаљне регулације:

- проширење нафтних постројења за потребе ЈП "Транснафте" Панчево
- ХИП Азотара / ДАТА центар – 2. фаза
- комплекс Специјална лука д.о.о. Панчево
- сва постојећа постројења и/или производни погони који мењају своју намену дефинисану овим планом у другу – некомпатибилну (према табели компатибилности)
- сва нова постројења и/или производни погони и повећања капацитета који нису дефинисани овим планом
- изградњу система за пречишћавање отпадних вода

БЗ.2. ОСТАЛИ ЕЛЕМЕНТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Правилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу ("Службени гласник РС" бр. 22/15) важи за целине и зоне у којима нису дефинисана правила парцелације, регулације и изградње.

Прелазне и завршне одредбе

У складу са Правилником о начину увида у донети урбанистички план, оверавања, потписивања, достављања, архивирања, умножавања и уступања урбанистичког плана уз накнаду ("Сл. гласник РС" бр.75/2003 и 64/2015). План се ради потписивања, оверавања и архивирања израђује у 3 (три) примерка у аналогном облику и 6 (шест) примерака у дигиталном облику.
Овлашћено лице и одговорни урбаниста ЈП "Урбанизам" као и овлашћено лице Скупштине града Панчева, пре оверавања, потписују све примерке Плана израђеног у аналогном облику.
Оверу потписаног Плана врши овлашћено лице и одговорни урбаниста ЈП "Урбанизам", као и овлашћено лице Скупштине града Панчева.
Један примерак донетог, потписаног и овереног Плана у аналогном облику као и један примерак Плана у дигиталном облику достављају.органу надлежном за његово доношење - Скупштине града Панчева, ради архивирања и евидентирања у локалном информационом систему планских докумената и стања у простору и архивирања.
Два примерка донетог, потписаног и овереног Плана у аналогном облику као и два примерка Плана у дигиталном облику достављају се органу надлежном за његово спровођење.
Један примерак Плана у дигиталном облику доставља се министарству надлежном за послове просторног планирања иурбанизмаради евидентирања у Централном регистру планских докумената.
Један примерак Плана у дигиталном облику доставља се Покрајинском секретаријату за урнбаизам, градитељство и затиту животне средине.
Један примерак Плана у дигиталном облику доставља се органу надлежном за послове државног премера и катастра.
Сходно ставу 3 члана 2 Правилника, ЈП "Урбанизам" ће, поред горе предвиђеног броја примерака, израдити План у још 2 (два) примерка у аналогном и дигиталном облику, ради потписивања, оверавања и чувања у својој архиви и архиви одговорног урбанисте.
За све захтеве за издавање локацијске или грађевинске дозволе који су поднети до тренутка ступања на снагу овог плана, примењује се плански документ који је био на снази у тренутку подношења захтева, а све у складу са позитивним законским прописима.
Након усвајања од стране Скупштине града Панчева, План се објављује у Службеном листу града Панчева.
Овај План ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Панчева".

Скупштина града Панчева

Председник Скупштине града:

Број: 003258993 2026 08725 001 000 060 107
Дана:15.07.2026.

.....
Тигран Киш

Г Р А Ф И Ч К И Д Е О

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ - ЦЕЛИНА 8
Петрохемија, Азотара и Рафинерија
у насељеном месту Панчево